DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XVI. ÉVFOLYAM, 6. SZÁM. Debrecen, 1939 január 8 vasárnap ÁRA: 24 FILLÉR.

Megtorlást!

Csak a rablólovagok rég letünt korában képzelhető el olyan támadás, mint amilyenre a csehek vetemedtek Vízkeresztkor Munkácsnál. A támadás eszközei modernek voltak, de a módszer ugyanaz, mint Giskra, a hírhedt csehszármazású rablóvezér idejében. Éjnek idején megrohanni védtelen, békés városokat, melynek lakói nyugodtan alusszák álmukat az ünnepnap hangulatában, — ez bizony a rablóvezérek korába való.

A hajnali orvtámadók azt hitték, hogy csak úgy könnyedén magukhoz kaparinthatják Munkácsot, ezt az ősi várost, mely ezer éven át Magyarországhoz tartozott és a húszéves cseh rabigából csak nemrég szabadult fel. Tankokkal, golyószórókkal, ágyúkkal támadtak a csehek, rendes sorkatonaságot vonultattak fel, holott most talán békeállapot volna és kormányuk hivatalosan belenyugodott a bécsi döntésbe, mely Munkácsot is, mint ősi magyar várost a jognak, igazságnak és a népi elvnek megfelelően is visszajuttatta az anyaországhoz.

Lázas agyban születhetett meg az a gondolat, hogy csak úgy könnyedén el lehet venni a magyaroktól egy egész várost. Lehet, hogy a támadás szerzői abban a felfogásban voltak, hogy most is úgy megy, mint 1919-ben, mikor az elalélt, félrevezetett, fegyvertelen, végzetesen kifáradt magyarság nem bírt ellenállni féktelen mohóságuknak és össze lehetett rabolni egy országravalót.

Ez az idő elmúlt. Azok az aránylag csekély számú magyar osztagok, melyek most Vízkeresztkor rendelkezésre álltak a megtámadott városban, vitézül ellenálltak, megmutatták a hajnali orvtámadóknak: ki a magyar és mi a magyar vitézség. Véres fejjel vonultak vissza az orvtámadók és hiábavaló volt minden modern támadóeszköz, a magyar vitézségen és hősiességen megtört minden aljas szándék és megtört a modern fegyverek ereje is.

Határtalan és mélységes felháborodás elementáris vihara zúgott fel a magyar társadalomban a munkácsi támadás hallatára. Fel kell vetni a kérdést: *hol van akkor a nemzetközi jog, államok közötti rend, ha olyasmi megtörténhet, hogy nyílt városra rá lehet törni.*

Magyarország békés szándékainak számtalan jelét nyilvánította. A magyar béketűrésnek bizonyíték, hogy mikor cseh-szlovák oldalról a mérges agitáció, gyalázatos propaganda napról napra feszíti indokolatlanul a húrt, még mindig csak a béke eszközeivel védi birtokállományát.

De a magyar türelemnek is van határa. *Nem tűrhetjük, hogy olyan perfid módon vitássá lehessen tenni jogot, birtokállományt, mint ahogy a csehek próbálták a vízkereszti orvtámadással.* A legteljesebb elégtételt és megtorlást kell követelnünk. Mi történne, ha valamelyik más európai ország városa ellen történne olyan támadás, mint amilyent a csehek most indítottak Munkács ellen. Bizonyára olyan büntető expedeció indulna, mely egyszersmindenkorra elvenné a támadó kedvét. Az illetékes magyar tényezők megtették a szükséges intézkedéseket, erélyes tiltakozást jeleutettek be Prágában. A magyar mértéktartás nem vesz igénybe olyan megtorló eszközöket, melyek bár jelen esetben is jogosak lennének, de esetleg a helyzet elmérgesítésére vezetnének. Mi arra a jogra hivatkozhatunk, mely Európa közepén kell, hogy erősebb eszközök alkalmazása nélkül is kell, hogy teljes mértékben érvényesüljön.

A megtorlás, a történtekért való felelősségrevonás nemcsak Magyarország érdeke, hanem egész Európáé, Európa nyugalmáé. Nem szabad megengedni, hogy az a brigantizmus, melyet a csehek Munkács elleni támadásban elárultak, megtorlás nélkül maradjon. A megtorlást az európai országoknak együttesen kellene megadniok éppen a nemzetközi jogrend érdekében.

De a munkácsi eset másra is int. Arra, hogy csak nem lehetünk, nem élhetünk teljes biztonságban. Ki lehetünk téve máskor is ilyen támadásnak. Elsőrendű feladat tehát a nemzet biztonságának tökéletes megóvása. Elsőrendű nemzeti érdek hadseregünk teljes kiépítése.

Inkább van szükség mentől több katonai egyenruhára, mint politikai pártok formaruháira. Minden áldozatot most a magyar honvédségért kell meghozni. Mindent, mindent a magyar hadseregért, biztonságunk és nyugalmunk őrzőjéért!

A Munkács elleni cseh orvtámadás ujabb részletei

Megtalálták az elfogott cseh páncélkocsiban az egész támadási tervet — A Munkácsra vezényelt debreceni rendőrök is résztvettek a támadás visszaverésében

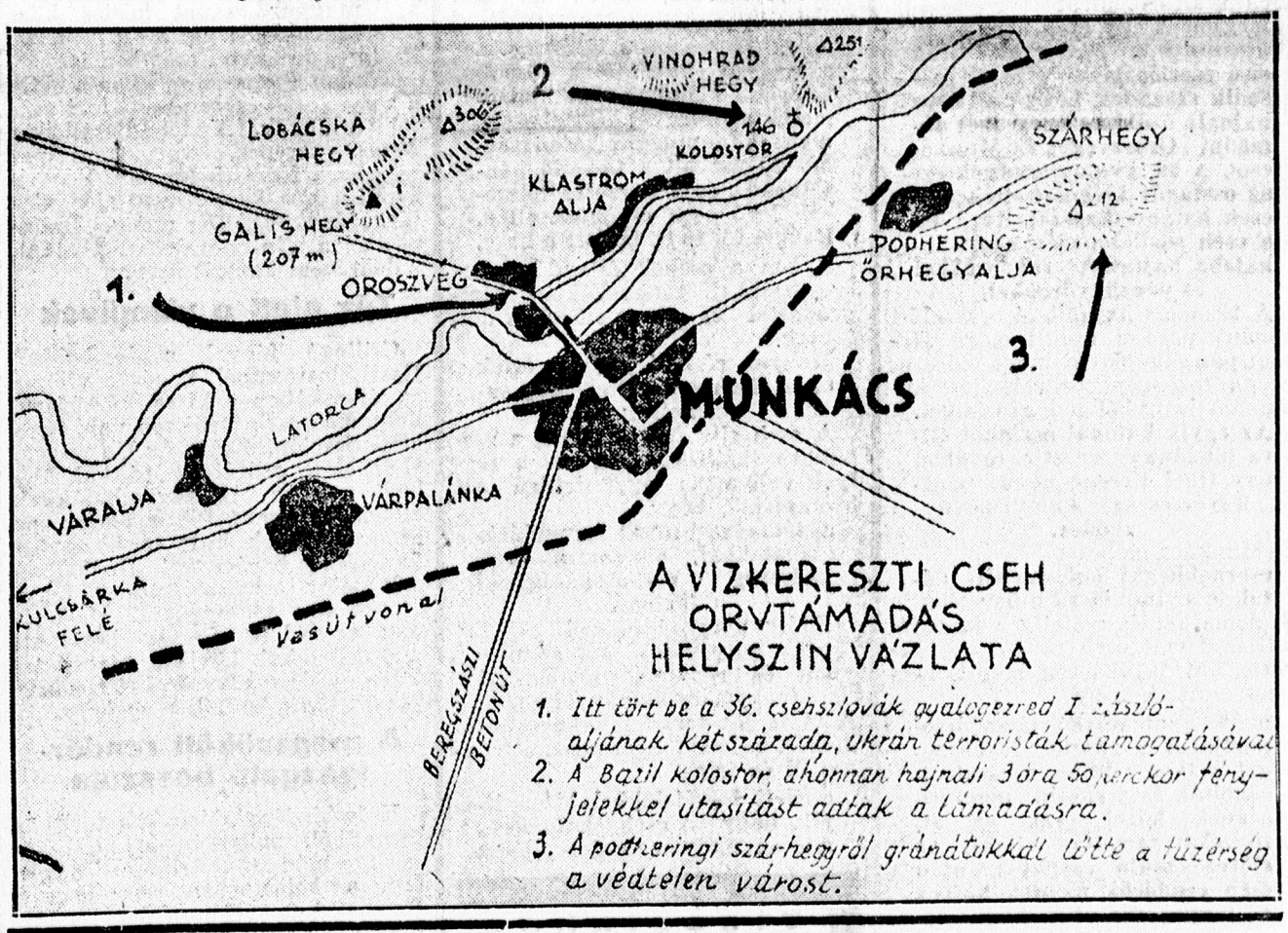
MUNKÁCS, január 6. Péntekre virradó hajnalban, 3 óra 40 perc-por csehszlovák reguláris csapatok és ukrán szabadcsapatok támadást intéztek Munkács városa ellen.

A támadást cseh páncéljármű nyitotta meg,

mely Munkács városával összeépített Oroszvég községbe behatolt. A csekélyszámú magyar rendőrség, határőrség és vámőrség ellen állt. Sikerült a páncéljárművet csapdába csalni, harconkivül helyezni és a legénységet elfogni.

Erre a csehszlovák tüzérség a munkácskörnyéki dombokról megnyitotta a tüzet Munkács városa ellen.

A város kiemelkedő épületeit **nyolc gránáttalálat érte.**

— **Ha gyomrát elrontotta,** igyék azonnal egy pohár természetes **„Ferenc József“** keserűvizet, mert ez az emésztőcsatorna tartalmát gyorsan feloldja és biztosan levezeti, a bélműködést elrendezi, az anyageserét fokozza és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

A magyar tüzérség nem viszonozta a tüzet.

A Latorca folyón, mely Munkácsot a vele összeépitett Oroszvégtől elválasztja, a támadók nem tudtak átkelni.

A támadást csak nagy áldozatokkal sikerült megállitani oly módon, hogy a csekélyszámú helyőrség megerősitésére a Munkácson tartózkodó határmegállapitó bizottság magyar térképész tisztjei is önként belevetették magukat a harcba.

Hivatalos jelentés a támadásról és a magyar osztagok hősies védekezéséről

MUNKÁCS, január 6. A cseh sorkatonaság ma hajnali támadása után délelőtt 10 óra tájban, amikor a visszavonult csehek és ukránok tüzelése kissé alábbhagyott,

Munkácsról katonai, polgári, rendőri és csendőri vegyesbizottság szállt ki a helyszinre.

A helyszinen látottakból, valamint a foglyulejtett cseh, morva és kárpátorosz vallomások alapján a támadás részleteiről a következő megállapitások történtek:

Csütörtökön este a Munkács melletti Kölesény faluban Beregszentmiklósról jövet

megjelent egy cseh őrnagy és utasitotta a 36. gyalogezred első zászlóaljának első és második századát, hogy a kora hajnali órákban meg kell támadni Oroszvéget és Munkácsot. A 36. gyalogezrednek ezt az osztagát kiegészitették egy cseh határszakasszal, továbbá a cseh sorkatonaság egyenruhájába bújtatott rendőrökkel és pénzügyőrökkel.

A támadás hajnali 4 óra előtt néhány perccel indult meg. Három páncélgépkocsi ment előre és utána tehergépkocsin hozták különböző irányból a legénységet.

Az egyik katonai osztagot Rira főhadnagy vezette, továbbá egy Ohel Ferenc nevü pénzügyőr és egy Antoni nevü rendőr.

A Munkács melletti

csernekhegyi kolostorból adták le az indulásra a fényjelet.

A demarkációs vonalig a támadókat egy volt cseh rendőrtiszt vezette, aki Munkácson lakott. Emlitésre méltó, hogy

a 39. gyalogezred támadócsoportjából a ruszin legénységet csaknem teljesen szabadságolták és a ruszin nemzetiségüek közül csak az altiszteket tartották vissza. Az előrenyomuló csapatok után cseh rendőrök mentek hajtva és fenyegetve őket, hogy támadjanak.

Az első páncélkocsit a magyar **határbiztositók azonnal tűz alá vették,** mihelyt beért Oroszvég kellős közepébe, amely Munkácstól nincs messzebb, mint 150—200 lépésre. Bár a magyar határőrség nem rendelkezett tank elleni nehéz géppuskával,

a páncélkocsi nyilásán át több találatot értek el és a páncélkocsi megsebesült vezetője belevitte a kocsit az árokba.

A magyar határőrség által már erősen összelőtt kocsiból a legénység kiugrott és menekülni igyekezett. **Az összelőtt páncélkocsit a magyar katonák bevontatták a Fő-térre.** Számos találat érte a **második páncélkocsit** is, amelyet azonban visszavonuláskor a csehek a harmadik kocsival együtt magukkal vittek.

Félhat óra tájban Orhegyalja község irányából a cseh katonaság ágyuzni kezdte Munkács városát. Telitalálat érte a városi szinházat, a mozit, a Csillag-szálló egyik kéményét és több magánházat.

Határbiztositó osztagainkat közben körülzárták, de ők hősiesen védekeztek. Elsőnek a rendőrség sietett segitségükre, majd

a magyar önkéntesek egyre nagyobb számban bámulatraméltó hősiességgel csatlakoztak a védekező magyar katonasághoz és harcolt a támadó páncélkocsik és a tizszeres tölerőben lévő cseh csapatok ellen. Reggel fél 10-ig tartott a harc,

melyben a csehek állandóan golyószórókkal, géppuskákkal, kézigránáttal és aknavetővel is dolgoztak.

Magyar részről négyen estek el és tizen sebesültek meg sulyosan.

A cseh elesettek öltözete, a zsebükben talált cédulák és a foglyok vallomása egyöntetűen azt bizonyitják, hogy

a támadás nem irreguláris csapatokkal, hanem a cseh hadsereg sorkatonaságával történt.

Eddig magyar részről

négy golyószórót, két géppuskát és rengeteg gyalogsági fegyvert zsákmányoltak.

A vizsgálat során fényképfelvétel készült minden lehetséges mozzanatról és igy

eredeti felvételekkel bizonyitják, hogy a cseh katonaság milyen mélyen hatolt be a magyar területre és hol estek el a halottak.

A munkácsi határbiztositó rendőrök, önkéntesek, a többi osztaggal együtt, a leghősiesebben viselkedtek és verték vissza a támadást. Példás bátorságról tettek tanuságot a nemzetőrök is.

Aszmann Ferenc világbajnok és Zöld József
klasszikus művészi fényképkiállitása
ma megnyilt.
Déri muzeum. **Nyitva d. e. 8—1-ig és d. u. 3—7-ig.**

A csehek harapófogóba akarták fogni Munkácsot

A csehek Szerednyénél hidat vertek a mocsáron keresztül. A munkácsi országúton a túlsó oldalon 4—500 főnyi gyalogságot vontak össze Gát irányában. Tisztán látható volt a cseh terv: Munkács egy zsák ucca végén fekszik, vasútja nincs, csak egyetlen országútja Beregszász felé. Háromnegyed körben a cseh határ laszszózza a város körül a hurkot. Most be akarták zárni a hurkot, teljesebb körbe fogni a várost ott, ahol a zsákucca a legkeskenyebb, Gát magasságában. Ha itt áttörtek volna és elvágják a beregszászi összeköttetést, akkor Munkács teljesen körül van véve. De a maroknyi magyar csapat hősies küzdelme megakadályozta ezt a tervet tizszeres túlerővel szemben is.

Közben a városháza kapuja előtt a nemzetőrök csőre töltött fegyverrel őrködtek. A főhadiszálláson *Nemes* ezredes, vármegyei parancsnok, *Korláth* főispán, *Vozáry* képviselő és *Szentiványi* alezredes tárgyalnak. Telefon cseng. Budapestről a miniszterelnökség, utána a debreceni hadtest üzen.

Tüz alatt a vizmüvek

Csillogó fények a domboldali Bazil-klastromból. Fehéren világit az éjszakában a hires búcsújáróhely. Már cseh területen van, túl a demarkáción. Zsúfolva Ungvárról elmenekült agitátor-pópákkal, hirhedt ukrán propagandistákkal. Hetek óta üzengették a pópák az oroszvégieknek, hogy maid együtt ünneplik a karácsonyt. Hajnalban a kolostor tornyából adtak fényjelzést az orvtámadásra. Most is egy század gyalogság lapul ott géppuskákkal. Lövik a várost, találomra, de *a vizműveket rendszeres tűz alatt tartják reggel óta.*

A megszökött rendőrigazgató bosszuja

Erősebb fénylobbanás a rendház tornyából, mélyebb dördülés követi: ez már tankhárító puska volt. Ott, a kolostorban húzódik meg Reichstatter volt munkácsi rendőrigazgató, aki bevonulásunk előtt megszökött, de búcsúzáskor megfenyegette a várost: »Visszajövök még és itt fogtok engem ünnepelni a városháza előtt!« Reggel ő volt az a titokzatos civil férfi, aki sötétszürke télikabátban, fekete keménykalapban, előre szegezett revolverrel kergette rohamra a front mögül az előnyomuló cseh-morva katonákat. Felismerték...

Sebesültek

A városi kórházban kilenc sebesültet ápolnak, köztük három polgári áldozatot: egy ruszin asszonyt, egy cigánynőt és egy zsidó kisfiút sebeztek meg súlyosan az oroszvégi orvtámadás során a cseh golyók.

A kórházban fekszik *Dudinszky* főszolgabíró lőtt fejsebbel. Parlamenterként autózott egy alezredessel Podhering felé, tűzbe került, lobogó- és kürtjelzés dacára is lőttek rájuk a hirhedt rendház tornyából. A főszolgabíró megsebesült, az alezredes a golyózáporban kiugrott a kocsiból, odasietett a csehekhez, magával vitt két cseh parlamentert, velük visszatért a városba, anélkül, hogy a csehek tüzelése alább hagyott volna.

Az elfogott páncélautó

A reggeli ütközetben elfogott cseh páncélautó is ott áll már az egyik laktanya udvarán. R. 975. jelzésü, hatkerekes, Tatra-autóprofilu páncéljármü, tarka, barnafehér mimikry-foltokkal. *Határőreink szétlőtték az akkumulátort,* ezért zuhant az árokba s igy került kezünkbe. Szerelőink kijavitották s a páncélautó most már menetkészen áll számunkra, rendelkezésre.

Csapataink foglyokat is ejtettek. Ezek a katonai fogdába kerültek. Ruszin nincs köztük, a ruszinokat kiválogatták az orvtámadás előtt, a ruszinban nem bíznak a csehek, ha a magyar ellen kell menni.

Csak csehek és morvák vettek részt a betörésben. Igaz, hogy mögöttük is lövésre kész fegyverrel nyomakodtak előre katonaruhába beöltözött csendőrök és rendőrök s ezek hajtották előre a támadókat.

A csehek megsebesitették a magyar parlamenterl

Munkács, január 7. Cseh részről egy cseh ezredes és egy cseh őrnagy találkozót kért, hogy tárgyalásokba bocsátkozzék az illetékes magyar körökkel. A magyarok *Szentiványi* alezredest és dr *Dudinszky Béla* főszolgabirót küldték ki.

Dudinszky Béla főszolgabíró jelentése szerint gépkocsijukat a csehek géppuskatüz alá vették és ő könnyebb fejsérülést szenvedett.

A magyar kormány komoly hangon tiltakozott Prágában

Munkács, január 7. A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A cseh-szlovák reguláris és ukrán szabadcsapatok által Munkács magyar határváros ellen intézett és még folyamatban lévő támadásra vonatkozó adatokat a magyar kormány haladéktalanul közölte a budapesti német és olasz követtel s Prágában komoly hangon tiltakozott, elhárítván magáról minden felelősséget az eseményekkel kapcsolatban előállható bonyodalmakért.

Szombatra helyreállt a nyugalom

Munkácsról jelenti a Magyar Távirati Iroda: A szombatra virradó éjszaka nyugodtan telt el. A városban és környékén szombaton délelőtt is nyugalom van.

Vigszinház
GARY COOPER
felejthetetlen világfilmje:
MARCO POLO kalandjai
Izgalmas történet egy világcsavargóról, aki szerette a csókot és a veszélyt.
Előadások: ma 3—5—7—9-kor, hétfőn 5—7—9 órakor.

Ujabb áldozatokat követelt a cseh propaganda

Kolta községben 150 főnyi felizgatott tömeg megtámadta a csendőröket, kik kénytelenek voltak fegyverüket használni, minek következtében három ember megsebesült.

Budapest, jan. 7. (MTI.) A visszatért Felvidéken hetek óta tartó és a munkácsi támadáshoz vezető **cseh propaganda ujabb áldozatokat követelt.** Kolta községben, ahol már napok óta folyt az izgatás, pénteken a csendőrség kormányzósértés miatt letartóztatta Ribán Ernő komáromcsényii lakost. Délután 4—5 óra között, miközben a csendőrőrshöz kisérték, mintegy **150 főnyi felizgatott tömeg megtámadtak a kisérő járőrcsendőröket.** A csendőrök az előírás szerint oszlásra szólitották fel a tömeget, **amely egyre fenyegetőbb magatartást tanusitott, majd kövekkel, karókkal támadt a járőrre.** A megtámadott járőr ismételt felszólitás után lövést adott le, amelynek következtében 3 ember megsebesült. Az illetékes csendőrparancsnokság a vizsgálatot nyomban megindította. A vizsgálat folyik.

A német külügyminiszterium lapja a munkácsi eseményekről

Berlin, jan. 7. (Német TI.) A tegnapi munkácsi incidensről a Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz többek között azt irja, hogy ilyen események sem hatásuk tekintetében nem egyeztethetők össze a bécsi döntés szellemével. Nem lehet elhallgatni, hogy az ilyen incidensekért egy bizonyos propagandát kell felelőssé tenni, amely még mindig nem tudja abbahagyni, hogy az ünnepélyes hivatalos biztositásokkal ellentétben ne követelje a határ megváltoztatását. Főleg szlovák részről történtek az utóbbi időben ujra, meg ujra olyan kijelentések, amelyek a lakosságban azt a benyomást kelthetik, mintha a bécsi döntéssel nem mondták volna ki az utolsó szót. El lehet várni, hogy az illetékes helyek mindenütt, ahol szükséges, megtegyék a megfelelő intézkedéseket, hogy hasonló események meg ismétlődésének már azáltal is elejét vegyék, hogy gondoskodnak a lakosság megnyugtatásáról és pozitiv beállitásáról. A mindkét fél által kifejezetten kivánt bécsi döntésnek az volt az értelme, hogy végetvessen egy sok éves kisebbségi harcnak s az utat egyengesse az érdekeltek jószomszédi viszonyának. A siker előfeltétele az a minden oldalról jóakarat, hogy most már olyan politikát folytassanak, amely tiszteletben tartja a szomszéd szükségleteit.

Megtalálták a cseh a támadási tervet

Munkács, jan. 7. **Az elfogott cseh páncélkocsin sikerült megtalálni a páncélkocsi parancsnokának, Vanek Indri karpaszományos őrmesternek irattáskáját és abban a támadásban résztvevők teljes névjegyzékét, még pedig hivatalos névjegyzékét, a páncélkocsi osztag legénységének születési adataival, polgári foglalkozásával s szüleik neveivel együtt. Az elfogott Vanek őrmester noteszében ezenkivül megtalálták az egész támadási tervet.**

Fegyverbe szólitották a munkácsi nemzetőrséget

Munkács, január 7. (MTI.) Munkács megtámadásával kapcsolatban legújabban a következő részletek váltak ismeretessé:

Amikor Nemes József, Munkács város megyei biztosa péntek hajnalban megállapitotta, hogy nem járőrharcokról van szó, hanem cseh részről tüzérségi tűzzel előkészitett és három oldalról átkaroló tervszerű támadásról, azonnal felhivta erre Vozáry Aladár képviselőt, mint a Nemzeti Tanács elnökét, hogy a munkácsi nemzetőrséget azonnal szólitsa fegyverbe. A rendelkezés megtörtént és 15 perc alatt a városháza udvarán több mint 500 főnyi vasutas, postás és más polgári személy várta a további parancsot. Az egybegyült nemzetőrök fegyvert kaptak, majd a parancs értelmében járőrökre oszolva elzárták a Munkács felé vezető utakat s a város uccáin a rendőrséggel együtt biztositották a rendet és a fegyelmet. Ugyanekkor egy másik csoport felderitő szolgálatot végzett. A felderitő szolgálat egyik járőre életét vesztette. Péntek délben esett el mélyen bent magyar területen Sepenthal Ferenc nemzetőr, aki géppuskatűznek lett áldozata. A csehek péntek hajnalban a betörés alkalmával elfogták Balkó városházi alkalmazottat feleségével együtt, aki a Latorca jobbpartján Oroszvégben lakik. Balkó házaspárnak most sikerült megszökni a cseh fogságból. Előadásuk szerint — amit megerősitett egy másik oroszvégi lakos vallomása is — péntek reggel Oroszvég és Munkács ellen intézett támadásban az Ungvár felőli országúton résztvett kilenc munkácsi cseh csendőr is, akik valamennyien katonai egyenruhában voltak.

Alanti rádiót bemutatja: **Soltész Kálvintér 2.**

Kényelmes rádiózást

biztosítanak az Orion nyomógombos automata készülékek. Az Orion 977-telőt, az Orion 999 v. típusú rádióval tíz különféle állomást lehet egyszerű gombnyomással beállítani

ORION 977 és 999 v.

KAPHATÓ MINDEN ORION RÁDIÓKERESKEDŐNÉL

Bemutatja:

Földes Sándor

Püspöki palota

Készséggel bemutatja

Gulyás rádiószaküzlet

Piac u. 59. Telefon 32-19.

VEGYE MEG

Neumann József rádiószaküzletében

Piac u.27. Telefon 11-27

Világfelháborodás a munkácsi támadás miatt

Róma, jan. 7. A római lapok első oldalon, nagybetüs cimek alatt, háromhasábos tudósitásokban ismertetik a cseh reguláris csapatok által Munkács ellen intézett fegyveres támadás lefolyását és előzményeit. A olasz sajtó terjedelmes közleményei egyhanguan kiemelik, hogy a cseh sorkatonaság és fegyveres ukrán bandák váratlan támadására **magyar részről egyáltalában nem adtak okot.**

Feltünő, irják az olasz lapok, hogy egészen tegnapig a prágai és pozsonyi politikai körök és maga Volosin miniszterelnök is állandóan azt hangoztatták, hogy Magyarország irányában békés szándékaik vannak s ilyen módon **kijátszották a magyarok jóhiszeműségét,** akik fel sem tételezhették, hogy az illetékes helyekről elhangzott kijelentések csak a magyar határvédelem meglazitását célozzák.

Varsó, jan. 7. A lengyel sajtó foglalkozva a cseh reguláris csapatok és a Volosin-kormány különitményeinek magyar terület ellen intézett véres támadásával, **Kárpát-Oroszország mai formájában és a jelenlegi határok között Közép-Európa állandó nyugtalansági és zavarfészke.**

London, jan. 7. A Times közli, hogy a Munkácsra kiküldött cseh ezredes azt állitotta, hogy a csehek nem adtak semmiféle támadási parancsot és az eset talán egy altiszt tévedésének a következménye, de mialatt ezt mondotta, a cseh tüzérség **tovább bombázta Munkácsot.** Hozzáteszi a Times levelezője, hogy a támadás a Prágában átnyujtott magyar jegyék szerint **a tervszerü előkészités bélyegét viseli magán.** A Times prágai levelezője azt irja, hogy amennyire magánkutatások alapján meg lehet állapitani, aziránt nem lehet a legesekélyebb kétség sem, hogy **a cseh-szlovák csapatok betörtek magyar területre.**

A Daily Telegraph budapesti levelezője kiemeli, hogy a szlovák és a ruszin sajtó és rádió régóta a **leghevesebb izgatási hadjáratot folytatja** a Bécsben megállapitott uj határok ellen.

Hungária filmszinház

Ma, vasárnap d. u. 3, 5, 7, 9 órakor
Hétfőn d. u. 5, 7, 9 órakor
a vidám MAGYAR slágerfilm: a

Leányvári boszorkány

és a tartalmas kisérő műsor!
Világhiradók!

Az Apollóban

Ma, vasárnap d. u. 3, 5, 7, 9 órakor
utoljára
a nagysikerü MAGYAR vigjáték:

Rádbízom a feleségem

Fősz.: Páger és Erdélyi Mici.
Hiradó!

Magyar Élet Mozgalom

Imrédy miniszterelnök nagy zászlóbontó beszéddel indította el a mozgalmat és vázolta célkitüzéseit

Budapest, január 6. Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök által megindított mozgalom vízkeresztkor tartotta első gyülését a budapesti Vigadóban. Imrédy Béla miniszterelnök itt szólott az általa megindított mozgalom, az úgynevezett Magyar Élet programmjának mibenlétéről. A gyülés az eddigi politikai gyülések rendjétől annyiban is eltért, hogy nem volt több szónok, egyedül a mozgalom megindítója tartotta megnyilatkozását, melyet nagy várakozás előzött meg.

A bejáratnál a mozgalom magyarruhába öltözött rendezői álltak sorfalat. **A mozgalom egyenruhája a következőképp alakult:** kihajtott tetejü fekete huszársapka, derékbaszabott magyaros atilla, fekete zsinórozással és feketecsattos fonott övvel. Vitézkötéses fekete csizmanadrág, világos kék ing és sima fekete nyakkendő. Ez a mozgalom egyenruhája.

Debrecenből is többen voltak az alakuló gyülésen. Igy **Lossonczy** István főispán, ifj. **Balogh** István NEP törvényhatósági titkár, kb. 15 NEP-tag, legtöbbjük már a mozgalom egyenruháját viselte.

A mozgalom vezére, Imrédy Béla ugyanolyan ruhát viselt, mint a mozgalom többi tagja, de a sima nyakkendő helyett aranyrojtos magyarnyakkendőt hordott.

A Vigadó nagytermét feldíszítették. A bejárattal szemben a hárommétéres dobogó fölött piros-fehér-zöld drapéria fonta körül a kettős keresztet és a csodaszarvas stilizált alakját. Az emelvényen magyaros ünneplőruhába öltözött zászlótartók sorakoztak fel. Jóval hat óra előtt már zsúfolásig megtelt a hatalmas terem, egymás után érkeznek a kormány tagjai, képviselők, főispánok, az érkező előkelőségeket báró Vay László miniszterelnökségi államtitkár fogadta. Minden belépő kapott kinyomtatott programmot, mely az új „Magyar Élet Mozgalma" célkitüzéseit foglalja magában. Fanfárok harsantak meg, amikor megérkezett Imrédy miniszterelnök, kit a teremben nagy taps és éljenzés fogadott. **Imrédy Béla az emelvényre ment és szivére tett jobbkézzel üdvözölte az egybegyülteket.** Ugy tudják, hogy ez a mozdulat lesz az új mozgalom köszöntési módja. Felzendült a Himnusz, melyet az egyesitett zenekarok adtak elő. Ezután Imrédy Béla miniszterelnök emelkedett szólásra, hogy elmondja egyórás beszédét.

A miniszterelnök beszéde az uj mozgalom célkitüzéséről

Imrédy Béla miniszterelnök azzal kezdte beszédét, hogy **magyar földön magyar életet akarunk élni, ősi magyar földön új magyar életet.** Nem kormányprogrammot kíván adni, hanem keresni és felmutatni kívánja a **gyökeres jobboldali reformpolitika jegyében egyesitő nagy eszmei célkitüzéseket.**

— Amint eleinket a legendás szarvas vezette új hazába, úgy indulunk a megvilágositó gondolat után, amely a mai új magyar életet jelenti.

— Mit jelent az új magyar élet? Jelent mindenekelőtt életet! Életet, tehát fennmaradást, fejlődést, ellentétét a halálnak; ellentétét a mozdulatlanságnak, tehát mozgást, alkotást; ellentétét a megállásnak, tehát haladást; ellentétét a csak-bölcselkedésnek, tehát eselekedetet. Életet jelent, mert azt akarjuk, hogy az a föld, amelyet az élet jegyében birtokba vettünk, mert védelmeztünk, ki tudja hányszor felépitettünk, hogy **az a föld magyar maradjon, magyar nemzetet hordozzon, amely tudja magáról, hogy magyar, amely akarja, hogy magyar legyen és amely cselekedetekre tudja átváltani ezt a tudatot és ezt az akarást.**

Egy néma perc a munkácsi hősöknek

— Különös hangsúlyt nyer a szó a mai napon, amelynek hajnalán az ősi magyar északkeleti végvárat, **Munkácsot, alattomos orvtámadás érte.** A magyar katona, a magyar csendőr, rendőr, határőr és nemzetőr hősiesen megvédte a magyar földet, visszaverte a betörőt. De a hősi harcnak ismét áldozatul estek viruló magyar életek és úgy érzem, **egy néma perc csendjének kegyeletével adóznunk kell a magyar eszme új vértanui emlékének.**

(A miniszterelnök ezen szavainál a terem egész hallgatósága egy emberként állt fel helyéről és néma csendben kegyelettel adózott a munkácsi hősi halottak emlékének.)

— **Legyetek nyugodtak,** magyar testvéreim — emelte fel hangját Imrédy Béla, — **a magyar katona, a határőrök, a kormány s az egész nemzet ismeri és teljesíti kötelességét.** Azokhoz pedig, akik ezt az orvtámadást kieszelték és végrehajtották, akik egy békés magyar város újjászületését ágyutüzze zavarták szálljon el innen az intő kiáltás: **vigyázz, ne bántsd a magyart!**

A kasztok és gőg ellen

— Akarás kell az élethez, irigység helyett duzzadó erő. És ezért a nemzetnek a testét, lelkét egyaránt az életre kell beállitani, az életre kell képessé tenni, az életre kell megedzeni.

— **Nincs helye a nemzeten belül a kasztokra, az osztályokra való elkülönülésnek, nincs helye a születési előjognak, nincs helye a gőgnek, nincs helye annak, hogy a fényes családfával bíró lenézze az egyszerűbb származásút, gazdagabb a szegénynyebbet, a müveltebb, tudásabb az egyszerűbb, pallérozatlan elméjűt.** Lehetnek különböző jogok, de azokkal együttjárjanak különböző kötelességek és a több jognak több kötelesség feleljen meg. Ez a különbség is csak úgy állhat fenn egyrészt, **ha biztositva van az egyszerű, de emberhez méltó megélhetés a nemzet minden fia számára, másrészt ha nyitva van az út mindenki számára, hogy befuthassa azt a pályát, amelyen a nemzetnek képességeihez mérten a legtöbb hasznot hajthatja.**

Nem falanszter rendszer

— **Nem jelent ez falanszter-rendszert!** Nem jelenti, hogy az embereket környezetükből kiszakítjuk, nem jelent ez elválást családtól, hagyománytól. **Nem jelenthet pedig azért, mert a** vér kötelékei természetes kötelékek, amelyeket az emberi elme bármily tinoman mesterkélt konstrukcióival sem lehet elszakítani. Elaltatni sem lehet a vérnek ezt a szavát és ezért jobb tudatossá tenni. Jobb tudatossá tenni, hogy a családnak, mint olyannak igenis van szerepe és ezért a családi kötelék ápolandó; **hogy a családi hagyomány szent és tiszteletreméltó.** Tudatossá kell válni annak is, hogy az ősök, az elődök által felhalmozott eszmei kincsek nem mennek veszendőbe, **hanem átruházódnak bizonyos fokig az utódokra.** Történelmi érzék, józan itélőképesség, széles látókör, lehet egyéni munka, egyéni tanultság, egyéni tehetségnek az eredménye, de ezeknek a tehetségeknek a kifejlődését megkönnyiti az ősök munkája. Ezért van minden helyesen felépülő társadalomban szerepe — ha nem is elhatározó szerepe, — a történelmi hagyománynak, a történelmi hagyományokat ápoló, hordozó családoknak.

Tudatos egységet

— Az új élet **parancsszava tehát:** egység a nemzetben, tudatos egység. Egy állandó szerves, tudatos összeműködés hassa át a társadalmat, amely a nemzeti sorsforgandóságnak napsütéses időszakában lehet lazább, lehet egyéni szabadságnak több teret adó, de amelynek történelmi viharok, történelmi próbatétel idején szorosan egybe kell kapcsolnia a nemzet minden egyes fiát és azoknak élettevékenységét fegyelmeztetten kell a közös célok felé irányitani.

— **Elég volt a széthúzásból,** elég volt az osztályok, rétegek szerinti széttagolásból. **Mi a népi egységnek új Magyarországát akarjuk felépiteni és utódainknak átadni.** A turáni átok már néhányszor tetszhalálra itélte a nemzetet. Meg kell érnünk egy olyan feltámadást, amelyből többé nincs tetszhalálba esés, meg kell tanulnunk az **idők viharával bizton dacoló, igaz magyar életet élni.**

Nacionalista társadalom

— **Népi egységet** keresünk, amelyet tudatos nemzeti érzés hevít. Igy áll elő az a társadalom, amelyet méltán nevezhetünk nacionalista társadalomnak. Ez a meghatározás magában foglalja, hogy a nemzet fiai tisztában legyenek azzal a történelmi feladattal, amely a magyarságra vár, tisztában **legyenek azzal a kuleshelyzettel, amelyet a Dunavölgyében elfoglaltunk, tisztában legyenek azzal, hogy a Kárpátok medencéjének mi vagyunk a gravitációs központja, tisztában legyenek ennek a magyarságnak a lelki tartalmával, amely csodálatos vegyüléke a messze távlatokba néző, multat és jövőt átivelő, a percet nem habzsoló keleti léleknek és a nyugati ember feladatokat tüző és teljesitő haladnivágyásának, a lelkesedni tudásnak és a józan ész, a judicium mérlegelésének, a tekintélytiszteletnek és a szabadságvágynak, a kétlábon-földönállásnak és és " „csakazértis" virtusának.**

A zsidókérdésről

— Szorosan kapcsolódik a nemzeti öntudathoz a nemzeti célok tudatositásához és átéléséhez annak a biztositása — mondotta vitéz Imrédy Béla, — hogy ez a nemzeti öntudat oda nem való, asszimilálódni egyáltalán nem, vagy csak igen csekély mértékb n redése által ne zavarodjon meg. Védelemre szorulunk azonban annyi mas nemzethez hasonlóan azzal a nép-**elemmel szemben, amely a magyar** nemzettől erős fajiságánál, évezredes elzárkózásánál és zártkörüségénél fogva állandó s öntudatlan elkülönülésben maradt — a zsidósággal szemben. Elismerem a jóhiszeműséget, elismerem a sok esetben meglévő jóakaratot a magyarrálevésre, de az eredmény — tisztelet a kivételeknek — nem kielégitő. S a baj ott van, hogy ezt be sem tudjuk bizonyitani kölcsönösen. A vita olyan, mintha a színvak vitázna a rendes szemüvel. A lencsének, amelyen kersztül az eredményt nézzük, más és más a sugártörése. Ez talán sokaknak tragédia, de nem lehet ok arra, hogy szembe ne nézzünk a problémával, gyülölség nélkül, okosan, higgadtan, eltökélt akarattal. Meg kell találnunk azt a formát, amelyben a zsidóság problémáját, a zsidóságnak a föld többi népeivel való legjobb együttélését meg tudjuk valósitani.

Fajvédelem és kisebbségvédelem

— A fajvédelem tehát az a vezérlő elv — folytatta a miniszterelnök, — amely a nacionalista szellemből szinte szükségszerű logikával következik. Magában rejti ez a fajvédelem a magyar fajta biológiai életfeltételeinek és fejlődési lehetőségeinek a biztositását, magában rejti a közegészségügy ápolását, magában rejti a beteg egyedeknek és a betegségek átöröklésének veszélyével szemben való védekezést, magában rejti a fajtának a gondozását és mindennek tudatositását is.

— Elfér ebben a tudatositott nemzeti és fajvédelmi gondolatban a nem magyar nyelvű, nem magyar népi kultúrájú kisebbségeinknek jó sorsa is. Gyermekei ők is e hazának, véreztek sokat érte, közös harcainkban összekovácsolódtunk s a magyar haza otthon az ő számukra is. Tagjai a politikai nemzetnek, de ugyanakkor hüséges őrzői népi jellegüknek, nyelvüknek, szokásaiknak, müvelődésüknek. Értékes kövek Szent István Magyarországának megbonthatatlan eszmei épületében.

Katonai szellemet

— Nacionalizmus, hazaszeretet, fajszeretet, fajvédelem — mondotta emelt hangon vitéz Imrédy Béla, — mind annak a gondozása, védelme, veszélyektől mentesitése, ami kincs, ami drága, mert magyar, ebben a küzdelemre beállitott, küzdelemre hivatott életben harcos katonai szellemet igényel. Katonai szellemet, tehát az áldozatnak a szellemét, a végső áldozatra való elszántságot, a támadásra készséget épügy, mint a védekezés szivósságát és mindezek biztositására a szervezettségben rejlő nagy előnyök felismeréséből fakadó fegyelmet és fegyelmezettséget. Katonai szellem **nem azt jelenti, hogy két évet szolgálok a hadseregben, elkezecirozok néhány órát mint levente, a lövészszervezetben mint kiszolgált katona célbalövök és pár fegyverfogást csinálok a régi bajtársakkal,** nemcsak azt jelenti, hogy nem húzom ki magam a manőverek sokszor vidám kalandokkal kevert fáradsága alól, hanem **jelenti a tudatot, az érzést, hogy amikor hiv az, aki parancsolni rendeltetett, szó nélkül beállok a glédába.** Jelenti, hogy mindig és mindenhol, ahova állit a sors, poszton érzem magamat, ahol a kötelességemet maradéktalanul kell teljesitenem, jelenti, hogy ha áldozatot kell hoznom, nem kérdezem az, hogy miért nem Pétert jelölik ki az áldozatra vagy Pált, jelenti tehát a belső fegyelmezettséget, amely csak tudatos nacionalizmusból és nagy, mélyen átélt keresztény erkölcsből fakadhat.

— És ehhez kell a reformok legfontosabbika: a lelki reform, önmagunk átgyürása, a társadalomnak az átitatása a keresztény szolidaritásnak a szellemével, keresztény erkölcsök parancsolatainak a szavával. Ehhez kell áldozatosság, kell alázat, ehhez kell mélységes tisztelet és nagy odaborulás a Gondviselő Mindenható lábai elé, ehhez kell valami abból, amit **Krisztus követésének hivunk, a kereszthordozás készségéből.**

Imrédy miniszterelnök beszédét tartja. Fönt az emelvény drapériáján az arany-szarvas képe.

— Kell az evangéliumi szellem, az okos szeretet, mert nem szeretet, hanem gyengeség az, amely a tolvajt futni hagyja, amely a bünös fölött elnéz. Az a **harcos szeretet kell, amely korbácsot is tud kezébe ragadni, jól tudván azt, hogy a nemzet templomában is vannak kufárok, akikkel szemben korbácsot nem csak szabad, hanem kell is ragadni.**

Egyszerüséget

— És még valami, ami inkább a napos oldalon lévőknek szól: **meg kell tanulnunk lelkünkben és viselkedésünkben az egyszerűséget.** Szegények vagyunk magyarok és a szegénységet csak úgy lehet bírni, ha egyszerű formáékkal párosul.

A kormányzói pár példaadása

— Önmagunk lelkének az átgyúrásán túl ott áll előttünk feladatként a társadalomnak, a közfelfogásnak a reformja. Sok történt ebben az országban szociális téren. Kevesebb reklám volt talán, mint máshol, de sorban követték egymást a törvények; intézményeket állítottunk fel s az utolsó tizhúsz esztendő tiszteletreméltó alkotásokkal gazdagította a magyar szociálpolitikát, inspirációt kapva az elesett magyarokért aggódó, rajtuk segíteni akaró szegedi szellemtől és annak megtestesítőjétől: **az első magyar házaspártól, főméltóságú kormányzó urunktól és fenkölt hitvesétől.**

— Szeretet, karitász nélkül a szociális munka sem tökéletes. De az igazi szociális munkának a mélyén az igazságkeresés kell, hogy álljon, a szociális igazságnak a keresése, mert a szociális igazság a modern országok igazi fundamentuma.

A szociális igazság

— Szociális igazság a kisemberen való segítés, a kisember boldogulásának az előmozdítása, anyagi boldogulásának épp úgy, mint lelki boldogulásának. Ami Amerikának a nagy optimizmust adta, a remény volt, amelyet minden egyes ember táplált a szívében, a remény, hogy önerejéből elérheti ideális célját. Lehet, hogy ez az ideál egy hamis materialista ideál volt, de az egyén optimizmusa szempontjából ez nem tényleges.

— A remény, hogy fiamból különb ember lehet, hogy előtte szabad a pálya, hogy a tehetséget a környezet, a szegénység nem fojtja sárba, ez hozzátartozik egy nép optimizmusához és optimizmus nélkül nincs jövője a nemzetnek.

És kell a szociális igazság a megbecsülésben is, az értékelésben is és ez nem igazodhatik születés után, nem igazodhatik vagyon után, nem igazodhatik csillogó külső vagy sziporkázó szellemi tehetség után, csak az után, hogy ki minő szolgálatot, minő hasznot tud nyujtani nemzetének és nemzetén túl az emberiség közös művének.

Uj gazdasági rend

Az új gazdasági rend felépítésének tengelyében áll a magyar föld birtoklásának és művelésének problémája. Lehet, hogy a helyzet, amely ma fennáll, tiszteletreméltó történelmi, termelési, kereskedelempolitikai okokkal támasztható alá, lehet, sőt biztosra veszem, hogy számos nagybirtok olyan életszínvonalat tud biztosítani a munkásnak, a cselédnek, amelyet talán a kisbirtok sem tud magának ugyanannyi hold művelése mellett biztosítani, de mégis úgy érzem — és azt hiszem, ebben az országban már ez az általános vélemény, — hogy a nemzetpolitika legfontosabb szempontjai megkívánják, hogy **a föld tulajdona, vagy legalább is a birtoka minél több kisegzisztencia kezében legyen,** hogy minél több ember legyen a maga gazdája, minél több ember érezze az önálló munka felelősségét, amely a társadalomban élő embernek egyik legbecsesebb kincse és regulátora.

— Igenis, szükségünk van gyökeres reformra, amely gyökeres reformot azonban következetesen és okosan kell végrehajtani. Elég józan, **elég beláto a magyar földnek a népe, hogy tudja, értéket rombolni nem szabad** és hogy azt az átmenetet, amely a mai túlélt birtokrendszer között szükségképen le fog zajlani, úgy hajtsuk végre, hogy minél előbb, de a nemzetre minél kisebb kockázattal történjék meg.

— Lesznek közöttünk ennek a birtokpolitikának az ütemére, végrehajtási módozataira, sőt talán az ideális jövő birtokrendszer tagozódására nézve is bizonyos eltérések és különbségek, **abban azonban, hogy egy gyökeres, gyors reformra van szükség, nézeteltérés nincs.**

Le a profitéhséggel, — fel a munkával

— Egyet azonban nem szabad elfelejteni: amikor a kenyér megosztására fordítjuk a figyelmet, nem szabad megfeledkeznünk a kenyér növelésének a gondjáról sem. Nem szabad abba a hibába esnünk, hogy a harcot a vagyon, **a tőke ellen folytatjuk, mert ezáltal csak tartalékokat emésztünk fel.**

— Az igazi harc a szegénység legyőzésére irányul. Arra, hogy eltünjön a szegénység, a nyomor, hogy legyen együtt annyink, amiből mindenkinek jut és ha ez így van, legyen meg a boldogulása, a nagyobb falatja annak, aki igazán tesz valamit a nemzeti kenyér növeléséért. Őrizzük meg hát azt a kincset, amely az egyéni leleményességben, az egyéni boldogulás vágyában rejlik, **de ugyanakkor törjük le a mohó profitéhséget, irtsuk ki a visszaéléseket, ültessük trónra a tiszta erkölcsöt** nemcsak a magánéletben, de a gazdasági életben és legfőképpen a közéletben is. Szakítsuk szét az érdekhálózatok szövevényét, amelyek láttán keserűvé válik szívünkben a hazafiui érzés és **ültessük vissza a megbecsülésnek a trónjára a munkát,** legyen az bárminő, ha hasznos a nemzetnek, ha növeli a nemzet anyagi boldogulását, vagy szellemi kincseit, ha kiteljesíti, virulóbbá, ragyogóbbá teszi a magyar életet.

— Gazdaságpolitikánk tengelyébe állítsuk a munkát, az okos munkát, amelyből valódi érték fakad és egy folyamatos és következetes, a termelés költségvetéseivel számoló racionális munkabérpolitikán és szociálpolitikán keresztül adjuk meg a munkásnak az ő méltó bérét.

Szociális igazság, tiszta erkölcs

— Meg kell találnunk azokat a módszereket, amelyekkel *a szociális igazságnak is eleget tudunk tenni és a termelés szempontjait is kellően érvényre tudjuk juttatni.*

— S abban a harcban, amelyet folytatunk, hogy a kenyér igazságosan oszoljon meg, nem szabad abba a hibába esnünk, hogy a harcot a vagyon, a tőke ellen folytatjuk, mert ezzel csak tartalékokat emésztünk fel. *Az igazi harc a szegénység leküzdésére irányul.* Legyen meg boldogulása, nagyobb falatja annak, aki igazán tesz valamit a nemzeti kenyér növeléséért. Őrizzük meg hát azt a kincset, amely az egyéni leleményességben rejlik, de ugyanakkor irtsuk ki a mohó profitéhséget, irtsuk ki a visszaéléseket, ültessük trónra a tiszta erkölcsöt nemcsak a magánéletben, de a gazdasági életben és legfőképpen a közéletben. (Nagy éljenzés.) Szakítsuk szét az érdekhálózatok szövevényét, adjuk meg a munkásnak az ő méltó bérét. A társadalom gazdasági reformja csak úgy valósulhat meg, ha szellemi reformja is megtörténik.

Kibontom a magyar élet mozgalmának lobogóját.

— *Meg vagyok győződve, hogy a nemzet nagy többsége ezeket a célkitűzéseket magáévá teszi.* E meggyőződés ad erőt nekem és szilárdítja meg elhatározásomat, hogy ha kell és ha nem teremtődik meg az a békés atmoszféra, amely a célkitűzések síma gyakorlati megvalósításához szükséges, *a harctól se riadok vissza.* (Hosszantartó hatalmas taps.) De ehhez a harchoz sereg is kell, *kibontom tehát a magyar élet mozgalmának lobogóját* és felhívok minden magyart, tömörüljünk e zászló alá. A mozgalom kovásza kell, hogy legyen a magyar lelkiismeretnek, ébrentartója a meg nem alkuvó akarásnak. Nem pártpolitikai, vagy személyi célok szolgálatában áll.

Magyar vezér csak egy van

— Nem vezérkedni akarok az új lobogó alatt, hiszen *magyar vezér csak egy van: Főméltóságú Kormányzó Urunk* (percekig tartó viharos taps és éljenzés), *hanem szolgálni a nemzetet.*

Imrédy Béla bejelentette ezután, hogy *Jaross Andor, Rátz Jenő és Hóman Bálint osztoznak vele a mozgalom irányításában,* akik vele együtt az ország minden részében ki fogjuk tűzni a kibontott lobogót. Végül összefoglalta a mozgalom programját.

Kijelentette, hogy *akarnak nacionalista társadalmat, katonai szellemet, tettre kész fegyelmet, faji öntudatot, fajvédelmet, keresztény erkölcsöt és összetartást, evangéliumi harcos szeretetet, egyszerűséget, áldozatosságot, a szociális igazság országépítését, magyarnak magyar földet, munkát, a munka megbecsülését, közéleti tisztaságot, a profitéhség letörését, a visszaélések kiirtását.*

— *Mit akarunk? Mindent lenyűgöző egységes magyar akaratot, magyar életet!* — e szavakkal fejezte be beszédét Imrédy Béla miniszterelnök, akit a hallgatóság hosszasan és lelkesen megéljenzett. A Szózat eléneklése zárta be a hatalmas arányú zászlóbontó gyűlést.

Lapunk olvasóinak PESTEN a

Metropole szálloda

RÁKÓCZI UT 58.

kedvezményes szoba és penzióárakat számit.

Télikert! — Kávéház! — Söröző!
Jazz! — Tánc! — Cigányzene!

x Még a takarékos ember is járhat szinházba, ha kedvezményes füzetszelvényt vált a Csokonai Szinház földszinti titkári irodájában.

Debreceni szemtanuk a Munkács elleni támadásról

A csehek banditatámadása, melyet felháborító módon, orvul intéztek, Giskra rablóhadainak méltó utódai, a görögkeletiek karácsony ünnepére készülő, csendes és békés Munkács városa ellen, lázba hozta az egész országot. Különösen méltó felháborodást keltett Debrecenben, ahol melybe még aggodalom is vegyült, hiszen *a munkácsi tisztviselők és rendőrök jelentékeny részét Debrecenből helyezték át a határszéli magyar városba.*

Dr *Bősze Lajos* főorvos pénteken, a csehek támadásának napján utazott Debrecenből Munkácsra, ahova egy vasúti bizottsággal volt kirendelve s szombaton reggel kezdte volna meg működését. Erre azonban nem kerülhetett sor, mert *a cseh támadás középpontjában álló városban minden ilyen munka lehetetlenné vált.* Dr Bősze Lajos főorvos hivatalos intézkedésre nyomban vissza is fordult, azonban a munkácsi szemtanuk, főleg *Nagy Károly* MÁV tanácsos, debreceni lakos elbeszéléséből megrázó képet rajzolt Munkács szörnyű és véres éjszakájáról.

Fegyverropogásra riadtunk

— Hajnalban álmukból erős fegyverropogásra riadtak fel — mondották Bősze Lajos főorvosnak a szemtanuk. — Pillanatok alatt végigfutott a hír a felriadt városon, hogy a cseh katonaság banditamódra, orvul támadást intézett. A páncélkocsik nyomában tömött sorokban közlekedett a cseh reguláris katonaság a magyar határon át. A maroknyi határőrség hősies bátorsággal állt ellent s az első hírekre a helyszínre indult a nagyrészt debreceniekből álló rendőrség is belevetve magát a harcba.

— *Csak csodálattal lehet megemlékezni arról a páratlan hőstettről, mellyel ez a maroknyi csapat megállította a pontos tervek szerint végrehajtott cseh támadást és visszavonulásra kényszerítette a galád cseh támadást.*

Agyutüz zudul a városra

— A lakosság kábultan fogadta az eseményeket. Szinte hihetetlennek tűnt fel az embereknek, hogy a csehek ilyen példátlan lépésre ragadtassák magukat s csak akkor döbbentek rá az események igazi súlyára, amikor a cseh csapatok visszaverése után rövid idő mulva ágyútűz zudult a városra.

— Olyan elementáris erővel tört ki ekkor a felháborodás a város lakosaiból, hogy egyöntetű akarattal akartak harcba bocsátkozni a támadókkal. Fegyvert kértek, hogy részt vehessenek a város védelmében. A reggeli ágyúzás és gépfegyvertűz több találatot okozott a város különböző épületeiben. Különösen a színházba és a szállodába becsapó lövegek nyomán szökkent magasba a tégla és malterpor... a későbbi ágyúzás már nem sok kárt okozott. A lakosságot a hatóságok biztonságba helyezték s a pincékben kellett töltsék Munkács népének a karácsony ünnepét.

— Közben egyre dörögtek az ágyúk, gránátok, golyók csaptak le a Munkácsy Mihály uccában, Kertalja uccában és a munkácsi kertvárosrészben. *A színháznál robbanó gránát légnyomása betörte a környéken az ablakokat.* Sebesülteket vittek a városi kórházba, ahol délután már kilenc sérültett ápoltak. A forgalom teljesen megállt, a város kihalt és a délutáni órákban leereszkedő szürke sűrű köd teljesen néma várost burkolt be. Csak az ágyútüzek fénylobbanásai festettek rőt színeket a szürkeségbe.

— Munkács városa azonban megmenekült. A csehek aljas támadását csodával határos hősiességgel verték vissza a magyar katonák, rendőrök és pénzügyőrök a tízezres túlerő ellenében. Ennek a bámulatos hősiességnek köszönhető, hogy nem sikerült az a galád és a csehek jellemtelenségére teljesen jellemző terv, mely egyedül áll a maga nemében, hogy egy teljesen védtelen, békés ünnepre készülő várost tankokkal, ágyúkkal és felfegyverzett sorkatonasággal kíséreljenek meg elfoglalni.

Dudinszky Béla főszolgabiró, kit orvul megsebesitettek a csehek a debreceni OTI tisztviselője

Rikoltó példája a cseh mentalitásnak a *Dudinszky Béla* főszolgabíró esete, akit egy katonatiszttel együtt tárgyalásra hívtak a csehek.

Délután félháromkor üzent be Munkácsra egy cseh ezredes és örnagy, hogy az illetékes magyar körökkel szeretnének tárgyalásba bocsátkozni. Magyar hivatalos részről dr *Dudinszky Béla* munkácsi főszolgabíró *Szentiványi* alezredessel nyomban elindult szabályosan, a nemzetközi szokásoknak megfelelően fehérzászlós jelzéssel felszerelt autón felvenni a tárgyalást a cseh parlamenterekkel.

Az autó kirobogott az országútra és ekkor percek alatt nyilvánvalóvá vált, hogy a csehek galád módon, példátlanul törbecsalták őket. *A fehérzászlós autóra gépfegyvertűz zudult és Dudinszky főszolgabíró nyakán megsebesült.* A gépkocsit nyomban visszafordították és a magyar parlamentert bevitték a munkácsi kórházba, ahol ápolás alá vették. Szerencsére sérülése nem súlyos.

Dr Dudinszky Bélát jól ismerik Debrecenben, ahol az úritársadalom közismert tagja volt. Dudinszky Béla szolgabíró volt a Felvidéken, ahol megmaradt az impérium változás után, míg gerinces magyarságáért a csehek ki nem üldözték. Debrecenbe menekült, ahol az OTI-nak lett főtisztviselője. Megbízható, értékes tisztviselőként tűnt ki itt is. Az ősszel mint százados vonult be a hadsereg kötelékébe s később a felszabadult magyar városok közigazgatásának megszervezésénél kinevezték Munkács város főszolgabírójává. Az OTI-tól fizetésnélküli szabadságot kért s forma szerint még ma is a debreceni OTI kötelékébe tartozik.

Debreceni rendőrök hősies küzdelme Munkács védelménél

Az elsők, akik az orovvul támadó cseh csapatok által körülvett magyar határőrök segítségére siettek, mint a hivatalos jelentésből kiderül,

a rendőrség tagjai voltak.

A munkácsi rendőrség tagjait, mint ismeretes, nagyrészt Debrecenből helyezték át s a debreceni rendőrség legénységének sok tagja teljesített a felszabadítás óta ott szolgálatot.

A debreceni rendőrök voltak az elsők, akik a körülzárt határőrök felszabadítására mentek,

haláltmegvető bátorsággal vetve magukat a cseh katonaságra.

Több, mint egy órás hősies küzdelem után átvágták a cseh katonaság sorfalát s közelharcban visszaszorították azokat, megszabadítva szorongatott helyezükből a határőröket.

Debrecenben nagy aggodalmat keltett a munkácsi cseh orvtámadás és a kifejödött harc híre, hiszen az áthelyezett rendőrlegénységnek, akik között ott vannak a legközismertebb rendőrök: **Törpe Vince, Deák Gábor, Baranyai** ott vannak, családjuk azonban még itt lakik Debrecenben s a napokban akartak átköltözni Munkácsra, hogy most már véglegessé lett férjüknek a határvárosba helyezése.

A nyugtalanságra azonban értesülésünk szerint nincsen ok.

Csodálatosmódon a hősies bátor küzdelemben egyetlen debreceni rendőr sem sebesült meg, amint azt egyik résztvevő rendőr, Törpe Vince, feleségéhez intézett levélben a tegnapi napon tudatta.

Minden elismerést megérdemelnek viszont a derék debreceni fiúk, akiknek bátor beavatkozása folytán sikerült a cseh katonaságot visszaszorítani.

(parvusz.)

Ukránok nem vettek részt a támadásban

Munkács, január 7. Az estig lefolytatott vizsgálatok során teljesen hitelesen megállapították, hogy a támadásban sem ukrán, sem más illegitim szervek nem vettek részt és a támadók kizárólag a cseh-szlovák reguláris hadsereg tagjai voltak.

A londoni és párisi magyar követ megbeszélései

Páris, január 7. Gróf *Khuen-Héderváry Sándor* magyar követ szombat délelőtt megjelent a Quai D'Orsayn s a munkácsi eseményekkel kapcsolatban megbeszélést folytatott Legerrel, a francia külügyminiszterium állandó főtitkárával.

London, január 7. Vitéz *Marossy Ferenc* követségi tanácsos, londoni m. kir. ügyvivő felhívta az angol kormány figyelmét a teljesen indokolatlan támadásnak minősíthető munkácsi incidensre.

A munkácsi esemény bukaresti megitélése

Varsó, január 7. A lengyel sajtó szombaton megjelent számai rendkívüli érdeklődéssel foglalkoznak a munkácsi eseményekkel. A lapok egyöntetüen elítélik a példátlan cseh támdaást, amelynek részleteiből különösen kiemelik, hogy *a támadás provokálatlanul következett be s hogy a cseh parlamenterek tárgyalása közben is golyózáporral, ágyúlövedékekkel árasztották el a csehek Munkács városát.*

Rendkívül figyelemreméltó az Express TI-nek az a román politikai körökből származó értesülése, amely szerint *román politikai körökben hangsúlyozzák, hogy a Ruszinföld nemzetközi komplikációk veszedelmes tűzfészkévé vált. A Bukarestben előidézett benyomás annál mélyebben járó, mert a cseh betörés a román határhoz közel, Románia vasúti csomópontjait fenyegetően történt.* A délben megjelenő Dobri Vicor jelentése szerint a csehek Munkács külvárosát, Oroszvéget támadásuk során kifosztották.

Megnyilt Aszmann Ferenc és Zöld József fényképkiállitása

A Debreceni Fotoklub ismét olyan csemegével kedveskedik a debrecenieknek, amilyet nemcsak vidéki, de nagy világváros sem kapot még soha. Bemutatásra kerül a Déri-muzeumban **Aszmann** Ferenc foto-világbajnok minden gyönyörü fényképe, amelyekkel külföldön aranyérmeket s más kitüntetéseket, végül pedig az 1938-as világbajnokságot megnyerte.

Páratlan az a témagazdaság, a felfogás és kidolgozás, a stilus bőkezü csillogtatása, amit ezen a kiállításon kapunk. A gyönyörü aktok épugy elragadják a szemlélőt, mint a kétségbecsetten nyávogó s facsücskön ülő kis cica, az elvont gondolatok káprázatosan mesteri kifejezése, akár a Kain és Ábel tragédiáját, akár az örök hátteret: a nő miatti véres kardpárbajt nézzük.

Egész termet betölt Aszmann Ferenc képeinek sorozata és éppen az az óriási érték, hogy a kezdettől fogva készitett munkáit is bemutatja, a Debreceni Fotoklub zsürije pedig minden képhez pár szavas birálatot függesztett ki.

A másik teljes termet **Zöld** József h. polgármester utiképei foglalják el. Egészen merész, ultramodern felfogásban fényképezett klasszikus épületfotografiákat találunk a tárlaton, köztük nem egy olyan képet, amely nagy nemzetközi kiállitásokon még dicsőséget szereznek debreceni névnek. Van olyan képe, ahol a meredek szikla markáns volta mellett lehelletfinom levegőt és árnyalatokat fényképezett a vizen. Nagyon sokat lehet tanulni ezen a kiállításon nemcsak a kezdőknek, de a haladóknak is, sőt talán legtöbbet azoknak, akik rendszeresen nem fényképeznek, hanem csak „emlékképeket" gyüjtenek. A nem fényképezők pedig maradéktalan gyönyörüséget találhatnak az egész világot bejárt csodálatosan szép alkotásokban.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága válasza a diplomáciai testület ujévi üdvözlésére

Budapest, január 7. Az újesztendő küszöbén, szombaton jelentek meg Magyarország kormányzója előtt a diplomáciai testület tagjai a szokásos újévi üdvözlésre. A pápai nuncius nagy beszédben üdvözölte a kormányzó urat.

— Történelmi jelentőségűnek nevezhetjük az elmúlt esztendőt — mondotta. — Istennek hála, a láthatár kissé tisztult s joggal kívánhatjuk, hogy a nemzetek közti kölcsönös bizalom még jobban megerősödjék. E nélkül a népek között hirdetett bármilyen egyetértés nagyon gyenge alapokon nyugodna. Azok a nagyszerű megnyilatkozások, amelyek oly nagy pompával zajlottak le ennek az évnek folyamán, mondhatni megkoronázásukat nyerték el a magyar nép egyik leghőbb vágyának nemrég történt beteljesülésével. Különösen ki kell emelnünk azt a módot, amellyel mindez egy művelt néphez igazán méltóan lezajlott, nem az erőszak, de a tárgyalásoknak és a döntőbíráskodás békés eszközei hozták meg egy igen kényes és bonyolult kérdésnek szerencsés megoldását. Mindez bizonyitja Főméltóságodnak és kormányának bölcsességét, amelyet egyébként mindenki szívesen elismert és csodált. A jó Isten támogassa Főméltóságodat és kormányát a jelen körülmények között oly nehéz és kényes feladatok elvégzésében, hogy ez a nemes ország elérhesse azt a jólétet és boldogságot, amelyet mi teljes szívvel kívánunk.

A pápai nuncius beszédére a kormányzó úr őfőméltósága a következőkben válaszolt:

— Nagyméltóságod ékesszóló szavakat talált az elmúlt év jellemzésére s azoknak az érzéseknek és iggódásoknak kifejezésére, amelyeket mindnyájan éreztünk az alatt a súlyos válság alatt, amelyen az elmúlt ősszel az egész világ átesett. *Miután sikerült kikerülni a mindenkire romlást jelentő háború katasztrófáját, mélységes hálaérzéssel fordulok az isteni Gondviselés felé, amely elhárította a megpróbáltatást. Ezeréves történelmünk egyik legfontosabb lapját fogják alkotni azok az emlékezetes események, amelyeknek során nagyszámú nemzettársunk térhetett vissza szülőhazájába, amelytől húsz évig el voltak választva. Remélem, hogy a megbékülés szelleme, amelynek segitségével nehéz feladatok békés eszközökkel voltak megoldhatók, Közép-Európában a népek együttműködésére kedvező hatással lesz.* Örömmel említem meg ez alkalommal, hogy az elmúlt esztendő, amelyet nagy királyunk, Szent Istvánnak emlékezetére szenteltünk, különös jelentőséget nyert azáltal, hogy kiváló alkalmat nyujtott nekünk arra, hogy a fővárosunkban üdvözölhettük a katolikus világ kiváló képviselőit, akik az eucharisztikus kongresszusra gyültek össze Budapestre. Melegen köszönve azokat az érzéseket, amelyeknek Excellenciád előbb tolmácsa volt, magam is őszintén kívánok az itt képviselt uralkodóknak és államfőknek, valamint Nagyméltóságodnak és a diplomáciai testület minden tagjának boldogságot és jólétet az 1939. esztendőben.

A beszéd után a kormányzó úr őfőméltósága először a nunciushoz lépett s melegen érdeklődött a pápa őszentsége egészségi állapota iránt, majd egyenként megszólította a követségek vezetőit, akikkel hosszasan elbeszélgetett.

A Református Élet válasza a református püspökoket ért támadásra

Az elmult héten több fővárosi napilapban feltünést keltő módon támadták meg a különböző egyházférfiakat abból az alkalomból, hogy ünnepi prédikációikban a zsidókérdéssel foglalkoztak és állást foglaltak a faji alapra való helyezkedés, valamint a gyülölködés ellen. Az Uj Magyarság pénteki számában Milotay István sorra veszi **Ravasz** László, **Révész** Imre és **Farkas** István püspökök cikkeit és beszédeit, valamennyivel vitába száll, sőt nem egy helyen ki is oktatja őket.

A „Református Élet", amely a kálvinista világ hivatalos lapjának tekinthető, mai számának „Figyelő" rovatában „Az egyház a politikában" cimmel válaszol a kormánylapok támadásaira. A cikk főként azokat a megállapitásokat utasitja vissza, amelyek szerint az egyháznak nem kell beavatkoznia a napi politikai kérdésekbe. A **Református Élet**-nek ez a cikke szószerint igy szól:

„De hát csakugyan igaz az, hogy Krisztus egyháza ne nézzen ki a való életnek mezőire? Ne törődjék azzal, ami a templomkeritésen kivül történik? Ne ég felé forditot arccal csak az örökkévalóság titkait kutassa? Krisztus egyháza valóban nagy bünt követne el, ha nem mutatná meg a földi élet és az örökélet közti roppant nagy aránytalanságot, hogy „nines itt maradandó városunk". Krisztus azért jött, hogy üdvösséget találjunk. 50—60—70 vándor esztendő tovatünik és az örökkévalóság kapuján nézünk át. Viszont vétkeznénk az egyház, ha a földi élet fontosságát és sulyát is nem mutatná meg.

Az Isten Igéjét alkalmazni kell, az Isten beszédét szakadatlanul mondania kell. Fel kell emelnie a szavát, ahol Krisztus kicsinyeit, elhagyottjait, szegényeit látja. Rá kell mutatni a telhetetlenségre, a világ imádására, az önzésből, az aranyhajszolásból következő bünökre. Hirdetnie kell, hogy a nemzet Isten törvényei után járva boldogulhat egyedül. Az egyház a nemzet lelkiismerete. Pártok, gazdasági, politikai kérdések ugy alakulnak és tünnek el, mint a világitótorony mellett felgyürődnek, azután elsimulnak a tenger hullámai. Az egyház sziklája áll, bennek az Isten Igéjének fényszórója ég. Felette van az egész viharzó tengernek. Jaj volna az egyháznak, ha az Isten igazságát elárulná, ha elnémulna akkor, amikor Isten igazságát, parancsát hirdetni egyik vagy másik irányban népszerütlen."

kell használni, amelyet a legtöbben utánoznak, ha sikertelenül is. Biztos, enyhe, fájdalommentes hatás jellemzi az

ARTIN

pici hashajtó dragéekat. Este 2—3 szem Artint bevéve, reggelre kellemes ürülést biztosit.

Kilenc millió ember életét veszélyezteti az áradás Kinában

Sanghaji jelentés szerint Kinát ujabb borzalmas árvizveszély fenyegeti. A Sárga folyó elszakitotta gátjait és egyesült Hwai folyóval. Az óriási viztömeg a tenger felé hömpölyög és elsodorja a tavakat, csatornákat az utjából, melyek az áradás levezetésére szolgálnának. Az áradat 9 millió kinai életét veszélyezteti s a szakértők csak csodával határos zéletlen fejleménytől remélik, hogy megmenekül 9 millió ember a hullámsirtól.

Jaross Andor miniszter Debrecenen utazik keresztül Munkácsra

Jaross Andor felvidéki miniszter mára virradó éjszaka 11 órakor autón Debrecenbe érkezett s az Arany Bikában szállott meg kíséretével. A miniszter nagyobb kísérettel érkezett, program szerint előbb kellett volna érkeznie, de autójuk útközben elakadt és csak késéssel érkeztek ide.

Jaross miniszter Kölcsey polgármester társaságában vacsorázott a Bikában, teljes inkognitóját megtarthatta, mert a közönség nem ismerte fel. A miniszter reggel Munkácsra indul, hogy az ottani események felől tájékozódjék.

Bangha páter a zsidókérdésről és annak igazságos megoldásáról

Az érsekújvári katolikusok meghivására *Bangha Béla* szombat este előadást tartott, amelynek során kitért a zsidókérdésre is és többek között ezeket mondotta:

— A zsidókérdés valóságos Scilla es Charibdis, mert megoldása éppoly sürgős, mint amilyen nehéz. Mint minden problémát, úgy ezt is *igazságosan kell megoldani.* Nem szabad olyan intézkedéseket tenni, amelyek a keresztség szentségének meg nem engedhető alábecüsülését jelentené és amelyek folytán egy keresztény államban magának a kereszténységnek értelmezése körül ellentét támadna az egyház és állam között. A törvényhozónak bármilyen nehéz is, olyan megoldást kell a zsidókérdésben keresnie, amely egyfelől hatékonyan visszaszoritja a nem kivánatos elemek gazdasági és társadalmi térfoglalását, ugyanakkor másfelől nem aláz meg, nem bélyegez meg és nem kerget kétségbeesésbe olyanokat, akik talán már évek hosszú sora óta őszinte lélekkel járják Krisztus útjait.

Kenyeres Kaufmann jelentkezett a fogházban

Hirt adtunk arról, hogy Kenyeres-Kaufmann Miklós volt országgyülési képviselőt hat hónapi börtönre itélték okirathamisitás miatt, melyet azért követett el, hogy használhassa a Kenyeres Miklós nevet. Az elitélt, aki büntetését nem kezdte meg az előirt időben és ezért körözését rendelték el, szombaton önként jelentkezett a fogházban.

160 felvidéki egyetemi hallgató iratkozott be a debreceni egyetemre

160 felvidéki egyetemi hallgató iratkozott be eddig a debreceni Tisza István tudományegyetem különböző fakultásaira, akiknek igen nagy része a prágai egyetemről iratkozott át. A beiratások még hétfőn is tartani fognak, mivel az átiratkozott felvidéki magyar hallgatók nem kapják meg idejében a prágai egyetemtől okmányaikat s ennek következtében a beiratások rendjében zavarok állottak be.

Mint ismeretes, a felvidéki magyar egyetemi hallgatók részére külön kéthónapos kurzus nyilik meg a jövő héten, mely március 1-ig tart. Ezen fogják előadni a professzorok az első félév anyagát az új hallgatóknak. Ennek következtében a második félévi beiratások időpontja is eltolódik. Eddig február 1—15-ike között iratkoztak be a hallgatók a második félévre, mig most ez február 22—28 között fog megtörténni.

Mint értesülünk, még több egyetemi hallgató is akart jönni a debreceni egyetemre a visszacsatolt magyar Felvidékről, de nem tudják elhelyezni őket. Nincs internátus, illetve a meglévő férőhely nem elég, holott tudomásunk szerint 90 ezer pengő rendelkezésre áll internátusi célra. Most valóban elő lehetne venni ezt az összeget.

Rádió
Csillár
Villamos cikk
eladás
szerelés
javitás

csakis
Nánássynál
Piac u. 85.
Menetjegyirodával szemben.

KRAYER Festékgyár fióküzlete Csapó-utca 5. szám.
Telefon: 21-60. Telefon: 21-60.

A debreceni forgalmiadóhivatali és a malomosztályi alkalmazottak feleségeinek együttes megmozdulása a családvédelemben

Memorandummal fordultak a pénzügyminiszterhez, feltárva férjeik siralmas, rendezetlen jogviszonyát. Tasnády Nagy András igazságügyminiszterhez, mint hajduvármegyei országgyűlési képviselőhöz juttatták el a memorandumot illetékes helyre való előterjesztés végett

Az 1921. évi XXXIX. t.-c. életbelépése, azaz 1921 szeptember 1 óta működnek a pénzügyi kincstár kebelében a forgalmiadó ellenőrök és ez idő óta áll rendezetlenül jelenleg mintegy 800 forgalmiadó-, továbbá ezt a számot jóval túlhaladó malomellenőr: úgynevezett felfogadott alkalmazott jogviszonya.

A forgalmiadó- és malomellenőr, egyéb a pénzügyi közigazgatáshoz tartozó állami tisztviselő munkakörének megfelelő munkásságot fejt ki.

A forgalmi adóhivatal első fokon eszközli a forgalmiadózás összegszerű mérvének megállapítását, tehát e ténykedésével elsőfoku adómegállapító hatóság, mely körülményt bizonyítja az a tény, hogy megállapítása ellen a kir. pénzügyigizgatósághoz felebbezéssel lehet élni. E tevékenységével kapcsolatban fogadalomtételből kifolyólag teljes titoktartási kötelezettség mellett az adózó könyveiből, egyeb irataiból és tanukihallgatások segítségével adatokat állapit meg, mely sikeres adatmegállapítások ösztönözték arra a pénzügyi kormányt, hogy a forgalmiadó- és malomellenőrök ebbeli értékes tevékenységét a kereseti adó és újabban az egyszeri beruházási hozzájárulás kivetésénél igénybe vegye és annak alapján az említett adók megállapításánál az eddiginél jóval nagyobb eredményt érjen el és az igazságos adóztatás ügyét hatalmas lépéssel vigye előbbre. Közalkalmazotti tevékenységének megdönthetetlen bizonyítéka, hogy önállóan könyvvizsgálatot tart, mely vizsgálat esetleges eredményeképpen mutatkozó adóhiányt „fizetési meghagyással" a hivatal előírja és a behajtó hatóságok útján a behajtás tényének érvényt szerez. A könyvvizsgálatok megtartása alkalmával ellenszegülés esetén karhatalom igénybevételére jogosult, mely körülmény szintén megdönthetetlen bizonyítéka köztisztviselői jellegének.

Fentiekből kitűnik, hogy adóztatás terén jogai teljesen megegyeznek a köztisztviselőével, csupán alkalmaztatását illetően nincsenek jogai, csak kötelezettségei.

A Hatásköri Bíróság döntése szerint a forgalmiadóhivatali alkalmazott, alkalmaztatását illetően végső fokon a m. kir. pénzügyminisztérium, tehát saját munkaadójának van alárendelve. Az alkalmaztatásból kifolyólag felmerült jogos követelések elbírálására sem a m. kir. Közigazgatási Bíróság, sem pedig a polgári bíróság nem tartotta magát illetékesnek, tehát előállott az alkotmányos Magyarországon az az egyedülálló helyzet, hogy van olyan foglalkozási ág, mely bírói jogvédelemben nem részesül.

Kinevezése alkalmával a fogadalmi minta aláírásával egyidejüleg aláír egy oly értelmű nyilatkozatot, mely szerint tudomásul veszi, állásából minden indokolás nélkül 3 havi felmondással elbocsájtható, fogadalomszegés esetén pedig azonnali hatállyal. Elbocsátásából kifolyólag a kincstárral szemben semmiféle igényt nem támaszthat. A felmondási idő a malomellenőröknél annyiban különbözik, hogy az nem is 3, hanem csak 1 hónap. Itt állapitjuk meg, hogy a malomellenőri alkalmazottaknak igen jelentős része szintén 10—17 éve szolgáló alkalmazott, mivel ezeket a malomosztályok megalakulásakor a forgalmi adó ellenőrök közül nevezték ki, igy ezek kedvezőtlenebb körülményes közé kerültek, mint annakelőtte.

A forgalmiadó ellenőr javadalmazása jelenleg havi 132 P fizetés, 80 P úgynevezett működési pótlék, mely tizennégy napot meghaladó betegség esetén már nem folyósítható és a betegség tartama alatt, mivel sem az OTI-nak, sem pedig a MABI-nak nem tagjai, orvosi kezelésben nem részesülnek.

Az állomás helyén kívül eső külszolgálat alkalmával igazolt megszállás esetén 4 P szállásköltségben, gyalog megteendő útnál 15 fillér kilométerpénzben, vasuti utazásnál pedig III-ad osztályú vasúti jegy megtérisében részesülnek. Összehasonlítás képen itt kell megemliteni, hogy e külszolgálati javadalmazás az állami kisegitő altisztek kiküldetési díjának is alatt áll.

Ebben a vonatkozásban a malomellenőrök helyzete még kétségbeejtőbb. Fizetésük ugyan egyező a legalacsonyabb forgalmiadó ellenőri javadalmazással, azonban az ott élvezett úgynevezett működési pótlék helyett 70 P utazási költségmegtérítést kapnak, melynek ellenében minden külön szolgáltatás és a ténylegesen felmerült készkiadás megtérítése nélkül havi 30 nap külszolgálatot kell teljesítenie. Amennyiben az előírt 30 napnál kevesebbet tölt el külszolgálatban, ez összegből naponként 2 P jön levonásba. Betegség esetén, ha az három napot meghalad, erre az időre fizetését sem kapja, hanem az OTI által fizetett napi 2 P 50 fillér táppénzben részesül, kórházi kezelés esetén pedig családja csak fél táppénzt, tehát 1 P 25 fillért kap, igy kénytelen a legsúlyosabb betegség esetén is szolgálatot teljesíteni, hogy családja és a maga megélhetését biztositsa.

Hivatalból való áthelyezés esetén áthelyezési költséget nem kap, elbocsátás után pedig: sem nyugdíjban, sem pedig végkielégítésben nem részesül, előmeneteli lehetőség nincs.

Sem lakbérben, sem családi pótlékban, sem hadipótdíjban nem részesülnek, az eltöltött szolgálati idővel a fizetésben megkülönböztetés nincs. Tehát egy 17 éve szolgáló ellenőr, akinek 5 gyermeke van, ugyanolyan fizetésben részesül, mint egy nőtlen ember ellenőri szolgálatának első napján.

Fentiek alapján mi asszonyok utalunk a közelmultra, mikor férjeink a haza szolgálatában munkaképteienekké válhattak volna, vagy életüket kellett volna áldozniok és mi gyermekeinkkel minden anyagi támasz nélkül, teljes elhagyatottságban az éhhalál gyötrelmeinek néztünk volna elébe.

Ma, amikor a 20 milliós magyarság álomképe lebeg minden magyar ember előtt, a szociális reformok révén akarják az egész világon a békét és a megelégedést kiharcolni, mi asszonyok kiáltunk segítségért az arra illetékesekhez, hogy adják meg férjeinknek, nekünk és legelsősorban gyermekeinknek az életlehetőséget ahhoz, hogy felnevelhessük őket a keresztény nemzeti eszme meg nem alkuvó harcosaivá.

Nem lehetetlent követelünk, csak azt kérjük, amihez minden dolgozó keresztény magyar embernek joga van, ki az állam szolgálatának szentelte életét: azt, hogy a magyar köztisztviselőket megillető sorban élhessünk. Nem kiváltságot, nem megkülönböztetést kívánunk, csak egyenlő mértékért kiáltunk.

Eddig szól a debreceni központi forgalmiadó hivatal és malomosztály alkalmazottak feleségeinek memoranduma. Ők is csatlakoztak ahhoz az országos mozgalomhoz, melyet a bajai forgalmiadóhivatal és malomosztály ellenőrök feleségei indítottak el karácsony hetében, akik küldöttségileg keresték fel és személyesen nyujtották át memorandumukat az akkor éppen Baján tartózkodó és közismert nagy beszédjét tartó Magyarország pénzügyminiszterének. Ebből a bajai mozgalomból rövid pár nap alatt országos mozgalom lett, mindenütt megmozdultak a feleségek és az anyák és eljuttatták jajkiáltásukat az illetékes helyre a család védelmében.

Adja Isten, hogy a gyermekeikért aggódó anyák magyar szivből fakadt kérésük megértő magyar szivekre és a jogos kérés megértésre és meghallgatásra találjon.

(Szerk.)

A debreceni Tankerület Közoktatási Tanácsnak megszervezése

Magyarország közoktatásügyi igazgatásának és iskola felügyeleti szervezetének az utóbbi időben már oly nagy mérvű széttagolását, a nevelés és oktatás terén egyaránt nélkülözött egységes irányítás hiányait, — mint ismeretes — a közoktatásügyi igazgatás újjászervezéséről szóló 1935. évi VI. tc. megszüntette.

A nevelés egységének, valamint az elvi kérdések szakszerű intézkedésének biztosítása érdekében a tankerületi kir. főigazgató mellett az Országos Közoktatási Tanáccsal összhangban működő Tankerületi Közoktatási Tanácsok szervezését is elrendelte az 1935:VI. tc. E tanácsok — a törvény indokolása szerint — nemcsak szaktanácsaikkal szolgálják a nevelés és oktatás ügyét, hanem azáltal is, hogy egybefoglalva a különböző iskolafajok legkiválóbb tanerőit és az elméleti pedagógusokat nagyban hozzá fognak járulni ahhoz, hogy a különböző iskolákban működő pedagógusok egymás iskoláinak értékeit és hiányait, módszereit és eszközeit közvetlen érintkezés útján megismerve, egyesült erővel állhassanak a nemzetnevelés átfogó érdekeinek szolgálatába.

A debreceni tankerület Közoktatási Tanács tagjaivá a debreceni tankerületi kir. főigazgatói előterjesztésére a következőket nevezte ki a vallás- és közoktatásügyi miniszter:

Elnök: Mitrovits Gyula dr debreceni egy. ny. r. tanár,

Alelnök: Móczár Miklós tanügyi főtanácsos, a jászberényi áll. tanítóképzőintézeti igazgató.

Titkár: Major József dr a debreceni tankerületi kir. főigazgatóság tanügyi fogalmazója.

Tagok:

Ur Márton debreceni áll. gimnáziumi igazgató,

Kun Sándor dr debreceni ref. gimnáziumi igazgató,

Bátori József dr debreceni kegyestanítórendi róm. kat. gimnáziumi igazgató,

Zsolnai Vilmos nyiregyházi ág. h. ev. gimnáziumi igazgató,

Margócsy Emil c. kir. főigazgató, a nyiregyházi városi fiú felső kereskedelmi iskola igazgatója,

Mellau Márton apostoli kormányzói helynök, a debreceni róm. kat. leánygimnázium és tanítónőképző-intézet igazgatója,

Tanay Antal jászberényi áll. tanítóképző-intézeti rendes tanár,

Körtvélyessy Dezső szolnoki áll. fa- és féminari szakiskolai igazgató,

vitéz Kósa Vince hajdúszoboszlói áll. polg. fiú- és leányiskolai igazgató,

Nagy Domokos derecskei áll. polg. fiú- és leányiskolai igazgató,

Csekey Ilona szolnoki áll. polgári leányiskolai igazgató,

Lux Mihály szolnoki áll. polg. fiúiskolai r. tanár,

Szőőr József debreceni városi iparostanonc iskolai és női-ipariskolai igazgató,

Tóth Árpád debreceni áll. s. siketnéma intézeti mb. igazgató,

Brózik Dezső berettyóújfalusi önálló gazdasági népiskolai igazgató,

Soós József tiszaföldvári belterületi áll. elemi iskolai igazgató-tanító,

Kárpáti Károly karcagi ref. elemi iskolai igazgató-tanító,

Kiss József a jászberényi m. kir. áll. tanítóképző-intézet gyakorlóiskola tanítója,

Mocsári László debreceni ref. elemi iskolai igazgató-tanító.

A debreceni tankerület Közoktatási Tanácsának hivatalos helyisége a debreceni tankerületi kir. főigazgató hivatali helyiségében Simonffy ucca 2/b. alatt a II. emeleten van, hivatalos órák hétköznap d. e. fél 9 órától d. u. 2-ig, szombaton d. e. fél 9 órától déli 12 óráig.

A tanács elnökének hivatalos órája szombaton d. e. 11—12 óráig a Központi Egyetem fsz. 39. sz. szobájában.

Vasárnapi munkaszünet rendelet

Kunder Antal m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter megküldte az érdekképviseleteknek hozzászólás végett a vasárnapi munkaszünet végleges rendezését célzó legújabb rendelettervezetet, amely ebben a kérdésben eddig lefolytatott sorozatos ankétek és megbeszélések összes eredményeit összefoglalva, minden oldalra kiterjedően igyekszik békét és megelégedést hozni. A tervezet rendeltetése, hogy ezzel a vasárnapi munkaszünet szociális kérdése nyugvópontra jusson.

A téglagyártás a statisztikában

Téglagyáraink száma 1937-ben 308 volt; ezek közül üzemben volt 285 telep 11.478 munkással, termelésük összértéke 27.941.170 P volt.

A körkemencék száma: 369, összesen 59 millió tégla befogadóképességgel. Az 1937. évben előállittatott: 179.159 ezer darab nagyméretű falitégla, 273.993 ezer darab kisméretű falitégla, 40.367 ezer darab formástégla, 132.428 ezer darab hornyolt és hódfarku tetőcserép, 221.878 j tűzálló tégla.

Hitvédelmi okokból sürgősen felépitik a debreceni reformátusok Kálvin-házát

Száz évvel ezelőtt is csak annyi gyermeket kereszteltek meg, mint most.

A Templomegyesület hitvédelmi szakosztálya érdekes és nagyjelentőségű ülést tartott. Minden évben az első ülést annak szentelik, hogy a lélekszámarány statisztikai adatait számonveszik és annak tanulságait igyekeznek a köztudatba átvinni.

Siposs Imre központi lelkész, az anyakönyvek vezetője részletesen ismertette a statisztikai adatokat. Kiderült, hogy nagyon sok gyermek marad Debrecenben kereszteletlenül. Ennek az a magyarázata, hogy a tanyán nagy távolságok vannak és a szülőknek nincs módjuk ahhoz, hogy könnyűszerrel megkereszteltessék a kisdedeiket, különösen nem téli vagy esős időszakban.

A szülőket most felhívják, hogy a nyári időszakban, vagy amikor az időjárás alkalmas, kereszteltessék meg gyermekeiket.

Általában a keresztelések száma meglehetősen csökken, méghpedig évről évre egyre jobban. Száz évvel ezelőtt is annyi gyermeket kereszteltek meg Debrecenben, mint most, ez pedig meglehetősen szomorú adat. Másik szomorú adat, hogy meglehetősen sok Debrecenben a törvénytelen gyermekek száma. Igaz, hogy ezt a statisztikát erősen és károsan befolyásolja az a tény, hogy itt van a klinika és a gyermekmenehly.

Előterjesztette *Siposs Imre* a házasságkötések adatait. 580 tiszta református pár kötött polgári és egyházi házasságot. Sajnos, itt is lényegesen nagy azoknak a száma, akik a házasságot csak polgárilag kötötték, de egyházilag nem. Ez a kérdés is komoly és megoldásra váró feladatot jelent a debreceni egyház életében.

Lényegesen kevesebb a temetési szertartást mellőzők száma. Itt az a helyzet, hogy a klinikákról is sokszor elszállítják a halottakat és másutt temetik el.

A kitérések és a ref. egyházba való belépések adatai elég kedvező képet mutatnak.

Ellenben nagyon szomorú a helyzet — úgymond — a reverzálisok körül. A református egyházat évről évre folyton veszteségek érik. Olyan ellenhatás dolgozik ezen a téren, amelynek működése és eredménye szemmelláthatő. Különösen megdöbbentő ez a statisztika, ha százalékarányban állítják fel a számokat, amelyek azt mutatják, hogy mennyit nyertek az egyes házak és mennyit vesztett a 80.000 lelkes református egyház.

Az előterjesztést nagy és színvonalas vita követte. A hozzászólások után bizonyos megállapodások jöttek létre, amelyeknek az a céljuk, hogy a mai tarthatatlan helyzetet megszüntessék, egyensúlyt teremtsenek és a differenciákat kiegyenlítsék.

A legfontosabb eredménye a hitvédelmi szakosztályi ülésnek az, hogy a debreceni reformátusok öntudatát felébresszék. Ezért a hitvédelmi gyűléseket erősíteni fogják, világnézeti előadásokat tartanak, igyekeznek a református egyház történetével megismertetni mindenkit, már a legkisebb iskolás gyermekektől kezdve felfelé a felnőttekig. A debreceni református egyház multjából a tanulságokat eddig csak kevesen ismerhették, mert nem foglalkoztak külön ezzel a kérdéssel. Ezt nagy hibának tartják.

Megállapították a szónokok, nagy hiba a debreceni református egyházban, hogy nincsenek olyan helyiségei, ahol egyháztársadalmi életet folytathatnának. *Ebben az irányban való segítés érdekében komoly elhatározások történtek, melyeknek az a céljuk, hogy a Kálvin-házat minél előbb felépíttessék.* Erre a célra már olyan sokat gyűjtöttek a ref. egyház tagjai. Minden számottevő faktor égetően sürgősnek tartotta, hogy a Kálvin-házat mielőbb felépítsék, mert itt alakulhat ki a református élet és fejleszthető ki a református öntudat, amelynek megerősödésére a mai időkben különösen nagy szükség van.

Az ülés elhatározásának bizonyára széleskörű visszhangja lesz a reformátusok körében.

A leányálom beteljesülése: Egy csodás báli éjszaka.

Teljesül a vágya annak, aki báliruhájának csipke-kelme anyagát Kőrösinél vásárolja, Piac ucca 38.

Debrecenből indult ki egy nagyszabásu akció a falu leányainak megmentésére lelkiismeretlen keritők karmaiból

Beszélgetés Siposs Imre központi lelkésszel, aki az akció tervét felvetette és a mozgalmat elindította

Nagyarányú akció indult mg Debrecenben, melynek célja a falu leányait visszatartani attól, hogy a nagyvárosok mocsárba kerülve, testileg és lelkileg tönkretéve váljanak áldozatává egy meggondolatlan lépésnek. Téli időben mindenütt nehéz kisembereknek az élet. Különösen nehéz a falusi zsellérembernek, aki munka nélkül áll, nemritkán 10—12 tagu családjával és él abból, amit esetleg a nyár folyamán sikerült télire megtakarítani. Ez azonban nem mindig sikerül és ilyenkor a nyomor, nélkülözés útnak indítja a falvak leányait, akik még szinte gyermekfővel megindulnak egy darab kenyérért zörgetni a város kapuján. Sokszor nem sikerül mindjárt munkához jutniuk, haza pedig nem akarnak menni, ahol anélkül is sok az éhes száj s így egyre szomorubb és megdöbbentőbb adatok merülnek fel arra, hogy a hasonló helyzetben városba került fiatal, tapasztalatlan leányok egyrészét menthetetlenül a bűn karmaiba sodorja nyomoruságuk, melyet egyes lelketlen keritők igyekeznek kihasználni.

Most, hogy Debrecenből egyre nagyobb arányokat öltő munka indult meg a falu leányainak megmentésére, szüleik felvilágosítására érdekesnek tartottuk az akció céljairól és munkájáról, valamint jövőre nézve kitűzött terveiről beszélgetést folytatni Siposs Imre központi lelkipásztorral, aki elindítója volt Debrecenben ennek a nagyarányú kiterebélyesedett munkának s aki fáradtságot nem kímélve, keresztyéni szeretettől vezetve járja munkatársaival együtt a tiszántúli falvakat, hogy otthonukban felkeresve a falvak lakosai magukat a szülőket döbbentse rá arra a veszedelemre, mely gyermekeiket fenyegeti a nagyvárosban.

— Tizennégy évvel ezelőtt indult el szerény keretek között ez a munka — mondotta Siposs Imre lelkipásztor munkatársunknak. — Akkor kezdtük meg a háztartási alkalmazottakat összegyüjtve vasárnap délutánonként felvilágosító előadásokat tartani vallásos délutánok keretében számukra. A hívó szóra egyre többen jöttek, annyival is inkább, mert a munkaadókat is megkértük, hogy legyenek segítségünkre. Számos uriasszony és urilány örömmel állt segítségünkre s maguk is résztvettek egy-egy ilyen összejövetelen. Felkarolta az ügyet a Péterfia utcai egyházrész, amely a Baltazár-Otthon felépítésével megnyitotta ajtaját összejöveteleink számára. Addig ugyanis különböző helyeken voltunk kénytelenek ezeket az összejöveteleket tartani.

— Mivel a kórházi lelkészi szolgálatom kapcsán munkakörömbe tartozik a közrendészeti osztály ápoltjainak lelki gondozása is, a velük való találkozás, az ottan működő orvosok és hatósági közegek nyilatkozatai mindjobban megerősítették azt az elhatározásomat, hogy itt hatalmas munka vár ránk, melyet fajtánk érdekében sürgősen végre kell hajtani. Hiszen a színmagyar falvak leányai vannak itt a Tiszántúlon kitéve.

— Az elmult évben a Soli Deo Gloria leánytagjai is belekapcsolódtak e munkába — folytatta Sipos nagytiszteletű úr. — Velük együtt kezdtük meg a hathatósabb munkát, belátva azt, hogy a nehéz gazdasági helyzet mindjobban hajtja a nagyvárosok felé a kenyérkereső falusi leányokat, akik sokszor teljesen tapasztalatlanul lépnek be a nagyvárosi élet forgatagába. Nem eggyel történt meg, hogy nem tudva elhelyezkedni, rosszindulatu asszonyok kerítése folytán hamarosan a bűn fertőjébe került.

— Az eddig csendben, de már is szép eredményekkel dolgozó Márthakör, most kilépett segítő kezével még pedig már nem a város uteáira, hanem elsősorban azokba a falvakba, ahonnan a legtöbb háztartási alkalmazott jön be Debrecenbe. Sorba keressük fel a tiszántúli falvakat. Nádudvar községgel kezdtük meg munkánkat, ahol vallásos estély keretében kezdtük meg felvilágosító működésünket s ismertettük a szülőkkel a Mártha kör célját és törekvéseit.

— Mi adta az impulzust nagytiszteletű úrnak erre a nagyjelentőségű falu-körútra? — kérdezzük.

— Az az elgondolás, hogy a bajt ott kell megelőzni, a családban s úgy a szülőket, mint a városba kerülő leányokat felvilágositsuk, hogy mi várakozhat rájuk a nagyvárosi életben. Másrészt segítségnyujtásra és tanácsadásra is kiakartunk terjeszkedni.

— Alkalmam volt beszélni efelől Preininger Tamás professzorral — mondotta Siposs Imre központi lelkész, — aki nagy elismeréssel nyilatkozott e munka felől s rendkívül nagy jelentőségűnek találta, hogy az egyházak is munkába állnak e tapasztalatlan s nehéz helyzetük által kenyérkeresetre hajszolt leányok felvilágosítására, megmentésére. Nádudvaron többek között azt mondtam a szülőknek, hogy értsék meg, nemcsak a fiúgyermek érték a nemzet számára, akitől elvárjuk, hogy ép testtel katonája legyen hazájának, hanem minden női lélek és test, melynek tisztaságára szüksége van magyar fajtánk jövőjének.

— Le kell számolni egyszer már azzal, hogy a család- és gyermekvédelmet nem jelszavakkal, hanem tettekkel kell szolgálnunk. Ezért végezzük ezt a munkát segítőtársaimmal özv. dr. Boér Károlyné nagytiszteletű asszonnyal, özv. Kulcsár Imréné és leánya, Kulcsár Gizellával, László Lipótné, Kiss Margit tiszteletes asszonnyal és a Soli Deo Gloria nőtagjaival, akik felkarolták munkánkat. Munkánk behálózza a Tiszántúlt és a téli, tavaszi hónapokban minden vasárnap más községben tartjuk meg felvilágosító előadásunkat.

(parvus)

Az egész országban divat lett a magyaros urirnha

A legujabb divatlap szerint készíti

Tóth Gábor

szabómester **PIAC UCCA 89.**

x Még a takarékos ember is járhat szinházba, ha kedvezményes füzetszelvényt vált a Csokonai Szinház földszinti titkári irodájában.

KRAYER Festékgyár fióküzlete Csapó-utca 5. szám. Telefon: 21-60. Telefon: 21-60.

A debreceni forgalmiadó-hivatali és a malomosztályi alkalmazottak feleségeinek együttes megmozdulása a családvédelemben

Memorandummal fordultak a pénzügyminiszterhez, feltárva férjeik siralmas, rendezetlen jogviszonyát. Tasnády Nagy András igazságügyminiszterhez, mint hajdúvármegyei országgyülési képviselőhöz juttatták el a memorandumot illetékes helyre való előterjesztés végett

Az 1921. évi XXXIX. t.-c. életbelépése, azaz 1921 szeptember 1 óta működnek a pénzügyi kincstár kebelében a forgalmiadó ellenőrök és ez idő óta áll rendezetlenül jelenleg mintegy 800 forgalmiadó-, továbbá ezt a számot jóval túlhaladó malomellenőr: úgynevezett felfogadott alkalmazott jogviszonya.

A forgalmiadó- és malomellenőr, egyéb a pénzügyi közigazgatáshoz tartozó állami tisztviselő munkakörének megfelelő munkásságot fejt ki.

A forgalmi adóhivatal első fokon eszközli a forgalmiadózás összegszerü mérvének megállapítását, tehát e tevékenységével elsőfoku adómegállapító hatóság, mely körülményt bizonyítja az a tény, hogy megállapítása ellen a kir. pénzügyigazgatósághoz felebbezéssel lehet élni. E tevékenységével kapcsolatban fogadalomtételből kifolyólag teljes titoktartási kötelezettség mellett az adózó könyveiből, egyéb irataiból és tanukihallgatások segítségével adatokat állapit meg, mely sikeres adatmegállapítások ösztönözték arra a pénzügyi kormányt, hogy a forgalmiadó- és malomellenőrök ebbeli értékes tevékenységét a kereseti adó és újabban az egyszeri beruházási hozzájárulás kivetésénél igénybe vegye és annak alapján az említett adók megállapításánál az eddiginél jóval nagyobb eredményt érjen el és az igazságos adóztatás ügyét hatalmas lépéssel vigye előbbre. Közalkalmazotti tevékenységének megdönthetetlen bizonyítéka, hogy önállóan könyvvizsgálatot tart, mely vizsgálat esetleges eredményeképpen mutatkozó adóhiányt „fizetési meghagyással" a hivatal előírja és a behajtó hatóságok útján a behajtás tényének érvényt szerez. A könyvvizsgálatok megtartása alkalmával ellenszegülés esetén karhatalom igénybevételére jogosult, mely körülmény szintén megdönthetetlen bizonyítéka köztisztviselői jellegének.

Fentiekből kitünik, hogy adóztatás terén jogai teljesen megegyeznek a köztisztviselőével, csupán alkalmaztatását illetően nincsenek jogai, csak kötelezettségei.

A Hatásköri Bíróság döntése szerint a forgalmiadóhivatali alkalmazott, alkalmaztatását illetően végső fokon a m. kir. pénzügyminisztérium, tehát saját munkaadójának van alárendelve. Az alkalmaztatásból kifolyólag felmerült jogos követelések elbírálására sem a m. kir. Közigazgatási Bíróság, sem pedig a polgári bíróság nem tartotta magát illetékesnek, tehát előállott az alkotmányos Magyarországon az az egyedülálló helyzet, hogy van olyan foglalkozási ág, mely bírói jogvédelemben nem részesül.

Kinevezése alkalmával a fogadalmi minta aláírásával egyidejüleg aláír egy oly értelmü nyilatkozatot, mely szerint tudomásul veszi, állásából minden indokolás nélkül 3 havi felmondással elbocsájtható, fogadalomszegés esetén pedig azonnali hatállyal. Elbocsátásából kifolyólag a kincstárral szemben semmiféle igényt nem támaszthat. A felmondási idő a malomellenőröknél annyiban különbözik, hogy az nem is 3, hanem csak 1 hónap. Itt állapitjuk meg, hogy a malomellenőri alkalmazottaknak igen jelentős része szintén 10—17 éve szolgáló alkalmazott, mivel ezeket a malomosztályok megalakulásakor a forgalmi adó ellenőrök közül nevezték ki, így ezek kedvezőtlenebb körülményes közé kerültek, mint annakelőtte.

A forgalmiadó ellenőr javadalmazása jelenleg havi 132 P fizetés, 80 P úgynevezett működési pótlék, mely **tizennégy napot meghaladó betegség esetén már nem folyósítható és a betegség tartama alatt, mivel sem az OTI-nak, sem pedig a MABI-nak nem tagjai, orvosi kezelésben nem részesülnek.**

Az állomás helyén kívül eső külszolgálat alkalmával igazolt megszállás esetén 4 P szállásköltségben, gyalog megteendő útnál 15 fillér kilométerpénzben, vasuti utazásnál pedig III-ad osztályú vasúti jegy megtérisében részesülnek. Összehasonlítás képen itt kell megemlíteni, hogy e külszolgálati javadalmazás **az állami kisegítő altisztek kiküldetési díjának is alatt áll.**

Ebben a vonatkozásban a malomellenőrök helyzete még kétségbeejtőbb. Fizetésük ugyan egyező a legalacsonyabb forgalmiadó ellenőri javadalmazással, azonban az ott élvezett úgynevezett működési pótlék helyett 70 P utazási költségmegtérítést kapnak, melynek ellenében minden külön szolgáltatás és a ténylegesen felmerült készkiadás megtérítése nélkül havi 30 nap külszolgálatot kell teljesítenie. Amennyiben az előírt 30 napnál kevesebbet tölt el külszolgálatban, ez összegből naponként 2 P jön levonásba. Betegség esetén, ha az három napot meghalad, erre az időre fizetését sem kapja, hanem az OTI által fizetett napi 2 P 50 fillér táppénzben részesül, kórházi kezelés esetén pedig családja csak fél táppénzt, tehát 1 P 25 fillért kap, így kénytelen a legsúlyosabb betegség esetén is szolgálatot teljesíteni, hogy családja és a maga megélhetését biztosítsa.

Hivatalból való áthelyezés esetén áthelyezési költséget nem kap, elbocsátás után pedig: sem nyugdíjban, sem pedig végkielégítésben nem részesül, előmeneteli lehetőség nincs.

Sem lakbérben, sem családi pótlékban, sem hadipótdíjban nem részesülnek, az eltöltött szolgálati idővel a fizetésben megkülönböztetés nincs. Tehát egy 17 éve szolgáló ellenőr, akinek 5 gyermeke van, ugyanolyan fizetésben részesül, mint egy nőtlen ember ellenőri szolgálatának első napján.

Fentiek alapján mi asszonyok utalunk a közelmultra, mikor férjeink a haza szolgálatában munkaképteleneknek válhattak volna, vagy életüket kellett volna áldozniok és mi gyermekeinkkel minden anyagi támasz nélkül, teljes elhagyatottságban az éhhalál gyötrelmeinek néztünk volna elébe.

Ma, amikor a 20 milliós magyarság álomképe lebeg minden magyar ember előtt, a szociális reformok révén akarják az egész világon a békét és a megelégedést kiharcolni, mi asszonyok kiáltunk segítségért az arra illetékesekhez, hogy adják meg férjeinknek, nekünk és legelsősorban gyermekeinknek az életlehetőséget ahhoz, hogy felnevelhessük őket a keresztény nemzeti eszme meg nem alkuvó harcosaivá.

Nem lehetetlent követelünk, csak azt kérjük, amihez minden dolgozó keresztény magyar embernek joga van, ki az állam szolgálatának szentelte életét: azt, hogy a magyar köztisztviselőket megillető sorban élhessünk. Nem kiváltságot, nem megkülönböztetést kívánunk, csak egyenlő mértékért kiáltunk.

Eddig szól a debreceni központi forgalmiadó hivatal és malomosztály alkalmazottak feleségeinek memorandumа. Ők is csatlakoztak ahhoz az országos mozgalomhoz, melyet a bajai forgalmiadóhivatal és malomosztály ellenőrök feleségei indítottak el karácsony hetében, akik küldöttségileg keresték fel és személyesen nyujtották át memorandumukat az akkor éppen Baján tartózkodó és közismert nagy beszédjét tartó Magyarország pénzügyminiszterének. Ebből a bajai mozgalomból rövid pár nap alatt országos mozgalom lett, mindenütt megmozdultak a feleségek és az anyák és eljuttatták jajkiáltásukat az illetékes helyre a család védelmében.

Adja Isten, hogy a gyermekeikért aggódó anyák magyar szivből fakadt kérésük megértő magyar szivekre és a jogos kérés megértésre és meghallgatásra találjon.

(Szerk.)

A debreceni Tankerület Közoktatási Tanácsnak megszervezése

Magyarország közoktatásügyi igazgatásának és iskola felügyeleti szervezetének az utóbbi időben már oly nagy mérvü széttagolását, a nevelés és oktatás terén egyaránt nélkülözött egységes irányítás hiányait, — mint ismeretes — a közoktatásügyi igazgatás újjászervezéséről szóló 1935. évi VI. tc. megszüntette.

A nevelés egységének, valamint az elvi kérdések szakszerü intézkedésének biztosítása érdekében a tankerületi kir. főigazgató mellett az Országos Közoktatási Tanáccsal összhangban működő Tankerületi Közoktatási Tanácsok szervezését is elrendelte az 1935:VI. tc. E tanácsok — a törvény indokolása szerint — nemcsak szaktanácsaikkal szolgálják a nevelés és oktatás ügyét, hanem azáltal is, hogy egybefoglalva a különböző iskolafajok legkiválóbb tanerőit és az elméleti pedagógusokat nagyban hozzá fognak járulni ahhoz, hogy a különböző iskolákban működő pedagógusok egymás iskoláinak értékeit és hiányait, módszereit és eszközeit közvetlen érintkezés útján megismerve, egyesült erővel állhassanak a nemzetnevelés átfogó érdekeinek szolgálatába.

A debreceni tankerület Közoktatási Tanács tagjaivá a debreceni tankerületi kir. főigazgatói előterjesztésére a következőket nevezte ki a vallás- és közoktatásügyi miniszter:

Elnök: Mitrovits Gyula dr debreceni egy. ny. r. tanár.

Alelnök: Móczár Miklós tanügyi főtanácsos, a jászberényi áll. tanítóképzőintézeti igazgató.

Titkár: Major József dr a debreceni tankerületi kir. főigazgatóság tanügyi fogalmazója.

Tagok:

Ur Márton debreceni áll. gimnáziumi igazgató,

Kun Sándor dr debreceni ref. gimnáziumi igazgató,

Bátori József dr debreceni kegyestanítórendi róm. kat. gimnáziumi igazgató,

Zsolnai Vilmos nyiregyházi ág. h. ev. gimnáziumi igazgató,

Margócsy Emil c. kir. főigazgató, a nyiregyházi városi fiú felső kereskedelmi iskola igazgatója,

Mellau Márton apostoli kormányzói helynök, a debreceni róm. kat. leánygimnázium és tanítónőképző-intézet igazgatója,

Tanay Antal jászberényi áll. tanítóképző-intézeti rendes tanár,

Körtvélyessy Dezső szolnoki áll. fa- és féminari szakiskolai igazgató,

vitéz Kósa Vince hajdúszoboszlói áll. polg. fiú- és leányiskolai igazgató,

Nagy Domokos derecskei áll. polg. fiú- és leányiskolai igazgató,

Csekey Ilona szolnoki áll. polgári leányiskolai igazgató,

Lux Mihály szolnoki áll. polg. fiúiskolai r. tanár,

Szöör József debreceni városi iparostanonc iskolai és női-ipariskolai igazgató,

Tóth Árpád debreceni áll. s. siketnéma intézeti mb. igazgató,

Brózik Dezső berettyóújfalusi önálló gazdasági népiskolai igazgató,

Soós József tiszaföldvári belterületi áll. elemi iskolai igazgató-tanító,

Kárpáti Károly karcagi ref. elemi iskolai igazgató-tanító,

Kiss József a jászberényi m. kir. áll. tanítóképző-intézet gyakorlóiskola tanítója,

Mocsári László debreceni ref. elemi iskolai igazgató-tanító.

A debreceni tankerület Közoktatási Tanácsának hivatalos helyisége a debreceni tankerületi kir. főigazgató hivatali helyiségében Simonffy ucca 2/b. alatt a II. emeleten van, hivatalos órák hétköznap d. e. fél 9 órától d. u. 2-ig, szombaton d. e. fél 9 órától déli 12 óráig.

A tanács elnökének hivatalos órája szombaton d. e. 11—12 óráig a Központi Egyetem fsz. 39. sz. szobájában.

Vasárnapi munkaszünet rendelet

Kunder Antal m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter megküldte az érdekképviseleteknek hozzászólás végett a vasárnapi munkaszünet végleges rendezését célzó legújabb rendelettervezetet, amely ebben a kérdésben eddig lefolytatott sorozatos ankétek és megbeszélések összes eredményeit összefoglalva, minden oldalra kiterjedően igyekszik békét és megelégedést hozni. A tervezet rendeltetése, hogy ezzel a vasárnapi munkaszünet szociális kérdése nyugvópontra jusson.

A téglagyártás a statisztikában

Téglagyáraink száma 1937-ben 308 volt; ezek közül üzemben volt 285 telep 11.478 munkással, termelésük összértéke 27,941.170 P volt.

A körkemencék száma: 369, összesen 59 millió tégla befogadóképességgel. Az 1937. évben előállíttatott: 179.159 ezer darab nagyméretü falitégla, 273.993 ezer darab kisméretü falitégla, 40.367 ezer darab formástégla, 132.428 ezer darab hornyolt és hódfarku tetőcserép, 221.878 j tűzálló tégla.

„Sziv, hol veszed a vágayk viharát?“
H. Neményi Lili és Laurisin Lajos nagy duettje.

„Cik-cik-cik-cik-cik!“
Kondor Ily és Márkus Lajos énekszáma.

SZINHÁZ

A szinházi iroda jelenti:

Tomboló siker és forró szinházi élmény jegyében zajlott le

LAURISIN

Lajossal, a M. Kir. Operaház kiváló tagjával, az illusztris magyar művésszel és H. Neményi Lilivel a főszerepben a

Mosoly országa

első két előadása. Vasárnap délután és este ugyancsak a

Mosoly országa

megy bérletszünetben,

rendes helyárakkal!

Január 9-én, hétfőn A. bérlet 13 sz. és 10-én, kedden B. bérlet 13. sz.

Schubert örök melódiái

3 a kislány

romantikus biedermeier operett

Laurisin Lajos

és

H. Neményi Lili

felléptével.

—*—

A mosoly országa

Lehár Ferenc operettjének felujitása a Csokonai szinházban

Lehár Ferenc exotikus miliőjü, gyönyörü muzsikájú operettje messze kimagaslik az elmult évtized dalmüvei sorából s méltó folytatása azoknak a nemes hagyományokat, melyeknek alapjait a Lehár, Kálmán, Jacobi, Kacsóh-operettek képezték. Csillogó kivétel ez a darab a hanyatlásnak indult müfaj alkotásai között s értékét jelzi, hogy nálunk az Operaház tüzte müsorára és játszotta többszáz előadásban. Az egykor már »Sárga kabát« címen bemutatott s annakidején közepes sikert aratott Lehár-operett csak vázza maradt a Mosolyország-ának, melyet teljesen átdolgozott, új dalokkal díszített fel a legnagyobb élő operett-zeneszerző s a Mosolyországa címen új, hódító útjára indult operett, a Víg özvegy mellett legnagyobb sikerét jelentette Lehár Ferencnek, színpadon, filmen és rádióban egyaránt.

A darab időálló értékét mutatja, hogy a Debrecenben már hatvan előadást befutott Mosolyországa felujitásán a közönség teljesen megtöltötte a Csokonai Színház nézőterét s kitünő előadás, forró siker élményével távozhatott. A nagy sikerben hatalmas része van aCsokonai színház kifogástalan előadásának is. *Szabó* Ernő rendezése felfokozott ambicióval végzett, eredeti és művészi munka. Tele van ez a rendezés brilliáns ötlettel. A színpadot lelemenyesen, finom izléssel használja ki, az aránylag kisszámú karral boszorkányos ügyességgel csinál mutatós tömegjeleneteket. A tiszteletreméltó nagybácsi szerepében pedig, mint színész aratott hatalmas sikert teljesen egyéni felfogásban játszott, nagyszerü alakításával.

Az együtes élén *H. Neményi* Lili remek alakítása áll Liza szerepében. Kristály tisztán csengő, varázsos szépségü hangja minden számában tapsra ragadtatta a közönséget. Finom, részletekig kidolgozott, művészi játéka, pompás toalettjei nagy sikert arattak. Ez az alakítás egészen kivételes művészi teljesítmény volt, melyet vastapssal jutalmazott az elragadtatott publikum.

Laurisin Lajos, az Operaház művésze játszotta a Szu-Csong szerepét. Játékában, énekben egyaránt kifogástalan volt. Örömmel látta viszont régi szerepében a közönség a kitünő *Márkus* Lajost, aki elragadó férfiassággal, egyéni humorral játszotta **egyik legjobb** alakitását. Kitünő volt Mi-szerepében a nagyon tehetséges, pompásan táncoló, vérbeli szubrett, *Kondor* Ily, *Pogány* Margit, *Bakó* Baba és *Déghy* Piri »Bécs legszebb lányaiként« ügyes, közvetlen játékukkal sok tapsot kaptak. Nagy sikere volt *Déghy* Piri és *Kun* Tibor exotikus táncának. *Kondor* Tibor ügyes, jószemrevaló alakítása, *Besse* Miklós pompás figurája, Surányi sikerült ügyes játéka mellett hatalmas sikere volt *Sugár* Misi remekbeformált, ízes, egyéni humorú főeunuchjának Aktuális kupléit többször meg kellett ismételni. Szabados Abrus, Haraszti Irén és Seprényi Lajos kis szerepeikben is feltüntek. Kállay Ferenc, Rátkai Kató, Varga Irén jól egészitették ki az együttest.

Külön meg kell emlékeznünk *Csanak* Béla művészi dirigálásáról, mely a Lehár muzsika minden szépségét kihozta s teljes elismerés illeti a zenei-betanitás nehéz munkájáért. A táncokat a tehetséges *Erős* Pál tanította be, míg a remek, művészi díszletek *Sándor* Sándor munkái. A közönség nagy tetszéssel fogadta a darab felujitását s számos nyiltszini taps mellett többször a vasfüggöny elé tapsolta a főszereplőket: élén H. Neményi Lilivel, Laurisin Lajossal, Márkussal, Kondor Ilyvel, Sugárral.

Szines szinházi filmkockák

Igazi forró siker

volt a »Mosolyországa« reprize a Csokonai színházban. Lehár Ferencnek, az ősz muzsikusnak ez a gyönyörü melódiákkal pompázó operettje ma is olyan frissen hat, mint nyolc évvel ezelőtt a bemutatóján. A darab, melyet annak idején több, mint félszáz előadáson át tapsolt a debreceni közönség ismét olyan átütő sikert aratott, mint a bemutatón. Vannak darabok, melyek hervadhatatlanok. Ilyen darab Lehár: Víg özvegye és ezek közé tartozik a Mosolyországa is . . . Nem lehet eleget hallani ezt a forró, simogató, szélesen kiömlő, édes muzsikát . . . a Liza belépőjét . . . a barackfavirág-dalt, a legbájosabb szerenádot, amit valaha zeneköltő irt . . . az exotikus szépséggel, idegen varázszsal tele belépőjét Szu Chongnak . . . a »Ne félj, ne félj bolond szivem« kedvesen játékos dalát . . . a »Vágyom egy nő után«-t, mely azóta, hogy Richard Tauber először elénekelte a bécsi operában az öt világrész minden színpadán felcsendült. Vagy a »Drága hugocskám« simogató muzsikáját . . . Annyi zenei szépség, felejthetetlen, varázsos melódia van ebben a darabban, mint az utolsó évtized összes operettjeiben együttvéve sem. Nem csoda tehát **az ismét kirobbanó siker**, mely igazolja a régi tételt, hogy az igazi nagy, élményt jelentő alkotásoknak még ebben a közönyös korban is meg van a sikerük.

—*—

A Csokonai szinház

együttese viszont ismét megmutatta, hogy a legnagyobb feladatok megoldására képes, sőt a komoly, nagyfeladatok mutatják meg igazán ebben az együttesben rejlő értékeket. Tökéletes volt az az előadás, melyben Lehár remekét színpadra vitték, H. Neményi Lili játéka, énekszámai élményt jelentettek. Laurisin Lajos kitünő Szu Chong volt és sikere sokat jelentett hiszen ezt a szerepet eddig is a legnagyobbaktól: Székelyhídi Ferenctől, Szedőtől, Szóródtól, Szücs Lászlótól látta a debreceni közönség. De a többi szereplők is egytől-egyig a legjobbat nyujtották s teljes mértékben kiérdemelték a publikum elragadtatott tapsait.

Akik debrecenből indultak el...

A karácsonyi körkérdések során egyik fővárosi lapban érdekes nyilatkozatot tett három fővárosi művésznő, akik Debrecenből indultak el. A nyilatkozatok a következők:

Tolnay Klári:

— Debrecenben nevelkedtem. Ott jártam iskolába. Amikor letettem az érettségit, szüleim elküldtek pesti rokonaimhoz, hogy nézzek állást után, közben keresek magamnak egy jó férjet. Állás helyett a színpadot választottam, férj helyett a színjátszás muzsáját. Amikor azután sikereim lettek, üzenetet kaptam, hogy most már teljesitsem kérésüket: menjek férjhez. Férjhez mentem. Igy hát otthon megelégedettek velem: állásom is van, feleség is vagyok.

Honthy Hanna:

— Pesten voltam színinövendék, azután vidékre kerültem. A siker nem ment simán, mondhatom, hogy a sors szenvedéssel szegte az utamat, egészen addig, amig fölkerültem Budapestre és Beöthy László a Király Színházhoz szerződtetett. Azt szokták mondani és kritikusaim azt szokták irni, hogy jó színésznő vagyok, aki minden müfajban megállom a helyemet. Ha a kritikának hinni lehet és én hiszek, akkor azt, hogy jó színésznő lettem, a szenvedés, a türelmetlenség, a próbálkozás hozta ki belőlem.

Könyves Tóth Erzsi:

— A Színiakadémiát végeztem, azután vidékre kerültem. Itt arattam életem döntő sikerét. Az egyik szegedi Szabadtéri Játékon. Az ember tragédiája Hippiáját játszottam. Az előadáson jelent volt Vojnovich Géza, a Nemzeti akkori igazgatója és nyomban szerződtetett a Nemzeti Színházhoz. A szezón derekán léptem a legelső magyar színház tagjai sorába. A Velencei kalmár Portiájában jelentem meg először a közönség előtt, mint Nemzeti Színház-i tag. A kollégáim azt mondták: sikert arattam. Lehet, hogy ez így volt akkor, máskor is, de én úgy érzem, hogy az igazi döntő siker, amelyet én várok, még előttem van. Szere-

ték a színpadon vidám lenni, de szeretem azokat a szerepeket is, amelyekben szenvedni lehet Olyan szerepre vágyom, amelyben a kettő együtt jelentkezik. Ha nem lennék színésznő, anya szeretnék lenni. Magánéletem szórakozása: pasziánsz és jó könyvek. Világnézetem: élni és élni hagyni.

Három a kislány

hétfői felújítása lesz a hét érdekessége. Schubert kedvesen félszeg alakját a vendég *Laurisin Lajos* viszi színpadra, Mády szerepében *H. Neményi Lili* gyönyörű hangját, finom játékát élvezheti a közönség s egyik eseménye lesz az előadásnak a Tehöll házaspárt alakító *Halassy Mariska—Szabó Ernő* kettős játéka és *Sugár Misi* remek detektivfigurája.

A hét másik eseménye az »*Utolsó tánc*«-nak, Herczeg Ferenc remek darabjának bemutatója lesz. A kettős szerepet, melyet Budapesten Bajor Gizi alakított, Debrecenben *Somlay Julia* játsza, akinek rokonszenves, értékes tehetsége ebben a darabban újabb nagy sikert fog aratni. (?)

Nem szabad református jellegü bálokat rendezni

Dr. Révész Imre püspök körlevele a presbytériumokhoz, lelkipásztorokhoz és a ref. iskolákhoz

Dr Révész Imre püspök a következő körlevelet intézte az egyházkerület presbyteriumához, a lelkipásztorokhoz és az iskolák igazgatóihoz.

Többfelől jutottak tudomásomra olyan jelenségek, amelyek szükségessé teszik, hogy minden, ez ügyben illetékes és felelős atyámfiainak emlékezetébe idézzem az Egyetemes Konvent 1936. évi 63. számú jegyzőkönyvi pontjában található következő elvi állásfoglalást:

»Az Egyetemes Konvent kimondja, hogy... bálok rendezését... nem tartja egyházi testületek tennivalói közé tartozónak, sőt azt a mai viszonyok között agályosnak minősíti; egyébként pedig nagyon óhajtaná e tekintetben egységes egyháztársadalmi közvélemény kialakulását.«

Méltóztassék tudomásul venni, hogy ehhez a magam részéről minden következmény levonásával a legszigorubban ragaszkodni kívánok mind egyházi, mind iskolai vonatkozásban (ideértve a református nevet viselő ifjúsági vagy bármilyen egyéb egyesületeket is.) Gondom lesz rá, hogy ebben a tekintetben mielőbb olyan intézkedések történjenek az illetékes hatóságok részéről, amelyeknek alapján azok ellen, akik ezzel az egyedül helyes református kersztyén állásponttal ma is egészen érthetetlen közönnyel szembehelyezkednek, fegyelmi úton is el lehessen járni. Addig is azonban, amíg ez megtörténhetnék, szükségesnek tartom kijelenteni, hogy ilyen esetekben a bálrendezésért felelős tényezőkkel semmiféle hivatalos vagy testvéri szolidaritást nem vállalok és súlyosan káros néha botrányossá is válható erkölcsi következményekért a felelősséget Isten és az Anyaszentegyház színe előtt kizárólag reájuk hárítom.

Megkívánom jegyezni, hogy oly esetekben, amikor valamely iskola szegény tanulóinak segélyezésére nem maga az illető egyház vagy iskola, hanem egy független társadalmi szervet rendez évek óta bevett szokás szerint családiasabb jellegű táncmulatságot, ezt a szokást átmenetileg még elfogadhatónak tartom, de már most ki kell fejeznem azt a nézetemet, hogy még az ilyen gyakorlatban is látok református keresztyén szempontból, főként pedig az iskoláknak mindenestől az egyház testéhez tartozása szempontjából meggondolandó vonásokat, s ennek következtében itt is azt tartom kívánatosnak, hogy szegény és íoravaló tanulóink segélyezésének a református iskola céljához és a református társadalmat kötelező puritán komolysághoz hozzáillőbb módjai kerestessenek.

Atyafiságos tisztelettel:

Dr Révész Imre, püspök.

Évnyitó teljes ülés a kir. ítélőtáblán

Dr. Oláh Lajos elnök a Felvidék visszacsatolásáról, az új idők új életviszonyairól

A debreceni kir. ítélőtábla most tartotta meg évnyitó teljes ülését dr *Oláh* Lajos kir. ítélőtáblai elnök elnöklete alatt.

Az ülés megnyitása után az elnök a Felvidék egy részének visszacsatolásáról emlékezett meg és meghatott szavakkal fejezte ki a kir. ítélőtábla minden tagjának örömét afelett, hogy a trianoni átok megtört és egymillió magyar ember új magyar reggelre ébredt. Kiemelte az elnök, hogy a változott és változó kül- és belpolitikai események a törvénykezést sem hagyják érintetlenül és az új jogszabály alkotások a bírói kart is próbára teszik. Kifejezte azt a szilárd meggyőződést, *hogy a bírói kar az új idők új élet viszonyai között is mindig meg fogja találni az igazság útját és az ítélkezés magas színvonala a jövőben is megmarad.*

Ezután az elmult évi ügyforgalomra és az elintézések eredményre vonatkozó általános adatoknak az ismertetése következett és az elnök köszönetét fejezte ki a kir. ítélőtábla bíráinak, valamint a fogalmazó és segédhivatali tisztviselői karnak fáradhatatlan ügybuzgalommal és odaadással teljesített sikeres működésért. Majd megemlékezett a kir. ítélőtáblán az elmúlt évben beállott személyi változásokról.

A kir. ítélőtábla elnöke ezután közölte a teljesülés tagjaival, hogy a kir. ítélőtáblai bizottságokat a következőképen alakította meg:

A törvények hiányaira felügyelő bizottság: Elnöke: dr *Oláh* Lajos kir. ítélőtáblai elnök, *tagjai:* Baróthy Zoltán, Lábos Béla, Barankay Miklós és Ágh Béla kir. ítélőtáblai tanácselnökök, továbbá dr Tóth Kálmán tanácsvezetői joggal felruházott kir. ítélőtáblai bíró és dr Kubinyi Ödön kir. ítélőtáblai bíró, végül hivatalból a kir. főügyész vagy helyettese.

Könyvtári bizottság: elnöke: Baróthy Zoltán kir. ítélőtáblai tanácselnök. *tagok:* Ágh Béla kir. ítélőtáblai tanácselnök, dr Bornemisza Károly, dr Balagh István és Spitkó Ferenc kir. ítélőtáblai bírák.

A díjnokok ügyeinek megvizsgálására alakított bizotság: elnöke: Lábos Béla kir. ítélőtáblai tanácselnök. *helyettes elnöke:* Ágh Béla kir. ítélőtáblai tanácselnök, *rendes tagjai:* Abaházy József és dr Tóth Kálmán tanácsvezetői joggal felruházott kir. ítélőtáblai bírák, *póttagjai:* dr Honcisor Sándor és dr Özvegyi Ferenc kir. ítélőtáblai bírák.

A tárgysorozat utolsó pontja a fegyelmi bíróság tagjainak a megválasztása volt. A *fegyelmi bíróság rendes tagjaiul* dr Özvegyi Ferenc, dr vitéz Hetey Zoltán, dr Kubinyi Ödön és dr Baczoni Ferenc kir. ítélőtáblai bírákat, *póttagjaiul* pedig: dr Előry Kálmán, dr vitéz Kovách Elemér, dr Pösténvi Márton és dr vitéz Tóth János kir. ítélőtáblai bírákat választotta meg a teljesülés 3 évi időtartamra.

A választás eredményének a kihirdetése után az elnök az évnyitó teljesülést berekesztette.

Hét gyermek született az uj esztendő első napján Debrecenben

Négy fiú-, három leánygyermek van az újszülöttek között. — Akik házasággal kezdték 1939-et. — Amerikából jött haza egy vőlegény, hogy feleségül vegye újév első napján debreceni menyasszonyát

Régi babona, hogy az, amit új esztendő első napján csinál az ember, egész évre kihatással van. Nincs nagyobb boldogság, mint új év első napján pénzt kapni és az emberek irtóznak attól, hogy ilyenkor nagyobb összeget ki kelljen fizetniük.

Pedig, hogy ez a babona mennyire nem állja meg helyét, kezdjük csak mindjárt az anyakönyvi hivatalnál. Akik újév első napján születnek, vagy ezen a napon kötnek házasságot, hát ezek minden nap megismételjék ezen cselekedeteiket. Nemde teljes képtelenség?

Azért érdekes végigpillantani azon a névsoron, mely az új esztendő első decemberi szülöttjeit tárja elénk. Az anyakönyvi hivatalban Varga István tisztviselő egymásután mutatja be az újévi gyermekek neveit bejelentésük sorrendjében.

Az első bejelentett újszülött leány volt. Dr Paulai Gyula körzeti orvos, Malomköz 3. szám alatti lakos kislánya, akit Gabriella, Júlianna és Irénke néven jelentettek be.

A második újévi gyermek már kisfiú... Tibor, Jenő a neve és édesapja Boross Jenő géplakatossegéd Kolónia II. 5. szám alatti lakos.

A soronkövetkező újévi szülött Galántai Béla postavonalfelvigyázó kislánya. A szülők putnoki lakosok, de a kis lányka, aki Sárika, Ilona néven lett bejelentve, a debreceni szülészeti klinikán született.

Utána ismét fiúgyermek következik. Az apa Tóth Vilmos kereskedősegéd, Árpád tér 14. szám alatti lakos, aki Vilmos, lajos néven jelentette be a kis újévi honpolgárt.

Ugyancsak fiú a következő bejelentett is. Pellei József napszámos, Magoss György téri lakos László nevű kisfia, aki szintén újév első napján látta meg a napvilágot. De fia született jelentette be Csák Gyula józsai kőművesmester is, akinek István nevű gyermeke újév hajnalán a debreceni klinikán született meg.

Végül Mandel Sámuel hitközségi jegyző Szepességi utca 30. szám alatti lakos Veronika nevű kislánya zárja le az újévkor születettek bejelentési sorát. Hét újesztendei gyermek született tehát Debrecenben: négy fiú és három lány.

Az újesztendő első házasságát dr Farkas Attila törvényszéki jegyző kötötte Gombos Margit városi tisztviselőnővel. A fiatal pár Sátoraljaújhelyen fog lakni, ahol dr Farkas Attila hivatalban van.

Érdekes és romantikus az újesztendő második debreceni házassága, amennyiben a vőlegénynek hosszú úton kellett átjönnie, hogy megkösse házasságát debreceni menyasszonyával. Kozák István géplakatos New-Havenből jött haza, hogy elvegye feleségül Papp Irén Magoss György tér 2. szám alatti lakost. A vőlegény magával hozta a belügyminiszteri engedélyt és diszpenzációval esküdtek meg. Az esketési szertartást dr Tolnay Elemér anyakönyvvezető végezte és a fiatalpár nemsokára ismét útra kél s visszamegy Amerikába.

Érdeks az is, hogy az újesztendőt olyan nap előzte meg december végén, melyen sem születés, sem házasság, eljegyzés, de még halálozás sem történt. Az anyakönyvi hivatalnak ez a ritkaságszámbamenő fehér napja december 30-ika volt. (?)

Modern kozmetikámat áthelyeztem a Hangya-bérházba Piac u. 40. földszint jobbra
Kiss Böske

Kivándorlók!
A gobelinképnek külföldön óriási értéke van. Vigyen gobelinképet Pikó gobelinfestő és kézimunka üzletéből. Szent Anna ucca 10—12. szám. Arajánlat díjtalan.

Szalacsi Rácz Imre nagy történelmi regénye: A tékozló fiu

Szalacsi Rácz Imre erős fantáziájú író s éppen e kiváló tulajdonsága képesíti őt arra, hogy a történelmi regényirás területén meggyőző erővel vezesse az olvasót elmult századok zivataros sötétségébe. E szerencsés adottság birtokában nem köti őt a történelem gyeplüje, határmesgyéje s így ha a multba merül, nem már ismert történeteket mond el konvencionális módon és keretek között, nem életvagy korrajzban olvad fel sokszínu históriii tehetsége, tudása, hanem eleven, friss erejű, nagy távlatokat átfogó elbeszélő készségben, amellyel lenyűgözi olvasóját. Történeteket, eseményeket, epizódokat maga alkot, de úgy és oly erővel, hogy alakjait mai szemnek elfogadhatóbbá tegye. És olvasásközben érezzük: Szalacsi Rácz nagy históriai tudása mellett művész a javából, aki agya, szive, keze munkájával a nyers anyagot széppé formálja, művészivé cizellálja ötvös műhelyében.

Legújabb történeti regénye Kun László király életét és korát dolgozza fel. S e tőlünk időtlen-idők távolában álló kor mozgató eseményeit izzó hangú drámai jelenetekbe sűrítve tárja elénk. Szánalommal kisérjük a regény lapjain e szerencsétlen király jobb sorsra érdemes alakját. Kun Erzsébet erős szenvedélytől fűtött egyéniségét. Az aljas Pektári Joachimot, a Csákok, Omodék, Abák, Borsok állandó gáncsvetéseit s közöttük a vergődő királyt. Látjuk a keleti országrészek őszi éjszakáin felgyult tábortüzek mellett ülő marcona kunokat, akik kegyetlen szavakkal szidalmazzák a királyt, mert eladta népét Rómának.

Döbbenetes kép az, amit nyujt e regény IV. Lászlóról, környezetéről, udvari életéről. Alakjai ezek a robosztus emberek mint az egyéni önzés vad vérű megtestesítői jelennek meg előttünk s az író hibátlan ábrázolással adja meg hozzájuk a korszerűséget. Nagy írói érték rejlik a regény egyes fejezeteinek művészi előadásában. Pl. az Ottokár elleni hadbavonulás, vagy a morvamezei ütközet leírása, a körösszegi táborozás mindmegannyi szépséges és feledhetetlen élmény az olvasónak.

A sok költői szépségű fejezetek mellett vérgőzös, pártütéssel, bűnnel, sorstragédiával telített világ nyilik meg előttünk s a XIII. század kun-magyarságának ezt a mélyen elszomorító testvérháborús képét vetíti elénk Szalacsi Rácz — intő példa gyanánt.

Alapos előtanulmányok előzték meg ennek a regénynek az írását. Egyenesen meglepő az a tudás, az a készség, amellyel az író a kor eseményeit lepergeti előttünk. Szinte hajlandók vagyunk azt hinni, hogy egykorú, ismeretlen krónikás feljegyzéseit írta át Szalacsi Rácz, az események annyira a közvetlen átélést revelálják.

Lehet, hogy nem így történt mindaz, amit és ahogy Szalacsi Rácz erős magyar érzéssel papirra vetett, — de így is történhetett! Az olvasónak nincs ideje arra, hogy e fölött meditáljon, az események gazdag zuhataga annyira körülfogja.

Örömmel köszöntjük a „Turul szépmives könyvek" kiadóhivatalát, hogy első most megjelenő köteteiben Szalacsi Rácz Imre pompás és nagykoncepciójú regényével, tehát igazán magyar szóval, magyar betűvel juttatja kifejezésre nagyszerű elgondolását: mindenek felett magyart a magyarnak.

Dr. Monus Ferenc.

— Gyomor- és bélbajoknál, a máj és az epeutak megbetegedéseinél, reggel felkeléskor egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserűvíz kortyonként elfogyasztva igazán remek hashajtó. Kérdezze meg orvosát.

Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter és felesége a 60-ik jogászbálon

Január 14-én este pontosan fél 10 órakor kezdődik a 60. jogászbál, amelyet a hagyományokhoz méltó fénnyel rendez meg a jogász ifjuság az Arany Bika termeiben. A tündérkertté varázsolt nagyterem meleg szeretettel várja város és a vidék előkelőségeit, mert a hagyományokhoz ragaszkodó rendezőség a boldog béke hangulatát és fényét lopja egy estére a vendégek szivébe. Mulatságot rendezni ugy, hogy vele jót tegyünk, magában is szép gondolat s amikor a rendezőség a nagyszerü, külső fényében is megkapó bál tiszta jövedelmét a Magyar a magyarért akciónak juttatja, azt hiszem, mindnyájunk szive szerint cselekszik.

Az egész Tiszántul vezető társadalma ott lesz ezen a 60. jogászbálon. Jubileum lesz ez, ahol a hatvan év maga mesél. Istenem, ha tényleg beszélni tudna, menynyi sok mondani valója lenne piruló fehérruhás kislányokról, az első frakkról, no meg talán az első szerelemről is.

Hatvan év óta megszokta az előkelő társaság, hogy a jogászbálból nem maradhat ki s hogy a társaságbeli lányokat itt mutassák be, mert hiszen igy volt ez szokásban régen a mamák és nagymamák korában is. Az ifjuság mesevilága ez, ahol nem számit a tegnap s nem kérdezik a holnaputánt. Hangulat, öröm, boldogság, hiszen fiatalság rendez mindent. Az aranyos, régi melódiáju csárdás ha ujra felhangzik: „Nem ütik a jogászt agyon", táncra perdül mindenki, az öregek talán könnyes meghatottsággal, de a fiatalok kitörő lelkesedéssel.

A muzsikát két zenekar szolgáltatja, akik felváltva játszanak reggelig.

A mai napon már szétmentek a finom izlésü meghivók. Ha valaki mégis kimaradt volna, forduljon a bálirodához január 9-től az Arany Bika előcsarnokában d. e. 12—1 és d. u. 6—7, ahol az ifjuság készséggel áll rendelkezésre.

Tekintettel a magas vendégekre, a rendezőség nyomatékosan kéri ujból a pontos megjelenést, mert a bevonulással nem késlekedhetik.

Orgonahangverseny a református kistemplomban

Dr. Révész Imréné, dr. Makkai Sándor szerepelnek a müsoron!

A debreceni református egyház, jóllehet már juttatott megfelelő adományt a felvidéki magyarok segélyezésére, a most hozzánk menekült *felvidéki diákok itteni munkájának segitségére* nagyszabásu *orgonahanversenyt rendez f. hó 12-én d. u. hat órakor a kistemplomban.* A művészi tekintetben is kiváló müsoron Bach, Mendelssohn, Brahms legkitünőbb müvei hangzanak el *dr. Révész* Imréné, *B. Szücs* Ferenc, *Timári* Mária és a *Dóczi* tanitónőképző énekkara előadásában. A műsor egyik legkiemelkedőbb száma dr. Makkai Sándor egy. tanár, volt erdélyi püspök szolgálata lesz.

Az orgonahanverseny müsormegváltási árai ugy vannak megállapitva, hogy a gyülekezetünk minden vágyakozó tagja eljuthasson oda: 1.50, 60 és 30 filléres helyek várják a lelki gyönyörüségre vágyó és áldozni kész érdeklődőket. Jegyek a lelkészi hivatalokban kaphatók. A megnyilatkozó nagy érdeklődésre tekintettel ajánlatos már a mai napon biztositani a belépésre jogositó n.ásort.

A Kistemplom fütve lesz. A hangverseny idején azokat a több évszázados úrasztali terítőket fogjuk felteríteni, amelyeket a nagyközönség egyébként nagyon ritkán vagy egyáltalán nem láthat.

Mi történt a Csók uccai zsinagógá an?

A feljelentés szerint közbotrányt okozott Frenkel Sándor, a tanuk nem láttak, illetve nem hallottak semmit.

Közbotrányokozás és közcsend elleni kihágás miatt *Viesel* Mendel tollkereskedő feljelentette a járásbíróságon *Frenkel* Sándor Hatvan uccai alkalmi munkást.

Az érdekes ügyben dr *Janka* Dezső járásbíró most tartott tárgyalást.

A pelyhedzőállú, szemüveges vádlott kijelentette, személyi adatainak felvétele után, hogy neki fogalma sincs, mért ül most a vádlottak padján. Emiatt felvilágositást kért a bírótól.

— Nagyon is jól tudja maga Frenkel, hogy miért van itt. Ismerjük mi már jól magát, hiszen hasonló esete volt már.

— Becsületszavamra nem tudom miért vagyok itt.

Ezután a nem várt kijelentés után az eljáró bíró ismertette Viesel Meldel feljelentését. Tehát: a múlt év november negyedikén, egy pénteki napon, amikor a hivek a Csók uccai zsinagógában az esti imát mondották az előimádkozó után, Frenkel Sándor Viesel Mendel elé ugrott, őt meglökte a következő nem templomba illő kifejezések kíséretében:

— *Agyonverlek, leszúrlak, mint egy kutyát.*

— Egy szó sem igaz mindebből, — mondja Frenkel. Elmondom az egészet, hogyan történt.

— Na lálja, mégis csak tudja miről van szó, szólt dr Janka Dezső bíró.

— Az esti ima következett. Az előimádkozó után a hívek megismétlik az imát. Van egy része az imának, az úgynevezett átokrész. Ilyenkor átkot mondunk a hitetlenekre és gonoszokra. Igy volt ez akkor is. De itt történt a baj. Viesel Mendel apám mellett állott és az átokrészt apám szemébe mondotta teljesen felé fordulva. *Az egésznek az volt a színezete, mintha apám lenne a gonosz és hitetlen, tehát őt átkozza.* Ezt már nem hagyhattam szó nélkül. Odamentem Viesel Mendelhez és kikértem apám nevében ezt az arcátlanságot.

Botrány nem történt, mert a kikérést csak Viesel hallotta. Az ima nem szakadt meg, senki nem vette észre a »botrányokozást.«

Tanukihallgatások következtek ezután. Hőnig Dezső tejkihordó azt vallotta, hogy ő ott volt közvetlen Viesel mellett, de nem vett észre semmit. Ő ájtatosan imádkozott, nem érdekelte más semmi.

Deutsch Mendel a tanuvallomásában előadta, hogy valami még is volt, mert ő Viesel és Frenkel közé ugrott, hogy a verekedést megakadályozza. De azért nagyobb botrány nem történt, az ima nem szakadt meg.

Több tanu nem volt. Az ügyészi megbízott indítványozta, hogy a további bizonyítástól eláll.

Itéletet nem hirdetett a bíró az ügyben, mert még két tanut kihallgatnak.

Több a büncselekmény, több a jövedéki kihágás

A debreceni ügyészségen készült a kimutatás az elmult esztendő bűnügyi feljelentéseiről és jövedéki kihágásairól. Az 1938-as esztendőben emelkedett a bűnügyi feljelentések száma. A feljelentések száma 7052 drb. az előző évi 6807 darabbal szemben.

A jövedéki kihágás is emelkedik jóval, mert az előző évi 2377 darabbal szemben 2688 a száma.

Természetes, hogy ez a nagy emelkedés sok munkát jelentett úgy az ügyészi, mint a bírói karnak az elmúlt esztendőben.

A Rákóczi-induló szövege

A Rákóczi-induló szövege a következő:

Magyarok Istene, rontsd a labanc hadát!
Közeleg az óra
Csatariadóra,
Hogy a magyar akarata,
Csatavasa, diadala
Mentse meg a szomorú hazát!

Előre! hős Rákóczi népe,
Kurucok előre, csak előre!
Diadal veletek,
Ellenes feletek letiportátok
Verje gonosz átok!

Ujul a vész: a hazád im elárulák!
Jön a rombolók új árja,
Hova lettek a hős dalják,
A vezérek!
Mily sors várja a szegény nép sokezerjét,
A komor szivű hadurak fejét?
Bujdosnak szerteszét.

Lobogónk magasan! a büszke nemzet újra talpon áll,
Ez a nemzet újra áll!
Talpon áll!
Jeligénk ez a szent imaszó:
Éljen szabadon a magyar vagy sujtsa a halál!
Él vagy sujtsa a halál!
Mert a magyarok Istenére esküt teszünk:
Kard élére,
Hogy míg ragyogó nap kél,
Míg a magyar él,
Rabok többé soha nem leszünk.
Lobogónk magasan! a büszke nemzet újra talpon áll,
Ez a büszke nemzet újra talpon áll.
Jeligénk ez a szent imaszó:
Éljen szabadon a magyar vagy sujtsa a halál.

Törvényhatósági választás lesz 1939-ben

Öt esztendővel ezelőtt sorsolták ki a törvényhatósági bizottság választott tagjainak a felét. Azoknak a bizottsági tagoknak a mandátuma, akiket öt évvel ezelőtt nem sorsoltak ki, most ebben az esztendőben jár le. Igy a választott városatyák fele ismét a választó közönség elé lép. Ugyancsak választásra kerülnek ebben az esztendőben a virilis és érdekképviseleti tagok is. Az új választást természetesen már az új választójogi törvény alapján tartják meg.

— Ahol nincs munkanélküli! Az Alföldön van ez a boldog hely, Kunszentmiklóson, ahol ugyanúgy, mint a mult télen, úgy az idén is, egyetlen munkanélküli sem akad s az előirt adókat a lakosság teljesen befizette.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

MENTOK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSEGI TELEFON: 20-45.

KÉPKERET SZENTKÉP KERETEZŐBOLTBAN PIAC u. 89.

A nemzet halottairól

emlékezünk most ismét, mint anynyiszor az elmúlt ezer év során. Tisztelgünk előttük, akik életüket adták a nemzetért, legdrágább kincsüket áldozták a haza oltárán.

A munkácsi harc vitézeiről, hőseiről emlékezünk, akik bátran dobták az életüket az orvul előretörő ellenség elé és vérük árán tartották a várost. Hősök ők, akikre hiába zudult a tankok gépfegyvereinek tüze, hiába csapódott a gránát esője, nem tágítottak arról a földről, melyet megőrizni, megtartani szent kötelesség.

A magyar vitézség ismét fényes példát állít a világ elé. A legmodernebb harcászati eszközökkel felszerelt csapatok törtek orozva a határvonal csekélyszámú őrizőire, akik támadást nem vártak, annál inkább nem, mert a határon túlról az ünnepi béke hangjait harsogta a rádió.

A galád roham megtört és büszkén mondhatjuk, hogy egyedül a magyar vitézségen, mert a csehtankokkal szemben nem állottak tankjaink és a mi ágyúink nem avatkoztak a küzdelembe. Elvégezték a támadók kiverését vitéz katonáink kézifegyvereikkel. Az ezeréves földre, Rákóczi földjére nem tette újra lábát a cseh, nem jutott át a Latorca vizén és véres fejjel menekült vissza az orvul támadó.

A küzdelem során elesett magyar hősök előtt, akiket a kormány a nemzet halottainak tekint, tisztelegjünk és sorozzuk őket dicsőséges harcaink áldott emlékű vitézeinek sorába.

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a református templomokban:** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Farkas Pál, délután 5 órakor Pataki László. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor Uray Sándor, délelőtt 11 órakor dr Soós Béla, délután 5 órakor Szenes László. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Siposs Imre, délután 5 órakor dr Bartha Tibor. Károli Gáspár téri templomban délelőtt 9 órakor Kolozsváry Kiss Lászlo délután 5 órakor Kiss Antal Jenő. — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor Kulcsár Dezső. — Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor dr H. Kiss Géza, délután 3 órakor Fülöp Tibor. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Baja Mihály, délután 5 órakor Kovács József. — Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Mezey Béla, délután 3 órakor Orosz János. — Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor Kiss Lajos, délután 3 órakor dr Dancsházy Sándor. — Nyulasi állami iskolában délelőtt 10 órakor dr Lencz Sándor. — Téglaskerti állami iskolában délelőtt 10 órakor Birinyi János. — Horthy kórházban délelőtt fél 9 órakor Nagy Sándor. — Téglavetői gyülekezeti házban délután 3 órakor Szilágyi László. — **Tanyai istentiszteletek:** Ondód II. Vedres dülő délelőtt 11 órakor Rápolthy Árpád. — Kunpálhalma délután 2 órakor: Rápolthy Árpád. — Bánkon délelőtt fél 10 órakor Bíró Béla. — Diószegi út délelőtt 11 órakor Biró Béla. — Hármashegyen délelőtt 9 órakor vitéz Szabó Endre. — Lukaháza délután 2 órakor vitéz Szabó Endre — Pallagon délelőtt 9 órakor Erdei Mihály. — Haláp délelőtt 9 órakor László Lipót, Pipóhegyen délelőtt 11 órakor László Lipót. — Állóhegy délután 2 órakor László Lipót.

— **Miserend a római katolikus plébánia templomban s kápolnákban.** Rendes vasárnapi miserend. Misekezdetek reggel: 6, 7, 8, 9 órakor. Féltíz órakor nagymise, melyet Láng Pál plébános tart, ugyancsak ő mond szentbeszédet is. A további misekezdetek 11, háromnegyed 12 és félegy órakor. A kertségekben és kápolnákban a múlt vasárnapi miserend az irányadó.

— **Az evangelikus templomban** vasárnap délelőtt 9 órakor ifjúsági istentisztelet, prédikál: Labossa Lajos. — Délelőtt 10 órakor gyülekezeti istentisztelet, prédikál Pass László. — Délután 3 óra 30 perckor középiskolás tanulók bibliaórája a tanácsteremben. Este 5 órakor gyülekezeti istentisztelet, prédikál: Böjtös Sándor.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos uccai imaházban vasárnap d. e. fél 9—fél 10-ig imaóra, fél 10—fél 11-ig prédikáció, 11—12-ig vasárnapi iskola, d. u. 6—8-ig vallásosestély vegyeskar és zeneszámokkal. — Szerda este 7—8-ig bibliaóra. Péntek este 7—8-ig imaóra.

— **A Szülők Iskolája** kedden délután 6 órakor a Kereskedő Társulat dísztermében (Piac u. 8. I. em.) ismét megkezdi előadásait. Előadó: dr Bagothay László egyetemi tanársegéd: „Idegesség a gyermek- és serdülőkorban" címen tartja meg előadását. Az előadás díjtalan.

— **Január 16-án kezdődik a budafoki borászati tanfolyam.** Hirt adtunk a közelmultban arról, hogy január hó 9-én kéthetes borászati tanfolyam kezdődik a budafoki borászati szakiskolában. Az iskola igazgatósága most arról értesitette lapunkat, hogy a tanfolyam nem január 9-én, hanem január 16-án délután 3 órakor kezdődik.

— **A Tisza István Népszerű Egyetemen most pénteken lesz előadás.** Japánról tart vetitett képekkel előadást dr Milleker Rezső egyetemi professzor január 13-án, pénteken este 6-kor a Kereskedő Társulat dísztermében (Ferenc József ut 8. sz.) Belépti dij nincsen. Ruhatár van. Külön hangsulyozzuk, hogy ez az előadás pénteken este 6-kor lesz.

— **A Szociális Missziótársulat** január 10-én 4 órakor tartja rendes havi gyülését a kegyesrendi gimnázium tanácstermében. Elnökség.

— **Ujfajta spanyolnátha sepri végig Angliát.** Az uj nátha csak két napig tart, de igen heves torokfájással és magas lázzal jár együtt.

—a—

Városi és Lengyelbundák Bőrkabátok nagy választékban olcsó árban a Budapesti Férfiruhaházban Csapó u. 6

— **József főherceg influenzás lett.** A betegség nem sulyos és orvosok tanácsára néhány napig ágybanmarad.

— **A ruténföldi német kisebbség vezére,** mint egy angol lap irja, részt vett Bayreuthban a csehszlovákiai német kisebbségek értekezletén. Hir szerint az ukrán kérdést vitatták meg. Ugy tudják, hogy Franz Bihal, a rutén kisebbségi vezér lemondott tisztéről.

x Állást akar? Tanuljon gyorsirást és gépirást. A Naményi Gyorsiróiskolában végzettek a következő munkaterületeken helyezkedtek el: minisztériumok, Magyar Nemzeti Bank és egyéb pénzintézetek, vármegyei és városi hivatalok, kereskedelmi irodák stb. Uj tanfolyam e héten kezdődik. Vidékről bejáróknak 85 százalékos vasúti tanulókedvezmény. Rákóczi u. 17. szám.

x Nagy kedvezménnyel válthat szinházi füzet-szelvényt a Csokonai Szinház földszinti titkári irodájában.

— **Szabó László magyar banktisztviselő nyerte a** hastingsi sakkversenyt, mint Londonból jelentik. A fiatal 22 éves Szabó László már középiskolás korában kitünt nagy tudásával. A mesteri cimet a budapesti tornán 1935-ben nyerte el.

Jó és olcsó
a Darmol. Beváltja, amitigér. Nincs vele bajlódás, teafőzés, rossz iz. - Jóizü hashajtó a
Már 14 fillérért is gyógyszertárban. DARMOL

x Garai tánciskolájában január tizedikén táncfanfolyam kezdődik. Vasárnap összetánc.

x Gyorsíró tanfolyam kezdők és haladók számára. Az Iskolánkiviili Népmüvelésügyi Bizottság ismét megrendezi a több év óta szép eredménnyel végződött gyorsíró tanfolyamát B. Széll Irén okl. gyorsírás tanitónő vezetésével. Jelentkezni lehet a bizottságnál 9—1 óráig (Széchenyi ucca 20.)

x Vattay Margit táncpanárnő növendékeinek látványos táncjátékaira a Csokonai Szinházban, február 6-ára jegyek előre válthatók a táncintézetben.

x Nagy kedvezménnyel válthat szinházi füzet-szelvényt a Csokonai Szinház földszinti titkári irodájában.

— **A délszláv kérdésről tart előadást Nádasdy Béla ny. vezérkari ezredes, budapesti lakos a** Ker. Nemzeti Liga **József kir. herceg ucca 16. szám alatti** előadótermében **január 9-én, hétfőn délután 6 órai** kezdettel. Az előadáson minden érdeklődőt szivesen látunk. Külön meghivókat az idő rövidsége miatt nem bocsáthattunk ki. **Sem belépődij, sem ruhatári** dij nincsen. Ker. Nemzeti Liga.

x Vattay Margit tánciskolájában január 7-én kezdőknek 9-én haladóknak **tánctanfolyam** kezdődik. Kossuth ucca 11.

— **Tűzharcosok figyelmébe.** A revizión átvizsgált és érvényesitett tűzharcos igazolványok A-tól N kezdőbetűig a debreceni főcsoporthoz megérkeztek, felhívom a bajtársak figyelmét, hogy azokat az otthonban sürgősen vegyék át. Dr. Papp vezetőtiszt.

Későbbre halasztották a piarista gimnázium mai hangversenyét

Rácz Jancsi cigányprimás betegsége miatt a piarista gimnázium dísztermében jan. 8-án rendezendő jótékonycélu hangverseny megtartását későbbi időre halasztjuk.

Rendezőség.

— **A Sesta—Séta-kerti** tulajdonosok gyülésükön elhatározták a most kapott kivetések megfellebbezését. Saját érdekében is figyelmeztetem a gyülésen jelen nem voltakat, hogy **e hó 13-áig** el ne mulasszák a fellebbezést beadni. kérésünkre dr **Nagy János ügyvéd ur (Szent Anna u. 10. félemelet)** elkészitette dijmentesn a fellebbezést. Irodájában mindenki átveheti és aláirhatja. **Kertgazda.**

Irógépkellékek HURAY, parkcamoia T. 17-93

— **Az Olasz Kulturintézetben** 9-én megkezdődnek az előadások és esütörtökön 7—8-ig előadássorozat a mai olasz irodalom, történet és müvészet tárgyköréből, — amely előadássorozaton az érdeklődőket szivesen látjuk. A februárban kezdődő uj nyelvórákra, társalgásra és forditási órákra már folyik a beiratkozás.

— **Vetitettképes előadás a Tiszáról.** Kedden este fél hétkor mutatja be **dr. Mendöl Tibor** egyetemi m. tanár a turistaegylet előadássorozatában a »Tisza« folyó szépségeit száznál több gyönyörü vetitettképpel kisért előadás keretében a Déri Muzeumban. — E rendkivülinek igérkező előadára felhivjuk az érdeklődők figyelmét.

— **Schaff** Margit tánciskolájában (Szárnyaskerék) 9-én 7 órakor táctanfolyam kezdődik. Vasárnap 5 órától összetánc, este 12 óráig tánevizsga.

— **A Debreceni Jótékony Nőegylet** választmánya jannár 9-én, hétfőn délután fél öt órakor Árvaházában gyülést tart, melyre a tagokat meghivja az elnökség.

— **Értesitjük a Zenekedvelők Köre** tagjait, hogy a január 9-ére hirdetett II. bérleti hangverseny a müsoron szereplő operaházi müvészek hirtelen bekövetkezett más irányu elfoglaltsága miatt elmarad. Ez a hangverseny egy későbbi időpontban lesz megtartva.

— **Szürmunka-tanfolyam.** A Mansz inségakciós mühelye folyó hó második felében eredeti rátétes, rágépeléses szürmunka tanfolyamot rendez Erdey Lajos derecskei szürkészitő mester vezetésével. A tanfolyam két hónapig tart, hetenkint háromszor, délelőtti és délutáni csoportokban. Jelentkezni lehet a Mansz szövődében (Régi bábabképző intézet), vagy az irodában, Piac ucca 36., régi postaépület.

— **Felhivás a szatmáriakhoz.** Értesitjük a szatmári kör tagjait, hogy a januárra tervezett vacsorával egybekötött összejövetel a közbejött akadályok miatt nem januárban, hanem február hónapban lesz megtartva. A februári összejövetelre meghivókat küldünk. A januári összejövetel 10-én 6 órakor lesz a Gambrinus étterem különtermében. Erre az összejövetelre meghivókat nem küldünk.

x Iparosok olcsón járhatnak szinházba, ha kedvezményes jegyet váltanak a szinházi titkárnál, erre a felhivásra hivatkozva.

IDŐJÁRÁS

Hazánkban erős, a Dunántúlon viharos volt az északi szél. A déli megyékben kisebb havazás és hófuvás is kifejlődött. Az esti órákban Sopron és Békéscsaba vidékén még havazott. A hőmérésklet általában az olvadáspontig emelkedett, a magasabb hegyeken azonban néhány fokkal alatta maradt. A hóréteg vastagsága Kékestetőn 55, Dobogókőn 42, a Misinatetőn 28.

Jóslás: Az északi szél gyengülése, erős éjszakai fagy, változó felhőzet, helyenként még kisebb futó havazás. A nappali hőmérséklet az olvadáspont alatt marad.

— **Jégpálya Csapó ucca 61.,** nyitva. Sima kemény jég, újonnan felöntve.

— **Schaff tánciskolájában** a Koronában kilencedikén új tanfolyamok kezdődnek. **Gazdálkodóknak** 5—7-ig. **Iparosoknak:** 8—10 óráig. Különórák egész nap.

— **Gazdálkodó ifjak táncvizsgája** a Koronában 14-én, szombaton. Új tanfolyam kilencedikén kezdődik. — Schaff táncatanár.

— **Rejtvényfejtők figyelmébe!** Ujévi rejtvényeink helyes megfejtéséért jutalmat kaptak a következők: **100—100 darab névjegyet:** m. Zákány Mary Wesselényi ucca. Kocsis Manyika, Virágh ucca. Vásárhelyi József, Sámson ucca, Schirf István, Erzsébet ucca és Varga Zoltán, Csapó ucca. — **2—2 drb színházjegyet:** Kiss Ili, Kondor ucca és Kiss Zoltn, Bégány ucca. — **2 drb. mozijegyet:** Némethy Lajos, Homok ucca. —**1—1 kötet könyvet:** Kiss János Monostorpályi út, Biás Ida Tölgyfa ucca. ifj. Cseke Ferenc, Kigyó ucca Gyöngyössy Magda, Szoboszlay Pappi István ucca, Markovits Ilona, Simonffy ucca, Hiripi Elemér, Szappanos ucca, Törő Sándor, Késes ucca, Miklos Andór, Teleki ucca, Nagy Béla Paroszlai út. Bocskay Béláné Péterfia ucca — A mozijegyek a hétfői, a színházjegyek a szerdai előadásra érvényesek. A könyvek hétfőn délután 3 órától esütörtökön este 6 óráig bármikor átvehetők. Azok, akik névjegyet nyertek, adják le a névjegyre kerülő szöveget, szerdán este 6 óráig.

— **Árpád-téri kávédélután.** Hétfőn délután négy órakor a Kassa út 12 sz. alatti gyülekezeti teremben nőegyleti kávédélután lesz. Jegyek a helyszínen kaphatók ötven fillérért. Háziasszonyok lesznek Kovács Lajosné, Nagy Lajosné, Leiter Péterné, özv. Konkoly Gézáné és Karády Gyuláné.

MERANO SZÁLLODA

Budapest, IV., Bécsi ucca 2.

Excluziv belvárosi családi ház.

Propagandaárak kizárólag belföldi utasok számára. Kifogástalanul berendezett, hideg-meleg folyóvizes, központi fűtéses szobák:

Egyágyas	5.—
Kétágyas	8.—
Egyágyas háromszori étkezéssel	8.—
Kétágyas háromszori étkezéssel	14.50

Szobát ajánlatos előre rendelni.

Iparosbál február 2.

Visszavárlak

Piheu a föld, alszik a természet,
Hó takarja az egykor virágos mezőt.
Ninesen virágillat, nincs madárdal
Könnyezve járom a csöndes temetőt.

A selymesen ringó fák nem susognak
Mulandóságra emlékeztet a sírhantok jele,
Szívünk is kihül — nem tud szeretni
Ha reánk jön — a tél fagyos szele.

Az emlékezés szárnyán a multba szállok
Mikor még nem voltál csalfa hütelen,
Mikor álmodozva jártam ablakod előtt,
Csillagtalan csöndes éjjelen.

Most sem állok elődbe összetörve
Nem koldulom vissza szerelmedet,
Már nem gyötör a néma fájdalom,
Kitépem szivemből emlékedet.

Halkuló szívem, ha megszün dobogni
Kiengesztelődve megyek a „Fénytetőre"
Siri álmomat megédesited
... Ha egy könnyet ejtesz a szemfödőmre!

ANONYMUS.

Beregszász is küldöttséggel vesz részt a január 21-iki Magyar Esten

Mint már jelentettük, a Baross Szövetség fényes keretek között rendezi meg az idei Magyar Estet és meghivja arra a felvidéki városok elite társadalmát is. Dr **Balogh** Gyula kormányfőtanácsos, aki a rendezőbizottság élén áll, el is utazott a Felvidékre. Első utja Beregszászra vezetett, ahol **a város vezetősége nagy szeretettel fogadta, élükön Csánk Béla tisztifőorvossal, aki a távollevő Ortutay polgármestert képviselte.**

Beregszász városa nagy megtiszteltetéshek vette a meghivást és **Ortutay polgármester, országgyülési képviselővel az élen nagyszámu hölgyekből és férfiakból álló küldöttséggel képviselteti magát a január 21-i Magyar Esten.**

Dr Balogh Gyula Beregszászról a polgármester meghivására szombaton reggel Ungvárra utazott, ahol Ungvár és Ung megye vezetőségeinél tesz tisztelgő látogatást, majd **átadja a Bocskay F. C. nemzetiszin zászlóját** és meghivja az ungvári magyar társadalmat a Magyar Estre.

A Magyar Est rendezősége tisztelettel felkéri a multévi rendezőség tagjait, hogy **hétfőn d. u. 6 órakor a Kereskedő Társul: Piac u. 8. sz. I. emeleti helyiségében tartandó rendezőségi ülésen megjelenni sziveskedjenek.** Felkéri továbbá a rendezőség a táncbemutatón és a **Tanay Kaló Emil szinmüvész által rendezett müsor bevonuló jelenetében részt venni óhajtó párokat,** hogy hétfőn d. u. 6 órakor a Máriássy táncintézetben, Péterfia u. 30., megjelenni sziveskedjenek.

Véres késelés a Homok utcán

Balogh István gazdálkodót tüdőszúrással, eszméletlen állapotban szállították a sebészeti klinikára.

Véres késelés szinhelye volt tegnap este a Homok ucca. Civakodás támadt két férfi között, majd tettlegességre került a sor s ennek hevében előkerült a kés is és egyik férfit tüdőszúrással, eszméletlen állapotban szállították a sebészeti klinikára.

Balogh István 33 éves gazdálkodó s fuvaros, Homok ucca 80. szám alatti lakos kilenc óra előtt pár perccel az uccán összeszólalkozott **Kálár István** debreceni lakossal. **Kálár szerint Balogh ittas állapotban őtet többször arcul ütötte, majd olyan fenyegetőleg lépett fel, hogy önvédelemből két ragadott és bal kulcsontja felett megszúrta Balogh Istvánt.** A szúrás nyomán előbuggyant a vér s Balogh eszméletlenül terült el a földön. Értesítették a mentőket, akik a sebészeti klinikára szállították, mig a merénylő önként jelentkezett a rendőrségen. Balogh állapota súlyos. A véres késelés ügyében a rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy valóban Balogh támadott-e először s fennforog-e az önvédelem esete?

Megdöbbentő gyilkosság és öngyilkosság

Vértesacsa községben Wolffinger János 39 éves téglagyári munkás a lakásában agyonlötte 11 éves fiát és azután öngyilkos lett. A munkás gyógyithatatlan beteg volt és attól félt, hogy halála után a fiú sulyos nélkülözésnek lesz kitéve. A fiát akkor lőtte agyon, mikor a gyermek a leckéjét tanulta az asztalnál. A gyermek holttestét betette az ágyba, gondosan betakarta, melléje feküdt és úgy lőtte agyon magát. Felesége találta meg órák mulva hazatérve a két holttestet.

Weisz Pál, Zsolt Béla és Györki Imre a zsidó kulturesten

Zsúfolt teremben folyt le szombaton este a Zsidó Kultúrest előadása. Ez alkalommal Zsolt Béla budapesti író tartott előadást.

Zsolt Béla előadása előtt dr Weisz Pál főrabbi tartott rövid bevezetést. Reflektált dr Révész Imre püspök újévi szózatára. Főképpen azt tette vita tárgyává, hogy valóban lehetetlenné vált-e a zsidóság asszimilációja és ha igaz is ez, vajjon jogalapot adna-e arra, hogy a zsidóság emberi jogaitól megfosztassék.

Weisz Pál főrabbi előadása után Hortobágyi Éva szavalt, Somlyó Zoltán és Zsolt Béla verseiből.

Azután Zsolt Béla tartotta meg előadását. Előadásában a zsidóság belső kérdésére tért ki, különösen két szempontjából. Arra kérte fel a hallgatóságot, hogy magyarságát mindenki tartsa meg és felekezeti életét tegye olvanná, amely lelki tartalmat ad.

Zsolt Béla előadása után a közönség kívánságára dr **Györki Imre** országgyülési képviselő szólalt fel. Ő is megismételte Zsolt Béla intelmét, amely arra vonatkozik, hogy minden magyar zsidó tartsa meg magyarságát.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Király Béla debreceni lakost a debreceki, ifj. Pál Ferec hajdúböszörményi kir. járásbirósági ideiglenes kisegitő díjnokot a hajdúszoboszlói kir. járásbirósághoz végrehajtókká kinevezte.

— **Doleschal Ferenc debreceni egyet magántanárt, a lévai közkórház főorvossává nevezték ki.** Doleschal Ferenc debreceni egyetemi magántanárt, hetekkel ezelőtt a visszatért Felvidék egészségügyi berendezésének megszervezésével bizták meg illetékes helyen. Doleschal Ferenc ezt a megbizatást teljes megelégedésre hajtotta végre és most kinevezték a lévai kórház igazgató-főorvosává. A lévai közkórház rendkivül nagyképzettségü kiváló tudóst nyert Doleschal Rerencben.

HIRDETÉS.

Az 1939. évi „Remete Antal" napi vásár alkalmával az ipari és kereskedelmi kirakodóvásár január hó 15, 16. és 17-én lesz.

A vásári árusitásban érdekelt helybeli iparosok és kereskedők az árusitási helyük kijelölése végett iparjogositványukkal és az előző vásár helyfoglalási engedélyükkel az alulirott hatóságnál (Kossuth ucca 20., földszint 28. számú szoba) **1939 január hó 9, 10 és 11-én jelentkezzenek, délután 5 órától 7 óráig, annál is inkább, mert későbbi jelentkezés esetén részükre hely nem biztositható.**

Vidéki iparosok és kereskedők pedig január hó 12 és 13-án jelentkezzenek ugyanott a fenti időben.

A vásárok és nyilt piacok tartása tárgyában 313—16,410/1903. bkgy. számú szabályrendelet 5 és 11 paragrafusai alapján a vásári rend fenntartása érdekében a fentirt napon kezdődő kirakodóvásár alkalmával a helyfoglalás és sátorverés kezdődő időpontja január hó 14-én déli 12 órában állapittatott meg. Jelzett időpont előtt árusító helyet elfoglalni és sátort verni nem szabad.

Debrecen, 1939. január 3.

Debrecen sz. ki.r város elsőfokú közigazgatási hatósága, mint elsőfokú iparhatóság.

Különös történet

Irta: *Dr Szebeni Tibor.*

— Hogy melyik volt a legkülönösebb esetem — szólt rövid gondolkodás után Paul d'Aspremont, a montecarlói rendőrség volt prefektusa, — azt hiszem, erre könnyen felelhetek. A maga nemében megrázóbb és meghatóbb ügyben még soha sem dolgoztam, mint dr Iván Gorodinszkij szentpétervári orvos esetében.

Uj szivarra gyujtott s aztán általános érdeklődés és figyelem közepette beszélni kezdett.

— Régi történet ez, régi emberekről és régi, nagy szerelemről...

— Egy nyári éjjel hűvös szél fújt az örökké zúgó tenger felől s buja, délszaki növények mámoros, bódító illata úszott a levegőben. Pajkos csillagok milliárdjai ragyogtak az azúrkék egén és hancurozva hintáztak az ezüstösen csillogó tenger hullámain. Jóval elmúlt már éjfél, a sötét éjszaka és a derengő hajnal már viaskodtak egymással, — de a montecarlói kaszinó hatalmas ablakai még vakító fényárban úsztak s a gyönyörű, virág-pompás parkban ez éjjel még nem dördült el a fatális revolverlövés s a tengerhez vezető fehér márvány lépcsóknél még nem loccsant nagyot a tenger vize a babjai közzé menekülő szerencsétlen áldozatok zuhanásától, — ami azt a bizonyos utolsó tétet olyan csökönyös végzetszerűséggel követi.

— Bent a parkban — közel a szikrázó csillagokkal teleszórt tengerhez, — egy ember ült a fehérre lakkozott padon. Egyik lábát keresztbe fektette a másikon, két karja kiterjesztve, erőtlenül esüngött a támlányon, csontos, fehér keze ökölbe merevedett és bozontos feje mellére bukott. Elegáns, világos kalapja és drága, elefántcsont végű botja porosan, elárvultan mellette hevert a földön...

Az ember halott volt.

— Percek alatt a helyszínen voltam! Kikutattam a halott zsebeit, elszedtem pénzét és apróbb értéktárgyait s a belső zsebében egy, a rendőrségnek címzett s gondosan lezárt levelet találtam. Miután megtettem a szükséges intézkedéseket, hivatalomba siettem és érthető érdeklődéssel és kíváncsisággal bontottam fel a halott levelét.

A levélben ez állott:

— Nevem: Dr Iván Gorodinskij, születési helyem és illetőségem: Szentpétervár, korom: 40 év, foglalkozásom: sebész-orvos, családi állapotom: nőtlen.

— Önkezemmel vetettem véget életemnek, amelyre egy végzetes csalódás és egy szörnyű bűn árnyéka nyomta rá rettenetes bélyegét... Egy letört, kisiklott élet kegyetlen tragédiája, melynek csak a befejezése volt dicstelenebb, szomorúbb.

— De tartsunk sorrendet.

— Amint már mondottam is, Szentpétervárott születtem. Atyám, Szergej Nikolajevics Gorodinszkij, az orosz Nemzeti Bank alelnöke, igen gondos és alapos nevelésben részesített s így történt, hogy még egész fiatalon a szentpétervári Romanow klinika első asszisztensévé nevezte ki. Egyhangúan, örökös munkával és tanulással teltek a napok és évek. Társaságba ritkán jártam, untatott és idegesített a zajos, léha és szertelen flörtölés, ami akkor nagyon is divatban volt.

— Egy napon, — mint minden évben az egyetemi záróvizsgák után, — végzett orvos-kisasszonyokat osztották be osztályomra, a szükséges gyakorlati ismeretek megszerzése végett. Ezek közöt volt dr Olga Tatjana Borodina is. Magas, karcsú, arányos vonalú testét egyszerű de elegáns, sötét kelmékből készült ruha borította és pici lábain kecses, antilop cipő feszült. Bőre vakító fehér, arany-szőke hajából lincut, kis fürtöcskék kandikáltak magas homlokáról, — szeme két, zöldes fényű csillag, — s ha megszólalt, gyönyörű, apró fogai hófehéren villantak elő hamvaspiros, de kissé akaratos ajkai mögül.

— Együtt dolgoztunk, s Olga Borodina kiváló tanítványnak mutatkozott. Meglepően nagy tudása és felkészültsége, az orvosi eseteknek szellemes és vakmerően biztos megoldása, mindjobban fokozták vele szemben érdeklődésemet és szeretetemet. Minden percet együtt töltöttünk s lassanként mindkettőnk szívében szenvedélyes, halálos szerelem lobogott... Ugy éreztük, sorsunk megpecsételődött és többé nem választhat el egymástól soha semmi. Egymásra találtunk, mint sötét téli éjszakában eltévedt vándor hajnali pirros csókokban kacagtuk boldogságunkat.

— Hetek, hónapok teltek s egyszer megdöbbenve vettem észre, hogy Olga Borodina mintha egy árnyalattal sápadtabb, szomorúbb lenne. Reggelenként, mintha kis, lila karikák ültek volna hosszú selymes pillái alá, mint fájó, könnyes éjszakák árulkodó, vádoló nyomai. Ölelése, csókjai hűvösebbek, félénkebbek lettek, mintha észrevétlenül valami láthatatlan zúzmarás, jégvirágos függöny ereszkedett volna közzénk. S amikor aggódva faggatni próbáltam, nevetve tért ki a magyarázat elől s ilyenkor féktelen, vad csókokkal zárta le gyanakvó, kétkedő ajkamat...

...S én nem vettem észre és nem sejtettem semmit...

— Egy téli délelőtt, amikor sűrű hópihék hullottak Szentpétervár fehéren csillogó uccáira, riasztó hírek jutottak be hozzánk a klinikára. Bomba robbant a városban, bombát dobtak a kikocsiból oroszok cárjára. Olga Borodina akkor szabadnapos volt s nem tudom miért, de leírhatatlan izgalom és félelem vett rajtam erőt.

— Ideges nyugtalansággal álltam a műtő ablakánál, amikor rendőröktől és durva kozákoktól kísért mentőkocsi érkezett a klinika elé. A merénylet sebesültjeit és a sulyosan sérült merénylőt hozták. Gyorsan végeztünk a két könnyebb sebesülttel és most a merénylőre került a sor. Ott feküdt a műtőben egy rozoga hordágyon, letakarva eszméletlenül. Sietve bemosakodtam a műtéthez s amikor óvatosan leemeltük róla a könnyű, gyapjú pokrócot, megdöbbenve hördültem föl... Dr Olga Borodina orvos-kisasszony feküdt előttünk, tépett, bemocskolt ruhában, véresen, durva sebektől borított, eltorzult, ón-színű arccal... s én némán, kidülledt szemekkel, eszelősen meredtem rá.

— Nem tudom mi történt, hogy végeztem el a műtétet és hogy kerültem fel a szobámba...

— Sötétedett már, amikor kissé magamhoz tértem. Fejem rettenetesen zúgott és lüktetett s pattanásig feszültek az erek halántékomon.

— És jaj, most már világos és ijesztő magyarázatot találtam Olga Borodina sápadtságára és álmatlan, szomorú, könnyes éjszakáira.

— Külön szobában feküdt s éber rendőrök vigyáztak rá éjjel-nappal.

— Megsemmisülten, félőrülten bolyongtam a klinikán s csak azon töprengtem, hogyan menthetem meg a hóhér szennyes kezétől azt, akit olyan nagyon, olyan végtelenül szeretlem.

— Gyorsan kellett cselekednem, mert Olga Borodina észméletét lassankint visszanyerte, sebláza csökkent és remény volt rá, hogy pár napon belül teljesen felépül és akkor.

— Igen s akkor...

— Sírva, jajgatva vergődtem hosszú, gyötrelmes éjszakákon át, míg végre határoznom tudtam.

— Igen, meg kell tennem, mert nincs más kiút és nincsen más mód.

— S aztán egy este magamhoz vettem a pravaz fecskendőt, egy halálos adag morfiumot s lassan beléptem Olga Borodina szobájába.

Némán köszöntöttük egymást, hisz beszélnünk nem volt szabad s egy észrevétlen pillanatban, — amikor a rendőrök nem figyeltek reánk — egy utolsó búcsú csókot leheltem vértelen, vonagló ajkára.

S mire a rendőrök felénk fordultak, kezem nem hibázott, a pravaz fecskendő megtette kötelességét s a megváltó halált hozó méreg elindult abban a gyönyörű női testben, melyet valaha is láttam...

— Kitámolyogtam a szobából és ordítani, üvölteni szerettem volna szörnyű fájdalmamban.

Még aznap éjjel útnak indultam. Enyhülést, gyógyulást próbáltam keresni mérhetetlen szenvedéseimre és égő sebeimre. Egyik városból a másikba vonszoltam kimerült, fáradt testemet, nem akartam emlékezni önmagamra sem, de megnyugvást, feledést sehol sem találtam...

Tudom, — nagyon jól tudom, — hogy az én bajomnak nincsen orvossága, nincsen gyógyulása... Csak egy: ez a méreg, amit most szeretettel szorongatok forró, reszkető kezemben.

— Nem tudom, bűnös vagyok-e, de érzem, hogy ezzel tartoztam annak, akit a világon legjobban szerettem.

— Dr Iván Gorodinskij — a gyilkos — utolsó imáját mondja Olga Borodináért és aztán... nincs tovább.

A mérget bevettem s úgy érzem, nagyon megkönnyebbült a lelkem.

Nehéz göröngyök

Nehéz göröngyök álljatok!
Könnyű pehellyé váljatok!
Ugy boruljatok alá
Álmot takarni Ő reá!

Fohászok, könnyek, sóhajok,
Érte szárnyra kapjatok,
Ha felértek majd Hozzá,
Váljatok mind virággá!

S ti szentelt lelkek angyalok
E virágokból fonjatok
Koszorut, vagy glóriát —
Diesőítni jó Anyánk.

BALOGH VILMOSNÉ.

„Sicikli"

St. Moritz, jan. 4. A legujabb sporteszköz St. Moritzban: a sícikli. Mint a név is mutatja, a sínek és abiciklinek a kombinációja ez. Felsőrésze egészen a biciklihez hasonló. Rugóra erősített bőrülése, rendes biciklikormánya van, denem kerekeken gördül, hanem sítalpakon csuszik. A sícikliző a pedálra teszi a lábát, a pedál nyomása a sítalpakat előrecsusztatja.

A sícikli elég gyors, kényelmes, mindenestre kevesebb fáradtsággal és kevesebb esésel jár, mint a sí, — cikli nélkül...

Kokszból, sóból, mészkőből gumit csinálnak

Amerikában a Goodrich Gumiművek egy új, a gumihoz hasonló műanyagot állít elő, melyet kokszból, mészkőből és sóból nyernek. Az új műanyag, melyet korosealnak neveznek, egy különleges eljárás alkalmazásával megközelítőleg majdnem minden anyagot vízhatlanná, szagtalanná, keresztülhatolhatatlanná és moshatóvá tud tenni. A Goodrich vezetőség számit arra, hogy ezen anyagnak jelentős terjeszkedési lehetőséget tud biztosítani.

x Nagy kedvezménnyel válthat szinházi füzet-szelvényt a Csokonai Szinház földszinti titkári irodájában.

Meghivó

A debreceni Függetlenségi Kör 1939. évi január hó 16-án d. e. 11 órakor, határozatképtelenség esetében január hó 25-én d. u. 6 órakor tartja évi rendes közgyülését, melyre a Köz tagjait meghivja.

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés 1938. évről.
2. 1938. évi zárszámadás.
3. 1939. évi költségvetés.
4. Tisztikar kiegészitése.
5. Esetleges benyujtott inditványok tárgyalása.

Debrecen, 1939 január hó 7-én.

Hegymegi Kiss Pál
elnök.
Nagy Sándor
ügyv. elnök.

SPORT

MŰKORCSOLYÁZÓ VERSENY ÉS BEMUTATÓ A PIAC UCCA 56. SZ. ALATTI JÉGPÁLYÁN.

Ma vasárnap délelőtt fél 10 órakor Debrecen és Nyiregyháza legkiválóbb műkorcsolyázói részvételével, műkorcsolyázóverseny és bemutató lesz a Piac ucca 56. szám alatti jégpályán. Indulnak a Nagymajtényi testvérek, Magyarország legjobb vidéki műkorcsolyázói, továbbá Preininger Márta, Papp Márta, Sigmond Tuli, Antal Zsuzsánna műkorcsolyázó bajnoknők. — Fiuk közül indul: Bolgár János, Hegedüs János, Preininger Tamás, a legtehetségesebb indulók. A közönség a versenyt a pálya széléről és a melegedőből nézheti. A korcsolyázó közönség a verseny alatt is korcsolyázhat a pálya hátsó nagyobbik felén és a versenyt is nézheti.

KÖZ-GAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.05—20.15 78 kg 20.25—20.35 79 kg 20.45—20.55 80 kilós 20.55—20.65. — Felsőtiszai 77 kg 19.95—20.05 78 kg 20.15—20.25 79 kg 20.35—20.45 80 kg 20.45—20.55 rozs pestvidéki 14.10—14.20, rozs más 14.20—14.30, takarmányárpa elsőrendű 16.00—16.30, középminőségű 15.75—16.00, sörárpa kiváló 19.50—20.00, prima 19.00—19.50, zab elsőrendű 18.65—18.80, középminőségű 18.55—18.65, tengeri 13.00—13.15, korpa 12.70—12.80, 8-as liszt 15.80—16.00 pengő mázsánként.

Uj temetkezési intézet

Cégtulajdonos

PUSZTAI JÓZSEF

Kálvin-tér 5.
Telefon 33-90

Megbizható és pontos kiszolgálás, ezelőtt árak.

Exhumál, ezállit, temet.

GYÁSZ ROVAT

NAGY RÉSZVÉT MELLETT FOLYT LE DR BERÉNYI BÉLÁNÉ TEMETÉSE

Az egész város osztatlan és mély részvéte mellett folyt le pénteken délután a fiatalon elhunyt dr Berényi Béláné Aczél Edy temetése. A zsidó temetőt oly hatalmas tömeg töltötte meg, hogy annak egészen kis része fért el a szertartásteremben, míg a közönség legnagyobb része a halottasház körül, a temető behavazott utjain állva hallgatta végig dr Weisz Pál főrabbi mély gondolatokban gazdag beszédét, melyben kiemelte az elhunyt fiatal asszonynak lelki szépségeit, külső tökéletességét és azt az igaz harmóniát, amelyben családjával élt. A főrabbi beszéde után a nyitott sírhoz vitték a koporsót, amelyre pár perc mulva megindultak a havas göröngyök és a gyászoló tömeg mély meghatottsággal, könnyes szemekkel nézte végig a szomoru szertartás utolsó mozzanatait.

—*—

polgár Kocsis András gazdálkodó 56 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap 2 órakor lesz a Köztemető diszravatalozóteréből. Lakás: Vigkedvü Mihály u. 8. Gebauer cég rendezi.

Nyilas Gábor nyug. Máv. segédtiszt 71 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn 2 órakor lesz a Köztemető diszravatalozóteréből. Lakás: Timár u. 35. Gebauer cég rendezi.

Özv. Nagy Dánielné Tocsek Juliánna 74 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn 3 órakor lesz a Köztemető 2. Á. ravatalozóteréből. Lakás: Timár u. 25. Gebauer cég rendezi.

id. Tamás Jánosné Székely Rozália 73 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap 3 órakor lesz a Köztemető 2. Á. ravatalozóteréből. Lakás: Wesselényi u. 101. Gebauer cég rendezi.

Bagi Mihály péksegéd 66 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap félhárom órakor lesz a Köztemetőben. Gebauer cég rendezi.

Szabó Lászlóné Szentandrássy Mária koresmáros életének 62. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Köztemető diszravatalozójából a római katolikus egyház szertartása szerint, rekviem az elhunyt lelkiüdvéért hétfőn reggel félkilenc órakor lesz megtartva. Temetését Fehértói vállalata rendezi.

Oborzil Alajosné Chikán Mária életének 37. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozójából a református egyház szertartása szerint. Temetését Fehértói vállalata rendezi.

Özv. Szegi Péterné Murvai Erzsébet élt 86 évet. Temetése hétfőn délután 2 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozójából református gyászszertartással. Lakás: Bellegelő 41. Temetését Fehértói vállalata rendezi.

Mészáros László 78 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 2 órakor lesz a Köztemető IV. számu ravatalozóteréből a Dankó cég rendezésében.

Özv. Sólyom Balázsné Szücs Juliánna 77 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután kettő órakor lesz a köztemetői hármas teremből református szertartással. Lakása Postakert u. 5/b. **Pusztai** temetkezési intézet.

Bugyi Károly gazdasági kerülő 33 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délelőtt kilenc órakor lesz a belsőohati, szeghatári temetőben. **Pusztai** temetkezési intézet.

Papp Ferenc nyugalmazott városi tisztviselő 73. évében elhunyt. Temetése kedden délutáu 3 órakor lesz a Köztemető II/á. ravatalozóteréből. Lakás: Apaffy ucca 71. Temetését Bartha vállalat végzi.

Tóth Istvánné Barna Mária 38. évében elhunyt. Temetése ma délután 2 órakor lesz a Köztemető IV. osztályu ravatalozójából. Lakás: Haláp 103. Temetését Bartha vállalata végzi.

Köszönetnyilvánitás. Mindazon rokonoknak, ismerősöknek és jóbarátoknak, kik szeretett feleségem, édesanyánk és nagymamánk temetésén résztvettek, ezuton mondunk hálás köszönetet. **Dalmi István és családja** Loránffy u. 18.

Köszönetnyilvánitás. Felejthetetlen jó Édesanyánk, Nagymamánk elhunytával nyilvánitott őszinte részvétért hálás köszönetet mond **Farkas György és családja.**

—*—

x Gyász esete alkalmával forduljon bizalommal Fehértói Dániel temetkezési vállalatához, Dégenfeld tér 4. Telefon 11—85.

SERTÉSVÁSÁR.

A tegnapi ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak összesen 1343 darab sertést, eladtak 1202 darabot. A vásár irányzata változatlan. Árak: I. uradalmi zsírsertás (páronkint 340 kilón felül) 111 fillér, szedett sertés I. 94—97 fillér, II. 88—90 fillér, silány 78—82 fillér, öreg sertés II. 84—88 fillér, angol tőkesertés 95 fillér, angol sonka sertés II. 80—93 fillér kilónként.

x Még a takarékos ember is járhat szinházba, ha kedvezményes füzet szelvényt vált a Csokonai Szinház

Dankó
temet
szállit
exhumál
kérjen árajánlatot.
Sas u. 3., Kossuth u. 6.
Telefon: 23.22. Telep 30-66.

Az uri betyár

Hajdusági regény

Irta: Móricz Pál

(32)

— Ezek a derik emberek meg itt la, az én cimboráim!

Karczinak sehogysem ízlett a tokaji borital. A betyár tovább is folytatta az ingerkedést.

— Hát azt tudják-t mán a tekintetes úrék?... Hány ezer forint van a fejemre kitűzve?... Nahát, most itt vagyok!... Kezökben vagyok... Haha!... Csak ippeg, — hogy meg kéne fogni valakinek.

Kirugták magok alól a széket a pandúrok... Sámuel a pincegádorba kushadt... Karczi elnevette magát, bár erőltetetten hangzott a nevetése.

— Bezzeg most könnyen beszíltek... Holott te is tudhatnád Sós Pista!... Ugy se nyúlhatok hozzátok, mert nem vagyok a járásomban!

Tetszett az ötlet a betyároknak. Sós Pista megemelte darutollas kalapiát.

— Ha igy vagyunk, annál jobb!.. Akkor majd mi tartóztatjuk le a komiszáros urékat... No!... Nem sokáig...

Karczi dühében a fogát szivta.

— Ne bolodozz Pista!

Sós Pista a koresmárost szólította.

— Hé! Samu... csülökre!..... Bort az uraknak!... A tekintetes úrékat pedig szipen felkirem, forduljanak a fal felé!... És csak borozgassanak... Félóra multán Samu barátom kinyitja az ajtót..... Lovukat, fegyverüket hiány nélkül megtalálják az ólban komiszáros uramék!

Karcziék a falnak fordultak,.... mert a betyár kérő szavának nagy nyomatékot adott az a hat fegyver, melyet a cinkosok lövésre emeltek...

Glück Samut félóra multán visszaboesájtották a betyárok, még egy darabig azonban együtt lovagolt a banda.

— — Fiúk!... Zavarjuk meg a kopókat! — mondotta Sós Pista. — Szíledjünk szít!

Fene-Balog Sándor, a vén betyár, keményen megszorította a Sós Pista kezét.

— Azonban annyit mondok, — ügyelj magadra, Pista!... Te rád sok szem níz!

Sós Pista vidáman pedergette bajuszát.

— Inkább magokra vigyázzanak kelmetek... Én a poklon is keresztül vágtatok... Mához egy hétre íjfélkor találkozunk a dobi Tiszarétnél...

— Ott leszünk!

— Mindnyájan ott leszünk!

Sós Pista a Hajdúságnak fordította lovát... Nevetve szólt vissza a széledező cimboráknak:

— Legalább nem diesekedhetik Karczi, hogy kerülöm a járását!

Az álomlátó vén betyár.

Fene-Balog Sándor, meddig szemmel érte, hátra-hátrafordult Sós Pista után... Meg-megesóválta a fejét.

Cifra Bandi fiatal betyár közelebb rugtatott vén Balog bátyjához.

— No, mi baj, bátyám?... Min töri a csürhejárást?

— Az asszonyokrul elmélkedek csém!... Az asszonyokrul...

— Még veszedelmes vín ember kelmed, bátyám!

— Mert az ilyen magunkfajta kintjáró embernek leginkább az a síma asszonynipsig volt a veszte!

Bárgyún tekintett a süldő betyár a tapasztalt öregre.

— Vín róka!... Hihihi!... — mosolyogta magában az öreget és a szeretője gömbölyü két karjáról éldelgett Czifra Bandi.

Balog Sándor Czifra Bandinál jóval többre becsülte saját okos, fekete lovát; ezért inkább magának dühöngte a vén betyárő

— Engem úgysem bolondít el... Hiában maskurázik... Hiában öltözködik paraszti ruhába... Hiában köti arcára azt a lyukas kendőt... Megismertem én mán Vokálinál, hogy nem a mi fajtánk ez az asszony... Bárlan nem iiedős természetű fehíreseléd... a Péterkéjét neki!

Tapasztalt öreg Balog Sándor betyár egy térdnyomintásra megállította a lovát... Szoutyolódottan csiholt pipájára. Balog Sándor ütet-taplót sem pocsékolt volna az asszonyi csalfa barátságért... Csóválgatta a fejét.

— Hej, ez a Pista, Sós Pista! Nevezhetetlen aggodalmak lepték meg a vén betyárt, a Bárban okos lovaeskájánál kevesebbre becsülte Czifra Bendit, hogy lelkén könnyítsen, Bandihoz intézte szavát.

— Hallod-i te, Bandi?!

— No, mit akar kend, vín szenvedő?

— A mult iecaka... Tudod, ott az ígettesárdalaposnál álmot láttam.

— Álmot!... Hihi!... Hisz tán csak nem vín asszony kelmed?

Balog Sándor lehorgasztotta a fejét. Szakadozottan, komoran hangzott mindenik szava...

— Fehír mezőn jártam... Nyitott sírgödrök között... A hold sárgán világított az égrül... Száz meg száz fekete varjú repült el fejem felett... Károgtak a varjúk. Fertelmesen károgtak. Níztem, níztem, hová igyekeznek ezek a fekete madarak a fehír mezőben?..... Nyitott sírgödrök között!... Egyszerre csak mit látok?.... Sós Pista Villám lovát üzte a sok száz fekete holló... A Villám lú hátán üresen bánykolódott a nyereg..... Piros vír csurgott a nyeregbül és a fehír mezőben, nyitott sírgödrök között sárgán ragyogott a holdvilág!... Beh jó is volt, hogy akkor felibredtem, mert verejtékezett a homlokom... Fáztam... Az ígett csárdánál bagolymadár kuvikolt.... Volt legalábbis íjfél...

Czifra Bandi elnevette magát:

— Álomjátik, vín asszony beszíd!

A távoli nyárfás erdőhöz karácsolva szállingóztak a varjak. Karácsoltak a varjak... Köd ereszkedett a pusztára... Mogorván sarkantyúzta lovát öreg betyár Balog Sándor.

A rétség rejtelmes asszonya.

Százezernyi hold földre kiterjedt a vízjárta rétség. Egy idő óta Sós Pista is idehúzódott legszívesebben. Az Őrfa-szigeten roskadozott egy kunyhó. A kunyhóban illatos szénából volt a fekvőhely...

(Folyt. köv.)

Érdekes örökségek Debrecenben

Aki egykori szerelmére hagyta vagyonát, hálából, mert nem ment feleségül hozzá. — Egy örökség, melyet minden leszármazott visszautasitott, mert több adósság terhelte, mint amennyi értéke volt.

Az örökségek számtalanszor jelentették emberi életek csodálatos fordulatait. Egy-egy váratlan örökség sokszor földhözragadt, nyomorgó embereket állítottak talpra és tett egyik napról másikra mindenki által lesajnált páriából irigyelt existenciává. Talán még egyetlen olyan érdekes és nagy beleszólása sem volt semmiféle sorsfordulatnak emberek életében, mint éppen az örökségeknek. Néhány ilyen érdekes örökségről lesz szó az alábbiakban.

WADIA FERROS MESÉS ÖRÖKSÉGÉRŐL ÉRKEZETT HIR DEBRECENBE.

Nemrégen adtunk hírt arról, hogy a Debrecenben közismert hindu világutazó, Feros Wadia, aki annyira megszerette Debrecent, hogy itt akart letelepedni, hirtelen rosszul lett Bethlen uccai lakásán és mentők szállították a közkórházba, ahol pár órai szenvedés után meghalt.

Wadia egyike volt a legkülönbözőbb egyéniségeknek, akiket valaha hátán hordozott a vén föld. Ez a barnabőrű, szinte csonttá asszott, forrószemű hindu még egészen fiatal korában elszakadt otthonától, családjától, valami vad nyugtalanság forrt ebben az emberben, mely hajszolta, kergette egyik kontinenstől a másikra. Családja ellenezte ezeket az utazásokat, Wadia azonban nem tudott ellenni nélkülük. Három és fél évtized alatt szinte minden zugát bebolyongta az öt kontinensnek és csodálatosan érdekes dolgokat tudott elmondani Kína monszunseperte vidékeiről épúgy, mint a braziliai őserdők titkairól, a mexikói forróvérű banditákról, akiknek kedvenc sportjuk az emberölés ugyanúgy, mint bizonyos szekták tagjairól, akik már két évtizede ülnek egyhelyben érthetetlen szavakat mormolva.

Wadia egy forró nyári napon ült utoljára szemközt a »Debreczen« munkatársával és arról beszélt, hogy a bethlenuccai kis szobában néha lehunyja szemét és az egész világot látja. Egy név villan fel az ujságban, vagy hangzik fel rádióban ... más számára csak érthetetlen hangokat jelnt, neki nyomban emlékek elevenednek meg a név mögött, látja azt embereivel ... érdekességével.

— Elfáradtam — mondotta furcsa mosollyal — szinte bocsánatkérőleg Wadia ... Sohasem hittem volna, hogy érezzem magamban ezt az ónos nehézséget ... ezt a jóleső zsibbadtságát a nyugalomnak. Nem akarok elmenni Debrecenből.

Akkor még maga sem gondolta, hogy nem is fog többet elmenni és a hindu tűzimádónak hányatott, színes, kalandos élete itt érkezik el a nagy alföldi városban utolsó fejezetéhez.

Nem titkolta Wadia, hogy meg akart nősülni Debrecenben. Meg szeretett öreg fővel egy debreceni nőt és feleségül akarta venni. Nem rajta múlt, hogy nem így történt. Aztán elment Debrecenből, de pár hónap mulva visszatért és nem is távozott el többet. Azt mondta, hogy Debrecen klimája jót tesz az asztmájának. Akik hallották, csóválták a fejüket. Wadia pedig behuzódott kis szobájába, ahonnan már csak a mentőkocsin vitték el.

Halála után pár héttel megérkezett a hír hozzátartozóitól. Eszerint Wadia dúsgazdag ember volt és ha történetesen tényleg Debrecenben nősül meg, most mesés örökség várt volna feleségére és ez az örökség Debrecenbe került volna.

RÁHAGYTA VAGYONÁT, MERT NEM LETT FELESÉGE.

Nem mindennapi eset annak az örökségnek ügye sem, melyről egyes körökben sokat beszélnek mostanában.

A végrendelkező öreg agglegény volt, közismert alakja a debreceni úritársadalomnak. Megrögzött nőtlen ember volt, aki egész életén át félvállról vette a fehérnemet és valahányszor a nősülés tervét felvetették előtte, mindannyiszor felháborodtan tiltakozott.

Azért, akik fiatalkorából ismerték az öreg urat, emlékeztek rá, hogy volt egy fájdalmas fiatalkori kalandja, valami reménytelen szerelem féle, ami után máshoz ment feleségül a lány és emlegették, hogy ez tette az öregurat nőgyülölővé.

Mikor meghalt, kívánesi volt mindenki, hogy kire hagyta szép összeget kitevő vagyonát. Nem éltek, csak nagyon távoli rokonai, s mindenki bizonyosra vette, hogy jóléti intézményeknek a javára végrendelkezett.

Annál nagyobb meglepetés lett, amikor kiderült, hogy az öreg agglegény egész vagyonát egy özvegyasszonyra hagyta, akiről a bennfentesek megállapították, hogy senki más, mint az ifjúkori szerelem, akitől bizony azóta már szintén jócskán eljárt az idő.

A végrendeletben kifejezetten meg volt hagyva a végakarat, melyszerint a vagyont az özvegyre hagyja ... még pedig: »hálából, mert nem ment hozzá annakidején feleségül.«

Ez a meghökkentő indokolás az, amirejtélyként mered minden ismerős felé. Nem tudják mi akar ez lenni: egy fanyar hosszú, az egykori kikosarazásért, melynek tövise egy életen át megmaradt lelkében ... Vagy más, rejtett célzás, amit senkit nem érthet meg az örökhagyón és öröklőn kívül.

Mindenesetre a titokzatos hangú végrendelet a furcsa örökség egyik főbeszédtéma ma Debrecenben.

ÖRÖKSÉG, MELY NEM KELL SENKINEK.

Ilyen is van ... Sőt az utóbbi időben egyre gyakrabban előfordul. Számtalan esetben állapítjuk meg az elhaltak után, hogy annyira eladósodott ingatlant hagytak maguk után, melyen a teher már 3—4-szeresét meghaladja a ház, vagy föld tényleges értékének.

Ez a helyzet számtalan okból előállhatott. Vagy még abban az időben vettek fel rá kölcsönt, amikor az ingatlanérték jóval magasabban állt és közben az érték esett, az adósság pedig megmaradt, sőt a kamattal is növekedett. Vagy pedig adó és más tartozások is segítettek felhalmozni az ingatlan terheit.

Kétségtelen azonban, hogy egyre több esetben utasítják vissza az örökösök az ilyen örökséget ... Ha az egyenes örökösök nem fogadják el, felszólítják az oldalági rokonokat és ha senkinek sem kell, akkor az örökség átmegy a kincstár tulajdonába, mely elárverezteti a megterhelt ingatlant és sorrendben igyekszik kielégíteni a hitelezőket.

Idők jele, hogy Debrecenben az 1938-as évben számos olyan örökség volt, melyet visszautasítottak. *(kiss.)*

METEOR MOZI MŰSORA

Vasárnap: WALEWSZKA GRÓFNŐ Garbó Charles Boyer-rel. — Híradók. Előadások 3 órától.

Ez évben is megrendezik a nagy multu és fényes Iparos-bált

A Debrecen és Vidéke Ipartestület, karöltve Debrecen sz. kir. város Iparoskörével, a debreceni Iparos-Dalegylettel és a debreceni Iparos Ifjúság Önképzőkörével, *folyó évi február hó 2-án este 9 órai kezdettel újból megrendezi az iparostársadalom* egyetlen szép, nagy tömeget megmozgató, hangulatos Iparos Bálját az Arany Bika dísztermében. A rendező bizottság, élén Galamb Ferenc ipartestületi elnökkel, mindent elkövet a legteljesebb siker érdekében. A rendező bizottság összeállította a felkérendő fővédnökök és védnökök névsorát, nemkülönben a különböző bizottságokat, a bál főrendezőségét, az ifjúsági rendezőség jegyzékét, úgy hogy minden intézkedést megtettek a bál rendezésének zökkenőmentes levezetésére. Megállapította a bizottság a belépőjegyek méltányos árait is, hogy mindenkinek módja legyen egy hangulatos estét eltölteni. A közeli napokban már postára kerülnek a meghívók is. Mivel a bál keretében magyar táncok is, magyar ruhás párokkal bemutatásra kerülnek, a rendező bizottság ezúton is felkéri azokat az iparos ifjakat és leányokat, akik magyar ruhával rendelkeznek és a magyar táncbemutatón részt kívánnak venni, jelentsék e készségüket be az Ipartestület hivatalában. Ugyancsak kérné a rendezőbizottság azokat az iparos ifjakat és leányokat, akik az első bálozók csoportjában részt kívánnak venni. Kitűnő hangulat fogja várni a közönséget a bálon, mely méltó lesz Debrecen hatalmas iparos társadalmához és tekintélyéhez.

A sas halála

Irta: Nemess Béla*

A torkán forró diadal daloli
és éhen-éjjek fellegárnyaként
ugy ült a sziklán mint király.

A hegyek ormán alkony égett
és átborzongott lenn az erdő
ahogy suhogva nyilt a szárnya.

A nap már bibor vérbe' fürdött
s ő ott keringett rőt sugárban,
amit utolszor feléje küldött.

Hüs pára lepte tolla selymét,
mit szétteritve gyászszinályként
a terhes felhők alatt hordozott.

Vijjogását mint roppant húrok,
kőhegedük rezegték tovább
s a jég rajtuk mint gyémánt tündökölt.

Király volt büszke, szüz mezőkön
és átvonaglott a hegy alatt,
ha suhogva szárnyát összecsapta.

Egyszer borzadt-torz sikolyban
dördülés rázta meg a hegy falát
s a kő lihegve belereszketett.

Gyilkos halálra emberbőn sikoltott,
tüzsugár rohant felé a mélyből
s szakgatva tépett tolla bársonyába ...

Szédülten érte..... szárnya szétteritve,
hogy rácsapott a gyilkos fémdarázs
s halálba ! ázv rándult át a teste.

Haló szemével kinba-lázadt vággyal
nézett mégegyszer szét a heggyeken,
Aztán feketén hullott zuhanásba ....

Vére égő-tüzpiros pecsétje
mint rubin cseppje hullott szét utána
s a szél jajjgatva szitálta szerte.

A sziklabére sikoura sirt
s a fagyott könnyek itták fel a vérét
mint részegitő drága balzsamot.

Dermedten, porló ... — tört körek közt
tátongó mélység alján ott feküdt
mint hullott csillag éjjbe-fullott gyásza.

Felette tenger fájás ült a sziklán ...
zokogva sirták a halott királyt
s a hangjuk zugott mint orgonaszó.

Száz jégtaréjj mind visszavárta...
Nem értette, hogy hol maradt sokáig
két bronzbajátszó szárnya suhogása.

Tétova éjfél járt a hegy felett ...
A nap fekete sirba szállt le mélyen
S a hegy szive egy királyt temetett. ....

*) A hősi halált halt repülőhadnagy verseiből.

A kuruckor trubadurja

Vázlat Thaly Kálmán centennáriumához.

Most van száz esztendeje, hogy a Komárom megyei kis Csép községben megszületett Thaly Kálmán, hogy életrehívja a kuruckor homályban szunnyadó dicső multját; hogy trubadurja legyen a kuruc hőskornak.

*

Gyermekkorát megszínesítette szülőföldjének vadregényes tája és meggazdagította képzeletvilágát. Később is, amikor elkerült arról a tájékról, szívesen tér vissza hozzá költeményeiben:

Jaj de szépen harangoznak Tarjánba,
Elhervadt a legszebb legény babája...
Három galamb huzza azt a harangot,
Ugy temetik a negyedik galambot.

*

Már itt a gyermekévekben megfogamzottak lelkében azok a magvak, melyek később a Rákóczi-kor kivirágoztatásához vezettek. Minden érdekelte, ami abban a dicső, borongós — bús korszakban történt fajtájával. A magvető nagyanyja volt: Sághfalvi Sándor Eszter, Rákóczi kuruc ezredesének unokája. Hosszú estéken ő mesélt a fogékony gyermeknek a régmult időkről, nagy vitézekről, örök magyarokról, hogy később tüzes dalokban borítsa lángba Klapka, Komárom hősét:

Föl, föl vitézek a csatára,
A szent szabadság oltalmára...

Itt bontakozott már ki izzó magyarsága, hogy később „felségsértőnek" tartsák költeményeiért és azért, mert magyaros ruhát akart rendszeresíteni... Itt keményedett meg akarata, hogy sohasem szabad elcsüggedni és így írhatta meg a magyarság szomorú elnyomatásának idejében országszerte népszerűvé lett dalát:

Árpád apánk, ne féltsd ősi nemzeted!
Nem vész már el, ha eddig el nem veszett,
Hervad a régi bűnk és bánatunk,
Ejhajh — újra élünk, vigadunk.

*

Azután teológus lett, majd a Pesti Naplóhoz került, Erdélybe menekült és újra visszatért. Sorsa hányta-vetette, de egyszer elkövetkezett 1861, megszünt a hallgatás kora, újraéledt a nemzet. És ekkor, 1861 újesztendőn 1849 április jut az eszébe:

Uj esztendő, ne felejtsd el
Ezt a szót még: Debrecen!
Gondolj egyik elődödre
S mondd rá: majd én megteszem.
Tedd valóvá új esztendő,
Amit ez az év akart,
Akkor aztán elmondhatjuk:
Naggyá tetted a magyart.

*

S megkezdi a **Rákóczi-kor kutatását.** Mint tanár és történetbuvár dolgozik s gyüjteményébe szedi a pergamenteken sárguló kuruc-nótákat, ismeretlen vitézi énekeket, miközben ő maga így énekel:

Hadd álmodjam vissza a már
Rég elzajlott zivatart,
Melyet hosszú másfél század
Szemfedője zárva tart,

melyből:

Egy utóhang él belőle,
A Rákóczi-indulója!

És buzdít, lelkesít, erősít:

Hajh Rákóczi, Bercsényi,
Szegény magyarok vezéri...

*

Életrekelti a kurucnótákat, miket addig nem ismertek és amikről ma már nem is igen tudják, hogy ő mentette meg, csak tudjuk, hogy vannak, léteznek.

Megmenti Balassa Bálint két versét is:

Boldogtalan vagyok,
Mert kinjaim nagyok.

És

Őszi harmat után,
Végre mikor aztán,
Fujdogál a hideg szél,
Nem sok idő mulván
Sárgul, fujdogálván
Fáról a gyönge levél,
Zöld erdő harmatját,
Piros esizmám nyomát,
Hóval lepi be a tél.

Közismert ez is:

Amott kerekedik egy fekete felhő,
Abban tollászkodik egy fekete holló.

Várj meg holló, várj meg, hadd
izenjek tőled
Apámnak, anyámnak, — jegybéli
mátkámnak.

Könnyen megösmerheted ennek
házatáját:
Piros rózsák lepik aranyalmafáját.

Gyémánt az ablakja, — üveg az
ajtaja:
Magának kék szeme, aranyszínű haja.

*

Támadják és a támadások egymást érik. Hogy „hamisít", „belekorrigál" a kurucnótákba. De ő állja a barcot és nem csügged el. Pályája tovább ível. Bekerül a honvédelmi minisztériumba.

Azután országgyülési képviselő lesz függetlenségi programmal. Közbevetőleg: atyja a liberális reformpárt felé húzott. A függetlenségi gondolat Debrecenben is győz: Hogyne: önálló Magyarországot, önálló nemzeti hadsereget akar.

*

Itt kapcsolódik Thaly élete Debrecenhez és itt él ma is a Thaly-muzeumban. Debrecen nagy lelkesedéssel fogadja jelöltségét. **A Fehér-ló szállóba négyes fogaton érkezik meg, hosszú kocsisor kiséri.** És négy ezer ember előtt tartja meg programbeszédét. 1882-től 1909-ig képviselte az első kerületet.

A régi „Debreczen" 1882 április hó 5-én így ir róla:

„Csak nagyritkán van alkalom a választóközönségnek oly nagyszabású beszédet hallani, amilyen Thaly programbeszéde volt."

És:

„Debrecenben a versenyzés és közönyösség romjai felett ma a lelkesedés és új tettterő ül diadalmasan" — irja egy barátja bozzá intézett levelében.

Életrajzírói debreceni képviselőségét a „dicsőség útjának" nevezik.

*

1909-ben meghalt. — 70 éves volt.

*

Ki volt Thaly? Szellemidézője Rákóczi hőskorának. És a valóságban is hazahozta Rákóczit. Azt lehet mondani, ő volt a második Mikes, annyira ragaszkodott a nagy fejedelemhez.

Élni fog, míg Rákóczi szelleme él minden magyarok között.

Centennárium, vázlatok, Mély vörös bársony színek. Ózamatú bor... Száz évvel ezelőtt született tali és széchiszigeti dr. Thaly Kálmán.

(N. Gy.)

Ujévi köszöntő

A ny. MÁV főtisztviselők 1939. évi január havi összejövetelén elmondotta: Zivuska Andor.

Kartársaim!

Uj év!... Egy új esztendő: — egy felhőkben gazdag, titokkal teljes új esztendő küszöbén állunk!... Uj esztendő küszöbén nemcsak egy elmult évbe, — egész elmult életünkbe; egész multunkba tekint vissza a lélek!... Mennyi összetört remény!... Nem teljesült vágy!... Leomló könny;... fájdalom,... — csapás!... Elmerengve, megrendülve állunk!.. Az idő vasfoga őröl, bont és koptat! Az idő múlásában kopni kezd minden!... Friss, ragyogó színek meghalványodnak!... Büszke, hatalmas alkotások megvásodnak, kopnak, összeomlanak; a csendesen szitáló közöny por-felhőjébe, ködébe merülnek! Egy van csak, amit nem koptat meg, nem vés meg az idő, — a mindent őrlő, rohanó idő, egy: a sir éjszakáján is átvilágító egyetlen erő: a szeretet hatalma!... Legyen az: a családi szeretet; a szülői, gyermeki, testvéri szeretet glóriája!... A hitvesi szeretet melegsége,... vagy a baráti szeretet nemessége!...

A szeretet, — ha igaz, — a mindent őrlő, rohanó időben nem kopik, — csak mélyül!...

Az élet egész tartamában, — ameddig csak élünk, — mindig úgy érezzük, mintha a fölkelő nap bibor sugarában állnánk; valami „örök-kezdés" előtt!... Mintha mindig egy szent és nagy titoknak a küszöbén állnánk: az egymást követő „holnapok" előtt!... Egy nagy, nagy folyamat előtt, amit mindig újra és újra indít el, gördít tovább a fölkelő nap biborába ölelt „ma!"...

Az egész emberi élet: az egyén és nemzet egész élettartama, egy — nap keltétől napszálltáig terjedő idő, — egyetlen zárt egész!... És a kérdés, amit remegő ajakkal intéz önmagához a lélek az: mi van ebben a zárt egészbe, ebbe a napkeltétől nap nyugtáig terjedő élettartamba belezárva?!... Mennyi küzdés,... álom,... boldogság és könny?!...

Kérdés: ami kérdés marad!... Magasabb hatalmak intézik a sorsunk; egyénnek és nemzetnek a sorsát!

Egy bizonyos csak, — az, hogy az életnek: a boldogságra vágyó, a boldogságot kereső, a boldogságot megtalálni akaró, az élet minden küzdelmét új és új reménnyel fölkarolni tudó életnek, az élet igaz szépségét megpillantani tudó, de a sokszor elviselhetetlennek érzett kemény és kegyetlen csapásokat is fölemelkedett lélekkel birni tudó életnek is, — egyetlen alapja, szikla bázisa: a hit!...

A hit!... A mindeneket kormányzó gondviselő Isten igazságosságába vetett rendithetetlen hit!... És hit önmagunkban!... Hit a lélek legmélyén lobbanó szeretet mindent legyőző hatalmában!... Csupán csak hittel, e kettős hittel: e két hófehér szárnnyal lehet az élet útját boldogsággal járni!...

Minden élet: küzdés; kő-fejtése a létnek!

Aki hittel: e kettős hittel, e két hófehér szárnnyal indul annak az életet küzdő csákánya, — ha verejtékezve is, ha megpróbáltatásokkal, csalódásokkal is, — ha olykor, olykor hulló könnyek gyémánt fényében is, — de hófehér márványt fejt és ebből a márványból templomot épít: templomát a „szeretetnek", — amelynek az oltára fölött a betekintő napfény mosolyában az „örök szépség", „örök tisztaság", „örök melegség" glóriája: az „Isten Anyja" arca tekint reá viszsza!...

Aki hit nélkül indul, az minden munkájával, küzdelmével csak fekete követ fejt és börtönt épít, amelyben halálra zúzottan, — az élet semmi igaz szépségét el nem érve, — rab marad a lélek!...

...Tengernek mondják az életet sokszor!... De ennek a tengernek nem az az ura: aki a „kincs" és „hatalom" „óceánjáróján" szántja:... hanem az, aki a tiszta és önzetlen szeretet elmerülhetetlen csolnakján indul, — amelyet e kettős hitnek fehér szárnya visz!...

A küzdő élet tengere nem sima mindig! Sokszor, sokszor viharok szántják; magasra torlódó hullámok kelnek; lal daként dobálva visz a csolnak útia!... Az élet kegyetlen sziklái, zátonyai: „Scillái" és „Karibdisei" között visz az út — és mégis!... Hogyvele ott van a hit két fehér szárnya, a csolnak el nem merül, annak a csolnaknak a tiszta, nemes boldogság, a lélki harmónia szigetéhez kell érni!...

— Soha, soha nem merülhet el az így indult csolnak? — Dobban a szivekbe a kérdés.

— Soha! — riad rá a válasz. — Csak egyszer, csak akkor: ha csak egyetlen pillanatra is megrendül a lélekben a hit!... A hit: az őszinte, igaz, — lelket átkaroló szeretet mindent legyőző, örök győzhetetlen hatalmában!... Mert abban a pillanatban összeomlik minden; a soha visszasza nem adó mélység „nirvánájába" merül a csolnak — és vele együtt minden, amit szépségnek, boldogságnak ígért az élet, szépségnek, boldogságnak érzett a lélek!...

Ezen a csolnakon, — ezen az elmerülhetetlen fehér csolnakon járjatok az élet útjait mindig!...

Hozzon az „új-év" napfényt: Isten mosolyaként ragyogó napfényt: erre a mi annyit tépett, szenvedett szent egy magyar hazánkra; minden magyar szívre!... S a „Szent-Igazság" fényén, — egy jobb jövő reményén indulva, járva, — gondviselő Isten kegyelme vezessen, védjen, áldjon Benneteket,... s az elkövetkező új esztendők egész során emelve még át, — sokáig és nagyon boldogan éltessen!..

...Ez az én „újévi" gondolatom!

Versenytárgyalási hirdetmény.

A m. kir. 1. számu körzet közétkezési bizottság részére az 1939. évre szükséges **tej** szállitására 1939. évi január hó 17-én 9 órakor a közétkezési bizottság irodahelyiségében versenytárgyalást tart. A pályázók irásbeli ajánlataikat zárt borítékban a fent jelzett időre Debrecen, Hajdulaktanyában, fenti közétkezési bizottságnak adják be. Bővebb felvilágositás, valamint a Szállitási Feltételek Füzetének megtekintése naponta 8—12 óráig.

Később érkezett ajánlatok figyelembe nem vehetők.

M. kir. 1. számu körzet közétkezési bizottság.

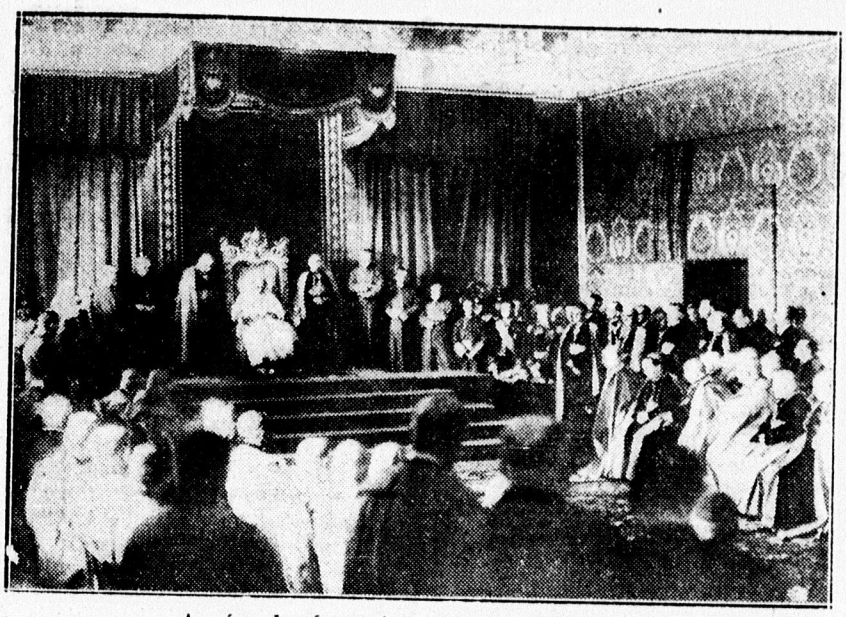
Debrecen sz. kir. város Polgármestere.

39.832/1938. VI. *Kivonatos versenytárgyalási hirdetmény.* A város egyenruházott alkalmazottak 1938. évi egyenruha és lábbeli szükségletének szállitására nyilvános versenytárgyalást hirdetek. Szállitandó: 100 drb körgallér, 40 drb téli zubbony, 40 drb téli csizmanadrág, 40 p. csizma. Szállitási határidő: 1939. február hó 28. nap. A szállitandó ruhák a vállalkozó által felvett mérték után, egy próbával készitendők. A csizmák szintén méret után készitendők. A versenytárgyalási hirdetmény, (szállitási feltételek) és ajánlati ürlap Debrecen sz. kir. város I. fokú közig. hatóságánál (rendőrségi épület III. emelet 92/c.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve ott díjmentesen megszerezhetők. Ugyanott a szállitásra vonatkozólag részletes felvilágositást nyerhetnek. Az ajánlatokat 1939. évi január hó 20. napján délelőtt 11 órakor a városi közigazgatási iktatóhivatalnál (Városháza, földszint 8. sz. ajtó) adhatók be, vagy olyan időben kell postára tenni, hogy az a fenti időpontig oda megérkezzék. Bánatpénz letétele kötelező, kisiparosok azonban a bánatpénz letétele alól mentesülnek. Debrecen, 1939. január 3.

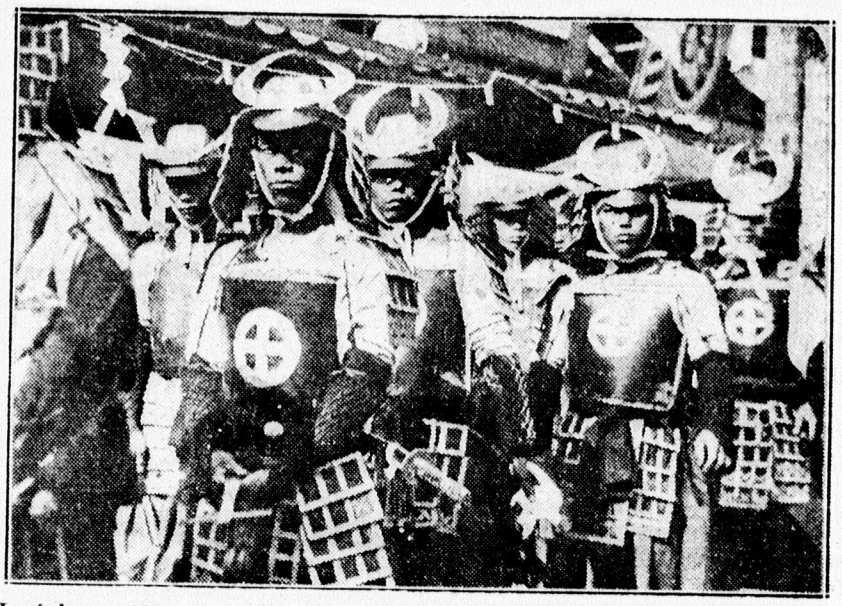
Polgármester.

KÉPES VASÁRNAPJA

A pápa karácsonyi fogadása a Vatikánban.

Japánban a 2600 éves Miazaky város megalapitásának évfordulóján egykoru öltözetekben vonulnak fel a japán katonák az ünnepségen.

Jegyzőkönyv

arról, hogy

a nádpálca

régen nem pedagógiai eszköz már, éppen azért lepett meg bennünket a legfrissebb cseh rendelkezés, mely ismét bevitte a nádpálcát az iskolába. Lehetetlen arra nem gondolni, hogy egy kissé elkésett ezzel a rendelkezéssel a Hradzsin bölcsei. Nevezetesen azért, mert a cseh iskolában ötven, hatvan esztendővel ezelőtt lett volna fölösen nagy szükség a nádpálca kurzusokra, amikor azok az urak jártak az iskolában, vagy az iskola mellé, akik ma intézkednek a nádpálca visszavételéről. A hiba ott van, hogy ezelőtt ezeket a jó urakat nem rakták el alaposan, valahányszor rajta csipték őket, hogy a legelemibb erkölcsi kellékek hijával növekednek. Mikor először észrevették, hogy ezek a ma jelentős állásban lévő urak nem tudnak különbséget tenni az enyém, tied között. Amikor észrevették,hogy ezek a mai urak akkor, kölyök korukban már a hazudozás megrögzött bajnokai voltak. Akkor kellett volna ezeknek a későn jött nádpálcáknak ellátni a munkájukat, most már egy kissé elkéstek ...

arról, hogy

a lelkészt

mindég ugy képzeltük el, mint aki magasan fölötte áll az anyagi, hitvány világi dolgoknak, éppen ezért lepett meg kellemetlenül bennünket az a temesvári kiradás, mely arról számol be, hogy az egyik Temesvár melletti községben, melyet mostanában telepitettek, a görög keleti lelkész, bizonyos Nyisztor Zénó csunyán össze pofozkodott a tanitóval, akivel valami anyagi ügyekből kifolyólag támadt nézeteltérése. A biróság elé került a dolog, ahol aztán megállapitották, hogy ugy a lelkész, Nyisztor Zénó, mint a nevelésben kedves hivatársa, a tanitó egyformán bűnösek voltak s legalább anyi pontot adtak, mint amennyit kaptak. Minden esetre érdemes elgondolkozni annak a telepes községnek erkölcsi szintjéről, ahol a pap és tanitó ilyen kézzel fogható tesznek bizonyságot jó szándékukról. Persze, nekünk egészen más fogalmaink vannak a lelkészi, tanitói állásról, mint az uj határon tul. Lehet,hogy ott most, illetve husz esztendő óta ez az igazi hivatást betöltő forma. Pedig erről jut eszünkben a magyar költő szava: minden ország, mely önmagában meghasonlik, elvesz ...

arról, hogy

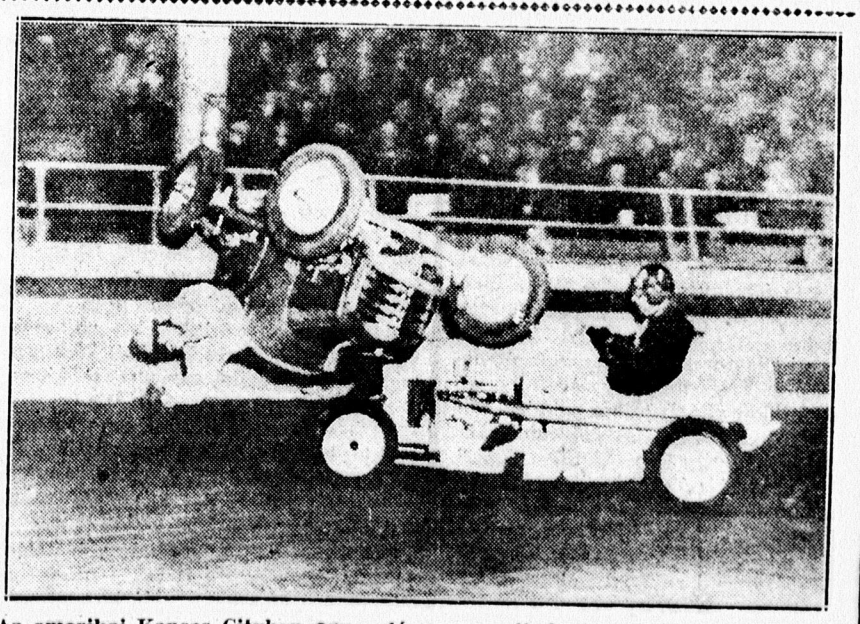
a szükségmunkás

pontosan jelentkezik minden alkalommal, hogy ha szó van róla. Pontosan és fájdalmasa. jelentkezik, mert ugy érzi, hogy a jó szó már számára sokat, majdnem mindent jelent. Jelentkezik és kéri, hogy irjunk az érdekében, beszéljünk róla, tegyük szóvá a panaszát és hivjuk fel az illetékeek figyelmét arra, hogy ők is szeretnének emberi életet élni, szeretnének öt, hat, tiz esztendő után végre nyugodtan lefeküdni és arról álmodni, hogy többé nem lesz felmondás, hogy többé nem lesz bizonytalanság és nem ötven pengő lesz az az összeg, melyből meg kell élni, melyből talán nem egy esetben családot kell eltartani. Alázattal, tisztelettel, végtelen becsülettel kérnek, mert nem is tudnak mást, mint kérni. Kérnek mindent és mindenkit, hogy végre rendeződjék már az ő sorsuk is. Akkor, amikor ugy is fontos munkát végeznek, amikor régen nem szükség-munkát végeznek már, amikor régen felelősségteljes állásban vannak és dolgoznak nagyon sokszor tulórában is. Ma már mindenről és mindenkiről gondoskodik a törvény, megbünteti azokat a vállalatokat, ahol keresebb munkabért fizetnek,ahol tulóráznak, ahol nem tartják be az árszabályt, hát miért nem lehet végre valahára a tanult osztállyal is foglalkozni, azokkal törődni, akik elég szerencsétlenek voltak annak idején és az iróasztal mellé szántak el magukat. Ideje, hogy végre ezekkel a szükségmunkásoknak nevezett szellemi munkásokkal, akik csak azért szükségmunkások ma már, mert szükség van ráiuk, ideje, hogy gondoljanak velük, hogy emberivé tegyék az életüket ...

arról, hogy

a türelemnek

is van határa, éppen azért figyeljük a romániai eseményeket végsőkig feszült türelemmel, mert már a határokon járunk. Ennek a husz éve feszitett türelemnek a határán Mikor az egész világ arról beszél, szónokol, tárgyal, hogy a kisebbségeket nem lehet és szabad elnyomni, amikor mindenki hangoztatja, hogy azt az állapotot, melyet elrontottak 1920-ban fenntartani nem szabad, lépten, nyomon halljuk, olvassuk, hogy milyen kegyetlenül, milyen embertelenül igyekszik megfélemliteni a magyar lakosságot Románia Erdélyben. Ugy osztogatják a két, három esztendős börtönöket, hogy öröm hallani minden románnak, de keserü lesz tőle minden magyar - lelke. Erőszakra felépitett országban győz az erőszak ideig, óráig, de ideje most már, hogy a dákó álmoktól megkótyagosodott román kamarilla végre észretérjen. Emberi jogokat annak a hárommillió magyarnak. Ha jók adótnyögni, katonáskodni, minden állami terhet ezerszerte jobban huzni, vonni, mint a román, akkor hagyják meg emberi méltóságukban és adjanak nekik egyenlő elbánás alapján mindent, ami életükhöz kell. A végletekig nem türhetjük ezt a hallatlan és napról napra ismétlődő sértést, ezt a kegyetlen és tervszerü magyar irtást. Leggyen vége ennek a tarthatatlan állapotnak Európa szemeláttára ...

Az amerikai Kansas Cityben egy autóverseny alkalmával történt szerencsétlenség pillanatfelvétele.

arról, hogy

a vasgárda

soha nem volt egy pillanatig se rokonszenves egyetlen magyar lelkü, magyar szivü ember szemében se. Tudtuk, hogy a cél nem vitás: kiirtani a magyart a föld színéről is. Láttuk, hogy annak idején, pár évvel ezelőtt mit tettek ezek a gárdisták Nagyváradon, Kolozsváron, amikor a román állam utaztatta őket gyülésekre ingyen és ezek a gyülésező gárdisták aztán romboltak fosztogattak, gyilkoltak. Akkor ébredtek fel, amikor Duka, a volt miniszterelnök is elesett kezük nyomán és most, amikor ezrével küldték a halálos itéletet ezek a titkon szervezkedő gárdisták vezető románoknak. Akkor aztán a román király egy rávalló császármetszéssel kiirtotta a gennyes gócot. Hogy milyen esz-

közökkel, az ...reánk nem tartozik. Saját ügy, belügy. Izlés dolga, ki hogyan számol le ellenfeleivel. Azt az elvet hangoztatta ez a leszámolás az bizonyos, hogy inkább én titeket, mint ti engem. Mondom, ehhez nekünk semmi közünk nincs, de azt már szó nélkül nem tűrhetjük, hogy az ő belügyébe agent provokatőrök utján magyarokat is beránganasanak és elitéljenek. Arról senki se tehet, hogy a »gárda« nyomtatványait elküldi és a román királyi posta kikézbesiti. Ezért két esztendőt valakinek a nyakába akasztani, balkáni módszer, ami azt jelenti, hogy mindegy miért, csak el kell itélni azt, akit el akarnak itélni. De ilyen jogcimen azért is ellehetne itélni kathólikus papokat, hogy a léggy nem jobb felől, de balfelől repül, Azaz várjunk csak, ha igy haladunk, akkor erre is rákerül a sor...

arról, hogy

az állás

mindenkinek a legfőbb vágya, legszebb álma, éppen ezért olyan tömege fut be a pályázatoknak mindenfelé, hogy az államkassza egészen bizonyos, hogy takaros bélyegbevételhez jut ezen a cimen. Sok, sok százezer kérvény, bizonyitvány, erkölcsi, illetékességi bizonyitvány kerül kiadásra, a hivatalok felfokozott erőkkel éjjel-nappal dolgoznak és mikor itt, ott megjelenik egy, egy sovány kinevezés, rendesen kisül,hogy ez nem is kinevezés, csak előléptetés, még pedig a felsőbb régiókban, esetleg valóban kineveztek valakit, aki azonban eddig is állásban, esetleg nyugdijban volt És a rádió, a lapok arról irnak, hogy Jaross miniszter és a többi ur kérve-kéri az illetékeseket ne forduljanek hozzájuk, mert nem tudnak mit tenni, nem tudják ügyüket elintézni. És igazuk van, mert ha egy, két esetről volna szó, még hagyján, de tömegkérvények, rengeteg beadványok futnak látatlanul és nyiltan. Hát mit tegyenek ezek a szegény állásra váró, pályázó, reménykedő magyarok? Az idő fut, az esztendők repülnek, a hónapok száguldanak és szegény álmodozó, jobb sorsra született trianoni magyarok várnak tovább, reménykednek tovább. Istenem, tizenkétezer négyzetkilométer visza került a több mint kétszázezer négyzetkilométer elrabolt földünkből. Egész serege a hivataloknak, iróasztaloknak, beosztásoknak. Valamit kell csinálni a husz éve várakozókkal, reménykedőkkel, hitből élőkkel. Csináljanak, az Isten szerelmére csináljanak valamit ezzel a reménykedő, hittel lángoló magyarokért valamit. Ne legyen jaj, ne legyen reménytelenség, ne legyen panasz, ne legyen kenyértelen árvaság. Ami vissza jött, az már a miénk, hát legyen valóban amiénk, husz éve vártun erre, husz évig imádkoztunk ezért és az isten is meghallgatta imánkat...

jegyzi: sz. r. i.

Dolomitok

Irta: Gobóczy Zoltán

Mindig szerettem a vasúti sineket. Olyan szépen futnak egymás mellett, soha össze nem érnek, egymást soha nem keresztezik, egymástól soha el nem távolodnak és mégis nyilegyenesen törnek előre a céljuk felé, a puszták, virágos rétek, gigászi hegyóriások között, mintha két barát menne egymás mellett életcélja felé, szépen, békésen, egymást soha el nem hagyva.

Elnézem most is, — hajszás, lázas útikészülődés után — itt a magyar határon, milyen büszkén, szépen hatodnak ezek az acélkigyók s mutatnak le a tenger, az Adria, — a mi Adriánk — felé, átfutva azon a csúnya, fekete Mura hidon, amelyen innen a lobogó piros-fehér-zöldje alatt mintha érche öntötték volna, egészséges, életerős magyarságának büszke öntudatával, dacos bátor tekintetével áll a magyar határőr és nézi a vonatot, amely kifut és viszi a sorsokat, életeket, boldogságot, terhet, idegen világokba, ki tudná hova

Derék, bátor, magyar katona. Ezer éve állsz hol itt, hol ott, ezer kilométerrel errébb, vagy arrább, de rendithetetlen sziklaszilárd hittel állsz, mert tudod, hogy az időknek száguldó viharai el ne seperhessék.

Tíz pere múlva új országban vagyunk. Idegen sorompó, idegen zászló, idegen beszéd. Emberek jönnek, emberek mennek. S a vonat rohan, mintha menekülne velem. Neki mindegy, előtte nincsenek határok, neki a Föld: a pálya út, életcél, visszatérő munkalehetőség. Neki unalmas, ezerszer végigvágtázott robot az út, nekem szépség, szabadság, lelkiszükséglet az utazás.

Bent a fülkében akarások, tervek születnek, vagy semmisülnek meg. Érthetetlen a beszéd és mégis közös, emberi. Minden csak végzet, az is, hogy az egyik igy, a másik úgy beszél és érez. Pedig mennyire emberek vagyunk valamennyien.

Kinézek a rohanó vonatból s tele tüdővel habzsolom a jó levegőt, s megtelik a lelkem ezernyi benyomással, soha el nem muló szépséggel, amit **ember nem adhatna meg, csak a Természet, a nagy** világ, amelyen **végigszalad** a vonatunk.

Csodálatosan szép, ahogy Ptuj (Pettau) után jugoszláv területen befut a vonat a hegyvidékbe, amely Nagykanizsára végtelen messziből oly sejtelmesen kéklik. Romantikus szép völgyek, rohanó kis folyók, várak, kastélyok, virágos rétek napsütötte tarkabarkája mindenütt. Idegen szokások, kőröskörül amerre a szem ellát furesa újdonságok: ahogy a kévéket különös csúcsos keresztekbe rakják, ahogy a szénát szárítják, mind idegen a magyar rónát megszokott szemnek.

Cilli, Laibach (Ljubljana) csodás fekvésű két város, beágyazva irdatlan hegytömegek, vadregényes erdők koszorújába.

Zidaniba érkezünk. Völgyek, vagy hegyek összeölelkező meredekének torkában fekszik, abban a bámulatos szűk völgyecskében, amelybe épp hogy be tud a vonat futni, hogy aztán onnan szétágazzon Bécsnek, Zágrábnak és le a tengernek. Házai már felkényszerültek a hegyoldalakba. Zidani Most-tól majdnem Ljubljanáig a Száva szűk s csodálatosan szép völgyén át kanyarog, rohan a vonat a pugoszláv határ felé. Az egész útnak talán ez a legszebb része. A határnál újra kiosztják a Kolpribánál elvett útleveleket s rövid kis rohanás után ismét csodálatos szép utakon megérkezünk Postumia-Grottebe. (Adelsberg.)

Mindenütt fegyelem, rend, tisztaság. Rengeteg új épület, sok laktanya, sok katona. Fassista milicia. Mindenkin fassiszta jelvény s minden a fascesbárdos jel, mozdonytól kezdve a bélyegig.

Az új Olaszország. A Karszton át haladunk le Triesztbe. Egy épülő új állam, fejlődő világhatalom minden történelmi törekvése, feszülő munkája, élniakarása, egyetlen férfiú gigászi, nagy »muszáj«-ába ütközik az ember mindenütt, még a Karszton is, ahol villamosítás, épülő hatalmas kaszárnyák, iskolák jelzik a fascizmus útját.

Egy évszázad rohan itt előre, kiszámíthatatlan útja a világtörténelemnek. Úgy érzem, hogy ez a mi időnk **új világot ringat méhében és mi csak szomorú kiséröi vagyunk letünt korok** gyászpompájának.

Felújjongott a lelkem, — ez az évek óta szomjas pohár, — mikor Miramare tündöklő fehérsége belevillant a leszálló estalkonyba abban a csodálatos kis erdőkoszorúzta félszigetében.

Mint az álom, olyan valószínütlenül szép volt a tenger csendes, nyugodt víztükrével, melynek csillogását sávokban törte meg a lassú vibrálás, — mint taftruha fényét ringó leánymozgás.

Rajta egy-két nyugodtan úszó vitorlás, — mintha azok is álltak és elringatóztak volna ezen a csodás szép estén.

Hátul a kiugró öbölben fényárban úszó koszorú ezernyi csillaggal, melynek szikrázását milliószor remegi viszsza a tenger, és a villogó fénykorona felett az új alabástromfehéren csillogó hatalmas világítótorony forgó fénycsóvájával, a világ második legnagyobb világítótornya. Arrébb folyton poslogó pirosa a rádió antennának.

Ez Trieszt.

Valamikor már jártam erre.

Annak már 18 hosszú esztendeje. Akkor sepert végig a világon a szörnyű négyesztendős orkán. S annak száguldó vihara maga alá temetett mindent, trónokat, milliókat az embereknek, a régi jólétet, a békét, mindenünket!

Istenem ... akkor amikor erre jártam lehet Délről ... tompán, mintha messze-messze orgona bugna, fel-felzúgott egy-egy ágyúdörgés, — talán pont akkor virágozhatott itt a szomszédban sant Kanzian-ban az orgona meg a mandulafa, a Gyula deák mandulafája ... Istenem hol az a kis olasz leány? És hol van az az egetostromló rengeteg reménység és vágy, ami akkor milliókat fütött egy jobb, egy szebb Élet után? És csak könny és fájdalom jött, népek, nemzetek keresztje.

Végig a rohanó vonat mellett innen kezdve itt is, ott is régi sebek a sziklában, a földben, lent a tenger mellett, a Krasztonon úgy, mint fent 2000-en felül a Col di Lanan, a Tofanan ... mindenhol csak sebek, felszaggatott föld, lövészárok maradvány, elhajigált drótdarabok, szétlött falmaradványok. Sebek a Föld testében, melyek soha nem gyógyulnak akár azok, melyeket az a borzalmas négy esztendő az Emberiség lelkén ütött.

És végig ezen a nyomorult Európán így gázolt át fergetegével 1914.

A Történelem továbblapoz és talán új nemzetek új hivatása vajudik az Idők méhében és a régieknek félre kell állniok az útból!

Trieszt az Adria királynője. Szép Éjjel, mint egy világváros. Mozgalmas, fényárban úszó.

Elég volt. Alig tettem meg egy 10 órás utat és tele vagyok benyomásokkal, elfáradtam.

Lefekszem.

Velencében vagyok. Először életemben.

Lázas nyugtalanság fűt, látni mindent, amit ez a Világ-Múzeuma nyujthat.

Korán van még, félkilenc délelőtt. Itt korán, mert a rettenetes fullasztó nappali hőség, mely éjjel is legfeljebb csak annyival csökken, hogy nem tűz a nap heve, — éjjeli fenmaradásra készteti az embereket és így későnkelők. Az uccák embertömegtől feketéllenek, — forgalmas világvásár benyomását keltik az emberben.

Régi, nagyon régi házak, palazzok végig ebben a sűrűn beépített körengetegben, mindegyike egy-egy műkincs, darab múzeum.

És a szem még is oly hamar megszokja, hiszen talán nincs a világnak még egy olyan helye, amit minden ember képekről annyira ismerne, mint Velencét.

És a legszebb, a legcsodásabb, talán a Föld legszebbnyőrűbb foltja mégis a piazza San Marco, a Márkus tér az Óratornyával, a Márkus templomával a **Campanilleval**, a **Doge palotájával**, a **kőoroszlánnal**, — a három zászlótartórúdjával, melyre büszkén szökken fel a Velencei lobogó .... azzal a rengeteg galambjával, a Lavrenzben délután elfogyasztott Amerikánerjével, a világ korzójával, melyen egy egész nyelvbábelt hall az ember, ha jól figyel ... a világ legcsodásabb nőivel, a Canal Grande idecsillogó vizével, az emberek közé ide belopott tengervégtelenjével ... és azzal a furcsa ellentmondó érzésemmel, hogy Istenem, hiszen azok a brutális hunok, az Isten ostora, amikor üzte a népek hordáit maga előtt, mégis csak épített, az idemenekültek kezemunkája alól kelt ki ez a virágos kertje az egész világnak.

Talán egyszer a mi elhullajtott könnymilliónk, a mi vérpermetezte földünk is terem még boldogságot szmunkra.

Magyar sors ez. Magyar végzet. Magyar bánat. Mindig haza gondolni!

De oly jó.

És oly szép így élni.

Velencét látni kell egyszer az életben, anélkül meghalni azt jelenti, hogy szegényen haltunk meg.

Velencéről sokat irtak már, én úgyis csak gyenge ismétlésbe bocsátkozhatnék, így még csak annyit, hogy aki nem látta az Arzenálban a haditengerészet múzeumát, sokat vesztett élményeiből.

Csodálatos munkák és gyönyörű emlékek ezernyi darabja káprázlatja itt el az embert.

Rombolás és épités egymás mellett, miután a kort, mely ezeket szülte elseperte a történelem.

Gálvák kicsinyített mása, de így is kisebb szoba nagyságban. Egy-egy gályán, vagy 150—160 kifaragott és szinte élőember benyomását keltő evező gályarab feszülő izmokkal és inakkal Csodálatos dolgok.

Felethetetlen szép Velence még így szezonon kivül, — nyáron is.

Csak egy nap, egy éjjel a maradásom, megyek tovább. De este még megnézem az AGIP, a legnagyobb olasz petróleumvállalat modern 6000 autó befogadására alkalmas új autógarázsát, mely nagyszerűségével lenyügözi az embert.

Este is kimegyek még a San Marcora és ott ülök, én bús magyar, a Campanile alatt, mintha valahol egy székely falucskában a ház előtt a padkán. milyen furcsa is az Élet.

Reggel tovább. A Val Sugana völgyén át Trentóba.

(Folyt köv.)

Esti levél

Felöltöztettek halkan magamban
megezüstözött röpke szavakban.

És apró, lila betüket vetek,
bennök remegnek lágy lehelletek.

De szántok hozzá apró sorokat,
visszhangra váró halk sóhajokat.

A gondolataim is belévetem,
lelkem derüjét benn felejthetem?

Pilincsbe verten meagen a vágyam,
Ó! szabadits fel csillagcsodádban.

A szememfényét mind neked adom,
Hogy elpihenjen drága arcodon.

Fáradt mosolyom is itt rejtőzik,
Egy félénk csókkal szádig vergődik.

A bendzsóhangom nézd, hogy kilincsel!
Ne tárcsázd most fel, fájón csilingel

Könnyekkel küldöm gyöngyvirág-
arcom
hogy kedves kezed elsimogasson.

Száz vallomással, felhős kék vizen
megy babarózsás, bánatos szivem.

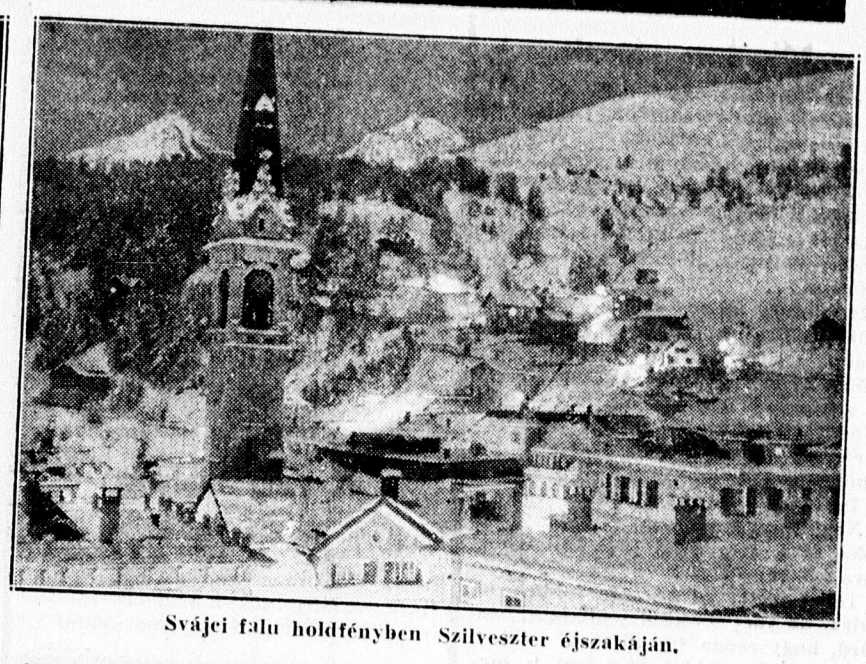
A szépségeket beléje zárom
Csókold életre piciny Virágom.

Végére hagytam keblem vánkosát,
haitsd rá szép fejed s most — jó
éjszakát!

legenyei v. Soltészné Guldán Olga.

London polgármestere régi hagyományokhoz híven a londoni szegény gyermekeket vendégül látja karácsonykor.

Svájci falu holdfényben Szilveszter éjszakáján.

ASSZONYOK DEBRECZENJE

Lezajlottak

az ünnepek és ismét kezdődnek a munka egyhangú, szürke napjai, amikor az élet kérlelhetetlenül megy a maga útján. Megy azon az úton, mely előtt nincs megállás, mert ha megáll az ember, akkor már el is maradt. Nincs megállás, nincs félrenézés, nincs megalkuvás, csak előre, mindig csak előre, mindig nagyobb erővel előre . . .

Holott minden előremenés végén ott van a kérlelhetetlen és elvitathatatlan vég.

Igen, Asszonyom, a vég, melynél nincs tovább.

Nem cél, csak vég.

Nem azért megyünk, hogy egyszer elérjük ezta véget, mégis az történik, hogy ez az egyetlen biztos ebben az életben, mely után a titkok titka következik . . .

Mi tudjuk, hogy ott a vég, mégis úgy megyünk, úgy harcolunk, úgy küzdünk, mintha még az után következnie az igazi, a nagyobb . . .

Örök emberi vonás, hogy a megállást nem ismerjük.

Örök emberi vonás, hogy a megállás már elmaradás, pedig hej, de jó lenne egyszer, másszor megállani, visszanézni, elbámulni a multon, azon, ami már megtörtént, de éppen ez a visszanézés, ez az elbámulás az, amit nem tudunk megérteni, amit nem tudunk magunkévá tenni, mert a mi utunk vezet, kérlelhetetlenül vezet tovább, mindig tovább, mindig meszebb, míg egyszer végé mindennek . . .

Igy ünnepek és nagy pihenések után jó erre is gondolni, Asszonyom.

Jó látni, hogy semmi se örök, ami itt a földön van.

Jó erre gondolni, hogy mindennek vége van, ami itt a földön öröknek látszik.

És mégis azt mondjuk, hogy az egyén, az egyesek elhullanak, elmaradoznak, a végeken összeomlanak, nyomtalanul eltünnek, mégis valljuk, mégis hirdetjük, hogy menni, menni kell Isten nevében tovább, hogy akik utánunk jönnek, azoknak szebb legyen az életük, boldogabb a sorsuk . . .

A divatról

Lelong idei ruháin a színek, díszítések és szőrmék feldolgozása egészen újszerű. Keleti fényüzés és pompa vonul végig estélyi kollekcióin. Ezzel szemben sport- és utazóruhái rendkívül egyszerűek. A kosztümök csaknem klasszikusak, a kabátok kényelmesek, valamivel hosszabbak, mint eddig voltak. Lelongnak különös érzéke van az anyagok kiválasztásában. Gyönyörű kockás és csíkos tweedeket látunk kollekciójában és a csíkos anyagoknál a csíkok összedolgozásának egészen újszerű módját. Színekben, minden más kollekciótól eltérően, sötét rozsdabarna szín szerepel legtöbbet, ezt „Tizián hajnalának" keresztelte Lelong.

Uj zöldeskék színe az „óceánkék", amelyet barna szőrmével dolgoz fel. Egészen új és merész ötlet részéről az elefántszürke szín. A szürke mindig elegáns, mindig finom, de soha sem fiatalos. Lelong mégis használja és tüneményesen szép kabátot és kosztümmodelleket készít belőle.

Délutánra legjellegzetesebb a matt és a fényes selyem kombináció. Van teljesen testhez simuló princesse fekete szatënruhája, amely elől spirálisan futó aranyhimzéssel van matt és fényes részre osztva. A spirális himzés a jobboldali vállból indul ki és baloldalt a szoknya szélén végződik.

Gyakran kombinálja Lelong a szövetet selyemmel, vagy szövetet bársonnyal. Mint minden évben, az idén is van egy nagyon kedves faitalos téli kabátja, amelynek bubigallérja, hosszában futó szegélyezése bársonyból készült. Sok plisszirozott délutáni ruha mellett érdekes húzott derekakat látunk, amelyeknél a húzás egyik oldalon a vállban, a másik oldalon a derek vonalban aranyklipsszel, vagy nagy brossal van letartva. Az egész kollekcióban sok az érdekes aranyékszer, brossot, karkötőt, övcsattok és egy vagyon furesa, díszes fübevaló, amelyet az egyik fültől a másikig áll alatt futó láne tart össze.

A kosztümökhöz Lelong szép bluzokat mutat be, laméból, perzsabrokátból.

Sok érdekes jumperruhája is van, ezüsttel átszött selyemből és fémbrokátból. Egyik ilyen nagysikerű modelje tenyérnyi széles, a szivárvány minden színében pompázó csíkos selyemből készült a különböző színű csíkokra fekete csipkemintát nyomott.

Sok érdekes és szép vacsorázó ruhája van hosszú újjal, egyenes szük szoknyával.

Az estélyi ruháknak többféle silhouettje van, mert természetes, hogy nem lehet a sok, különböző tipusu nőt egy bizonyos, szende vonalba öltöztetni. Magas hölgyek számára testhez simuló, térdnél kissé bővülő gyönyörű lamé- és velour ruhákat mutat. Természetesen neki is vannak már csipőtől bővülő, krinolinszerű estélyi ruhái, bársonyból és muszliból. A kivágás rendkívül különböző ezeken az estélyi ruhákon.

Lelong is, akár csak Chanel, híve a vállkivágásos szűkderekú toalettéknek. A nagy estélyi duchesse- és bársonyruhák majdnem mind ilyen kivágásúak. De vannak érdekes, majdnem derekig kivágott, egyenes vonalú ruhái is.

Asszimetrikus kivágásai is vannak. Olyanok, amelyek csak az egyik vállat takarják el, a másikat szabadon hagyják. Gyönyörű tüll, flitter, brokát és nehéz cipőszaten estélyiruhái is vannak. A legbájosabb azonban minden dekoratív modell között egy bordó bársony estélyi toalett, amelynek az egész elejét fehér, keskeny, húzott, keményített csipkefodrokból állította össze.

Lelong különlegessége az estélyi kabát. Sok modelljét már a ruhához tervezi. Pl. bordó bársony princesse vonalú ruhához, ugyanolyan színű, hátul nagyon bő, már válltól harangos köpenyeget készít. Sok kabátját csodálatosan szép és értékes brokátból, nehéz, melegszínű velourból, laméból, földig érően, derékba szabva készíti.

Érdekesek szőrmekabátjai. Ugy kezeli a szőrmét, mintha az szövet vagy bársony lenne. Részekből szabja szövettel váltogatja. Vannak persze klasszikus egyszerűségű angolos kabátjai is, de sok derékba szabott, rendkívül harangos, kazakhoz hasonló szőrmekabátot is készít. Asztragán, bronzszínű szilszkin, biber, hermelin a leggyakrabban szereplő szőrmei. A kosztümöt kiegészítő, szoknyahosszúságú kepet, vagy hosszú kabátjával is többnyire szőrmével béleli. A délutáni kabátokon feltűnően sok ezüstrókat használ.

Tél

Fehér, hógubás fákat
Simogat fáradt, jó szemem
És a téli képek friss színét
Karácsonyi csokorba szedem . . .

Ez itt, víg menyasszony,
Amaz boldog vőlegény,
Ott a mages fa a többi között pap,
S ez a kis bokor fehér köntemény . . .

Ez itt törpe és koldus,
Tépett zuzmara a ruhája,
Görbe, kaeska, fáradt karját
Néma könyörgéssel felém tárja . . .

Maga az erdő: rengeteg ember,
Ismerősöm, barátom valahány,
Akik álmélkodnak jó barátjuk,
A költő karácsonyi szép szaván . . .

SZALACSY RÁCZ IMRE.

Heti étlap

Hétfő. Ebéd: májgaluska, töltött csirke, kelkáposzta, almakompót. — Vacsora: vagdalt húspogácsa déli főzelékkel.

Kedd. Ebéd: paradicsomleves, vesepecsenye, burgonya. — Vacsora: paprikás burgonya kolbásszal.

Szerda. Ebéd: metéltleves, főtt marhahús körítve, zellermártással. — Vacsora: paprikás szalonna, tea.

Csütörtök. Ebéd: burgonyaleves, káposzta bennefőtt dagadóval, gesztenyés kifli. — Vacsora: gombás rizs, gesztenye sülve.

Péntek. Ebéd: hamisleves, tejfeles karfiol, vajas pogácsa. — Vacsora: halkocsonya, tea.

Szombat. Ebéd: Sárgaborsópüréleves, rostélyos gombával, özgerinc. — Vacsora: töltött burgonya tojással.

Vasárnap. Ebéd: Karfiolleves, borjúcomb tejfölösen, savanyú, burgonyakrokett, rakott palacsinta. — Vacsora: borjúvesés parajjal.

Zöldséggombóc. Fel kell olvasztani egy diónagyságú vajat, három tojas sárgáját elhabarni, azután két zsemlyét beáztatni és kinyomni s a lereszelt héjából morzsát törni. Ezt mind összekeverjük két tojás habjával együtt és beleteszünk két evőkanálnyi vagdalt zöldséget és a levesbe befőzzük.

Szalmaszál-körítés. Mártásos húsok mellé igen jóizű és szép körítés a szalmaszál. Hámozott nyers burgonyát finom metéltre kell vágni és azt forró zsírban gyorsan kisütni, habszedő kanállal vigyázva kiszedni és csak akkor megsózni. Közvetlenül a tálalás előtt kell elkészíteni, hogy ropogós legyen. Olcsó, szép és izletes étel.

GYERMEKEK DEBRECZENJE

Minden jónak

vége szokott lenni egyszer, sajnos, sokkal előbb, mint szeretnénk. Látod, így lett vége az első hosszabb vakációnak ebben az esztedőben, mely meleg, otthoni emlékekkel, szép napokkal, szép estékkel telített kis vakáció volt. Majdnem két teljes hét. Mintha valami nagy feladat előtt pihenő időül akart volna szolgálni . . .

Igen, nagy feladat előtt.

Mert most következik ez a nagy feladat.

Már itt is van többé, kevésbé, mert ez a hónap is úgy elrepül, hogy észre is alig vesszük és jön a nagy számonkérés, az első nagy próba az első jelentős vakáció után.

Tehát valóban nagy feladat.

Nem sokára, de még mindig olyan sokára, hogy azt, amit jóvá kell tenni, jóvá tehesd.

Tehát rajta, ne nézz se jobbra, se balra, ne várj senkitől segítséget, ne várd, hogy csoda fog történni veled, mert egyedül és kizárólag csak te magad segíthetsz magadon, de te aztán segíts is, mert ez az utolsó néhány hét arra, hogy hálátlan és rossz hír ne keringjen rólad. Hidd el, hogy a pár hét még sok mindenre alkalmas, még sok mindenre gyógyír és sok mindenre nagy segítség.

Ne várj az elkezdéssel holnapig, ma, azonnal kezd meg.

Ne gondolj arra, hogy mások is várnak, mások is csodában biznak, mások is máshan reménykednek. Te magaddal törődj ezen a téren és magad építsd ki a magad útját, de minél sürgősebben. Hidd el, hogy a gyorsan megkezdett munka félmunka. Olyan ez, mint a reggeli felkelés. Ha sokat spekulál az ember, hogy felkeljen, ne keljen, végül is elmegy a felkeléstől a kedve. Ha azonban gondolkodás nélkül azonnal felugrik a meleg ágyból, a következő pillanatban már elfelejtette a lustálkodás kétes örömét és jól esik új munka kedvvel új napot megszentelni . . .

Kipusztuló állatok

A legerőszakosabb minden élőlény közt az ember, tervszerűen üldöz és pusztít minden állatot, amelynek kimulása valami nyereség lehetőségével függ össze. A sok prémes állat Szibériában és Északamerikában a divatnak esik áldozatul. A coboly, hermelin, a kék- és ezüstróka és mások alaposan megfogytak, de egyelőre nem kell teljes kiveszésüktől tartani. Ezzel szemben a valamikor sok milliószámban legelésző, de azóta vad kegyetlenséggel már teljesen kipusztított bölény sorsa vár az elefántra, a zsiráfra és a cethalra. Igaz ugyan, hogy egy idő óta mintha védenék az elefántot, amennyiben Afrikában vadászása külön engedelemhez és nagy összeg lefizetéséhez van kötve, de hát Afrika nagy és sokan ki tudják játszani a tilalmat. Tournier francia kutató újabb jelentése szerint évenként 800,000 kg. elefántcsontot dolgoznak föl. Bár ennek jelentékeny része kihalt mammutoktól származik, mégis 30000 afrikai és indiai elefánt leölése szükséges az említett súlyú elefántcsont megszerzéséhez. És miért? Csak azért, hogy billiárdgolyókat, bot- és esernyőfogantyúkat, fésűket, legyezőket, gombokat, zongorabillentyűket, villamos nyomókat stb. készíthessenek. A kipusztuláshoz közel van egy másik afrikai szép állat is, a zsiráf. A telefondrótok már sok ezernek elvágták a nyakúterét. Legujabban gépkocsin üldözik őket és pedig nagyon sikeresen. Hasonló sors érte máris a zsiráffal egy térközösségben élő gazellát, antilopot, zebrát, oroszlánt, leopárdot és struccot. A cethalak megsemmisítése valóságos szomorújáték. Egészen 1933-ig a minden évben megölt cetek száma jóval felülmulta a 30.000-t. És mivel életük kioltását egyre tökéletesítik — most már villamossággal dolgoznak ellenük — a déli jegestenger cethalai csakhamar éppen úgy eltünnek, mint az északi jegestengeré. Pedig amiért ez a kegyetlen pusztítás történik, az olajnak, a zsírnak nem volna nehéz pótlóanyagát megtalálni.

A rab halála

Én Uram, Istenem, ó mond, mit vétettem? . . .
Hideg acél bilincs marja a két kezem.
Húsz éve sinylődök, e börtönbe zárva,
Nincs e földön nálam nyomorultabb árva.
Kemény kő az ágyam, nem tudok pihenni,
Pedig úgy vágyódnék már a sírba menni.
Ki az? Édesanyám?! Te őrző angyalom
Jer közelebb hozzám, had tárjam szét karom? . . .
Mi ez kezeimen' ah, hát mi ez itten?
Ölelni akarék és a bilincs csörren?!
Ah, jóságos Isten, nézed szenvedésem?
Ó mily boldog lennék, csak látnám a vérem!
De mi ez? álmodok? Amott egy tört tátok . . .
Ó hát igaz, Uram? . . . de nem, nem, ez átok,
Nem veszem fel e tört, én élni akarok.
Úgy érzem Istenem, hogy . . . már szabad vagyok.
Már nincs bilincs rajtam . . . karom szétfárhatom.
A rácsok eltünnek . . . és közelegni látom.
Ismét jó anyámat . . . Élébe rohanok. . .
Jaj, de gyönge lábam . . . már össze roskadok.
Engedjetek engem . . . hadd öleljem anyám . . .
Ölelni akarok! Hol vagy édeshazám?
Magyarország? . . . hol? . . . hadd öleljelek meg?
Ó . . . de már fulladok . . . lélegzetem akad.
Glória fényt látok, a szavam elakad.
Nagymagyarország im régi fényben ragyog! . . .
Köszönöm Istenem . . . most már én . . . meghalhatok.

ifj. Szabó László Zoltán
fémip. szakisk. tan.

Üzenet Kárpátaljára

Kárpátalja! tarogató szól Hozzád!
Szabad lesz már nem sokára a hazád!
Üzenjük, ti hű ruszinok Tinektek,
Várunk, várunk tárt karokkal Titeket.

Jóban rosszban kitartottatok velünk,
Együtt hordjuk réges régen a keresztünk,
Felderül még a Ti borús egetek,
Magyar nap süt mihamar felettetek.

Horthy baka bemegy még Nagyszőllősre,
Szalad onnan minden álnok ukrán, csehf
Mosolyog még a Ti könnyes szemetek,
Fehér cipót viszünk Nektek Testvérek.

Barcza Györgyike.

Mindent vissza...

Vissza minden magyar eget!
Vissza minden magyar földet!
Vissza a mi testvérünket,
Vissza minden magyar várost.

Vissza hegyet, vissza völgyet,
Vissza rónát és mezőket,
Vissza minden magyar folyót
Vissza minden magyar bércet.

Mert az Isten, ki az égbe
Hallja a mi kérésünket,
Nem engedi, hogy a magyar,
Ki oly sokat szenvedett,
Továbbra is csak rab legyen.

Mi bízzunk az Istenben
És buzgón imádkozzunk hozzá
S hisszük, hogy nemsokára
»Feltámad Nagymagyarország!«

Csernus Mária.

Béke az országba

Egy borongós reggel,
Arra ébredtünk fel.
Bajban van a haza,
Szegény magyar haza!

Minden ember megijedt,
S félelemtől rettegett.
Visszagondoltunk újra
A világháborura.

Ámde akármilyen
Szomoruság érjen,
Van valaki velünk
A mennyben felettünk.

Kértük a jó Istent,
A világ királyát,
Segítsen meg minket
Maroknyi magyarját.

Legyen újra béke,
Feledjünk már végre.
Legyen újra boldogság,
Éljen Nagy-Magyarország.

Rékasi Ilona
csapókerti iskola V. o. t.

Örömnap

Magyar ég, magyar föld
örömlázban ég most
Piros, fehér és zöld
hangosan kiáltok
és beleharsogja
a világ fülébe
miénk lett már újra
Felvidékünk bérce.

Miénk lett már újra
az a sok bús magyar,
kiket a sors szárnya
bújával eltakar.
Most már visszajöttek,
s keblünkre borulnak.
jertek hát testvérek,
örüljünk e napnak.

Örüljünk! vigadjunk!
tiszta magyar szívvel,
s had lobogjon zászlónk
nemzetünk színével,
s ajkunk had susogja
szívünk had érezze
az igazság napja
feljött már az égre.

S fent ragyog tüzesen
a magyar égbolton.
s világít élesen
messzire suvárzón,
amíg lángkévéjét
messzire kinyujtja,
addig fent, a bérceu,
megzendül egy nóta.

Rákóczi nótája,
sír a tárogatón,
mélabús a hangja,
és felzokog fájón,
de később felhangzik
boldog magyar nóta,
s lefoszlik lelkünkről
a múlt fájó sulya . . .

Helyette boldogság
költözik szívünkbe,
nagy lesz Magyarország,
kiáltjuk az égbe.
Hát csak lobogjatok
büszkén magyar zászlók,
lesz még ünnep rátok,
gyergyói havasok
gondunk lesz reátok.

Nagy Erzsébet.

Vadászat Afrikában

Csaknem minden fiatal vadásznak az álma az, hogy elmehessen Afrikába, ott néhány zsiráfot vagy oroszlánt veremben vagy lasszóval elfoghasson, néhány elefántot lőhessen, hogy az elefántcsontért meglehetősen sok pénzt kaphasson és végül befogott zsákmányát Európában jó drágán eladhassa. De keservesen csalódni fog, ha Afrikába érkezvén meglátja, hogy ennek a tervének milyen sok oka-foka van. Mindjárt megérkezésekor valamennyi magával vitt fegyverét és töltényét pontosan darabonként be kell írnia egy három példányban kitöltendő vámnyilatkozatba. Minden fegyver tusájába bepecsételnek egy számot, a vadászt pedig beírják egy listába. Azután jelentkeznie kell a legfőbb vadőrzőhivataloknál és szándéka szerint kis vagy nagy vadászjegyet, avagy állatfogó jegyet kell váltania. Ekkor már kiderül, hogy Afrikában vadászni vagy állatot befogni nem olcsó mulatság. A nagy vadászjegy 2 orrszarvú, 7 antilop, 14 Thomsongazella, 8 Grant-gazella, 2 zsiráfgazella, 15 zebra, 2 strucc, 4 viziló, 6 bivaly, 20 gnu, 4 majom és még néhány kisebb vad lelövésére jogosít. Zsiráf és elefánt teljesen hiányzik a nagy vadászjegyről, ezekért még külön engedelmet kell váltani. Azután a tilalmák: tilos gépkocsiról, vasuti kocsiról vagy hajóról lőni, tilos minden csapda, háló, hurok, verem, méreg és robbanóanyag. Ennek a nagy vadászjegynek az ára 3000 pengő. Minden zsiráfért még külön 320, minden első elefántért 480, a másodikért már 1200 pengőt és minden következőért mindig az előzőnek a dupláját kell fizetni. Ha állatkertek számára állatot akar valaki befogni, akkor először ki kell váltania a néhány ezer pengős nagy vadászjegyet és minden állatért még külön jó borsos összeget kell fizetni. Azután még minden állat után még egyszer ugyanazt az összeget kiviteli engedelem címén. Mindent szigorúan ellenőriznek. A rendeletek kijátszása teljességgel lehetetlen és szigorú büntetés jár minden visszaélésért. Nagyon drága és veszedelmes szórakozás a vadászat Afrikában.

Imre bácsi postájából

Kedves Imre bácsi!

Már nyár óta nem írtam verset. De most, hogy eljött a karácsony és a tél, hozzá fogtam írni és írtam két verset. Az egyiknek a címe Tél, a másiknak pedig Karácsony. Nagyon kérem Imre

bácsit, hogyha a verseket jónak tetszik találni tessék szíves lenni kitenni a Gyermekek Debreczen«-jébe.

Boldog karácsonyi ünnepet kíván Imre bácsinak:

Nagy Jenő V. o. t.

Üzenet: Karácsonyi versed későn érkezett, a másikat közlöm.

Kedves Imre bácsi!

Még a multkor beküldtem egy versemet, melynek a címe »A remete« és egy rövidke elbeszélést, amelynek »Ádám bácsi tárogatója« a címe. Mivel nem láttam egyik számukban sem, kérem szépen Imre bácsit, hogy tessék értesíteni a következő számban róluk. De azért én nem csüggedtem el mert újra írtam egy kis elbeszélést, amelyet itt küldök. Nagyon kérem Imre bácsit, ha csak lehetséges tessék közölni valamelyik számukban, mert szeretném meglepni vele szüleimet, akik nem tudják, hogy én prózát is írok. Mivel elutazom már most előre kívánok Imre bácsinak boldog karácsonyt.

Maradok tisztelettel:

Nagydaróczi Telek István.

Üzenet: Mint láttad, az elbeszélést a közlendők közé soroltam.

Kedves Imre bácsi!

Kívánok boldog karácsonyi és újévi ünnepeket. Itt küldök két újévi verset, ha jó, szíveskedjék közölni. Azért irom külön lapra a levelet, mert amint tetszik is látni, a nővéremmel egy lapra írtam és a levelem már nem fért rá.

Tisztelettel üdvözli hű segítő munkatársa:

Csernus Kató.

Kedves Imre bácsi!

A tavaj beküldött karácsonyi versem, melynek címe: »Csöpi, Hugi karácsonya«, ha jó tessék szíves lenni kis lapjukba közölni. Imre bácsinak sok kellemes ünnepet kívánok.

Továbbra is hű munkatársa:

Tóth Gizella I. női iparisk. Kedves Imre bácsi!

Nagyon örültem annak, hogy versemet újra viszont láttam kedvenc kis lapomban. Most is küldök egy verset, melynek címe: »Őszi üzenet«, ha jó, tessék szíves lenni közölni. Ha nem felel meg, úgy tessék megüzenni a hibát s ha lehet kijavítom.

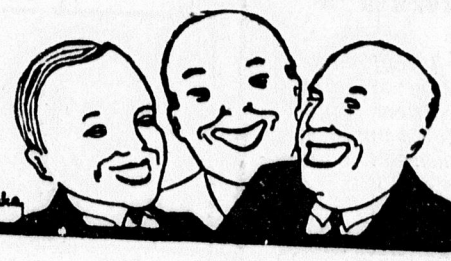
Maradok tisztelettel:

Remete Hedvig.

Üzenet: A vers közölhető, csak így tovább!

E heti könyvjutalmat Borbély Imre, Felek Imre és Nagy András kapták. Jutalomkönyvüket átvehetik csütörtökön délután 4—5 óra között lapunk kiadóhivatalában.

LUDAS MATYI

Csak egy mosolyt

SZAKÉRTELEM

— Hogyan, te könyvelő lettél Smith-nél? Hát értesz te a könyveléshez.

— Nem én.

— És mégis megy a dolog?

— Megy hát. Ugyanis Smith se ért hozzá.

MÉRETEK

— Mondd, Pistike, mekkora gyerek az új pajtásod?

— Nos, az egyik felén épp akkora, mint én.

— Hát a feje csak a vállamig ér, de a lába épúgy a földig ér, mint az enyém.

SKÓT VICCEK

— Miképpen lehetne az uszás sportját megkedveltetni a skótokkal?

— Ha Skótországban is behoznák a hídvámot.

*

Egy aberdeeni bemegy egy elökelő vendéglőbe:

— Nézze, főpincér, itt van egy pengő.

— Parancsolja uraságod, hogy ezért asztalt tartsak fönn az ön számára délben?

— Ellenkezőleg! Délben be fogok jönni két urihölggyel és maga azt fogja mondani, hogy sajnálja, de minden asztalt foglalt.

*

— Milyen pompás gyémánt melltűd van! Hogyan jutottál annyi pénzhez, hogy ilyen szép követ vásárolhass?

— Egy megboldogult barátom ötszáz fontot hagyott rám végrendeletileg, hogy egy szép követ állítsak az emlékezetére. Hát ez az a kő.

*

— Képzeld, ez a szemtelen fickó száz pengőt ajánlott nekem, ha kilépek a társaskör tagjai közül. Már most mit csináljak vele?

— Várj egy ideig. Valószínüleg ajánl ő még többet is.

*

A beteg skót elhivatja a háziorvosát. Az egyebek között azt rendeli, hogy minden étkezés után igyék egy pohár whiskyt, de ne többet.

Egy hét mulva újra elhivatja a skót az orvost.

— Nos, nem használt a rendelésem? — kérdi az.

— Más a baj, — feleli a skót. — Nem győzöm naponta ezt a sok étkezést.

*

Sandy nősül és házat építtet. De ablakokat nem csináltat rá, takarékosságból, mert ugyis — vak nőt vesz el feleségül.

MEGGONDOLATLANSÁG

Két megrögzött munkakerülő beszélget arról, hogy milyen rossz a világ mai berendezkedése és milyen reformokra volna szükség.

— Ha én intézném a világ sorsát — állapítja meg az egyik — minden évben 365 ünnepnapot rendelnék el!

— Micsoda meggondolatlanság! — inti le a másik. — Hát arra nem gondolsz, hogy vannak szökőévek is?!

JELKÉPEK.

— Mond, papa, mi a béke jelképe?

— A pálmaág, fiacskám.

— És a háboruné?

— A mirtusz!

— Borzasztó dolog ez, kérlek. Egy kukkot se értek abból, amit ezek mondanak. Pedig az iskolában legelső voltam mindig az idegen nyelvtkben.

CSALÁDI JELENET

Feleség: Ma reggel levelet találtam a zsebedben, női kézzel van írva.

Férj: Hidd el, édesem, fogalmam sincs róla, hogyan kerülhetett oda.

Feleség: De van nekem! Ez az a levél, amit a mult héten én biztam rád, hogy föladd a postán.

PÉNZÜGYEK

— Aggodalmasnak látszol. Mi bajod van?

— A kisfiam, Jancsi, pénzügyi zavarokkal küzd.

— Ostobaság! Hiszen a gyerek mindössze egyéves.

— Igen, de lenyelt egy hatost.

ALKALMAS EGYÉN

— Pénzt, vagy életet!

— Várjon csak egy percre, barátom! Nem állna be maga hozzám pénzbeszedőnek?

A JÓ GYEREK

— Miért nem nétél bele a verekedésbe?

— Mert láttam, hogy a másik sokkel erősebb és akkor mindjárt eszembe jutott, hogy egy jó fiúnak nem való verekedni.

UJONCOK

— Miért fontos, hogy a támadásnál senki se veszítse el a fejét?

— Mert akkor nem tudnók hova tenni a rohamsisakot!

MEGHATÁROZÁS

— Ki az a csinos leány? Ugy-e még nincs férjnél?

— Nincs... most éppen harmadszor nincs.

ABSZTINENCICA.

— Az ivás annyira hat rám, hogy utána nem vagyok képes dolgozni. Abba kell hagynom...

— Mit, az ivást?

— Nem. A munkát.

—=—

A VÁLSÁG.

— A mult hónapban egészen megszürkült a hajam.

— Persze, a sok gond manapság...

— Bizony, bizony... Már arra sem telik, hogy a rendes hajfestőszeremet megvegyem.

ÉRTHETETLEN

— Nem értem, miért féltek ettől a kis géptől?! Nem harap!

A BIZONYITVÁNY.

Az orvos felesége elboesátja haszontalannak bizonyul szobalányát.

— Beláthatja, Mari, hogy jó bizonyitványt nem adhatok magának.

— Akkor legalább tessen a doktor urral megiratni, azt ugyse tudja senki elolvasni.

—*—

A CONTI-UTCAI BECSALI

hogy az egységesprti képviseiök látogatást tegyenek a szociáldemokrata szakszervezetekben?

— Beljebb kellett kerülniök, mert kívülről mit se láthattak volna.

— Miért?

— Ugyanis a szociéknál sok olyasmi van, amit nem tesznek ki az ablakba.

—*—

RAVASZ

Az iskolában megkérdi a tanító:

— Palika, mi a te papád?

— Beteg.

— Nem azt kérdem, hanem, hogy mit csinál?

— Köhög.

— Ejnye, Palika, értsd meg, mit csinál a te papád, ha nem beteg?

— Nem köhög.

— Ejnye, ejnye, de hát mit csinál ha nem beteg és nem köhög?

— Egészséges.

—*—

REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK

Rovatvezető: Boross György

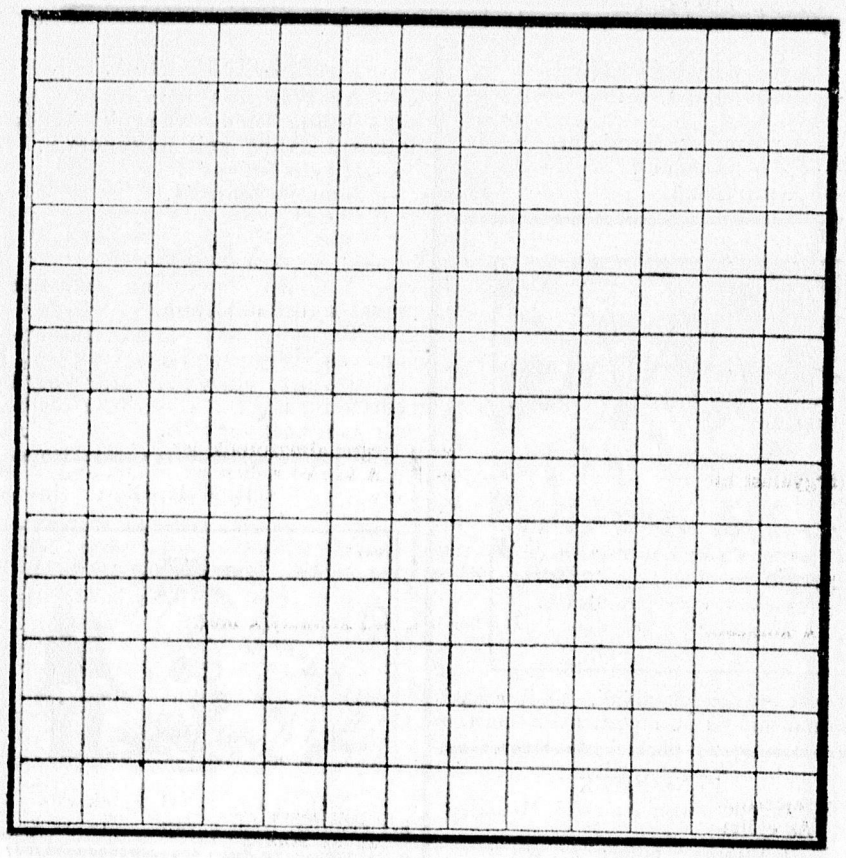
Itt a fekete—hol a fekete?

Az alábbi rejtvényből hiányoznak a fekete kockák és a számok. Próbáljuk meg a megfelelő helyre helyezni őket és a keresztrejtvényt úgy megfejteni.

Hangsúlyozzuk, hogy ez sokkal nehezebb feladat a rejtvénykészítésnél is! Annyit elárulunk, hogy a retvényben a fekete kockák szimetrikusan vannak elhelyezve.

Ennek az újabb rejtvényfajtának a leközlésére, a karácsonyi számunkban hasonló cím alatt megjelent rejtvénynek nagy sikere indított bennünket!

Megfejtésül a rekonstruált rejtvényábra küldendő be!

Vízszintes sorok:

1. Kerti szerszám.
5. Vonatkozónévmás.
8. Délceg, daliás.
12. Arab kalifa (592—643.)
13. Görög törzs.
14. Szándékában áll.
15. Becenév.
16. Menyasszony.
17. Börtönablakon van.
18. Előkelő osztály.
21. Az utolsó betű.
22. Ezüstfehér színű fém.
23. Vonatkozónévmás tárgyesetben.
26. Házikó, nyaraló.
28. Amerikai egyetem.
32. Tor, iszom-eszem.
33. Ügyes, eleven, tevékeny.
34. Akta.
35. Azonos mássalhangzók.
37. Kibocsájt.
38. Távolodás kifejző igekötő.
40. Fonetikus mássalhangzó.
41. Megszűnt tűzhányó.
49. Vissza: accusativus-szal járó prepozició.
50. Vissza: fonetikus Shakespeare-király.
51. Savhatású.
52. Vármegye.
53. A Volga nagy mellékfolyója.
54. Mars és Venus fia.
55. Névelő-pár.
57. Zola regénye.

Függőleges sorok:

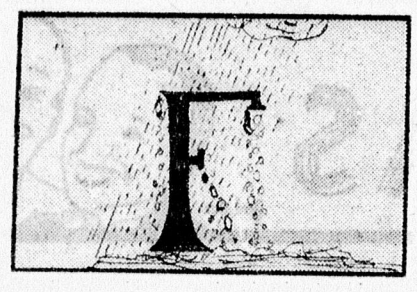
1. Északoroszországi félsziget.
2. A szerelem római istene.
3. Becézett Pál.
4. Nagy görög bölcs (Kr. e. 384—322)
5. Dokumentum.
6. Királyok és császárok fejdísze.
7. Mezopotámiai arab királyság.
8. Miniszterelnök volt.
9. Fa.
10. Becézett László.
11. Pestmegyei nagyközség.
19. Az utolsó betű.
20. Fedd, szidalmaz.
23. Török férfinév.
24. Végtag.
25. Becézett Ilona.
26. Újság.
27. Adnak neki.
29. A 4. kalifa, Mohamed veje.
30. Női név.
31. Könyörög, rimánkodik.
36. Gyógyszertár.
39. Debreceni paripa.
40. Fonetikus mássalhangzó.
41. Hajdúmegyei nagyközség.
42. Való, tény.
43. Nem is erre!
44. Fémhuzal.
45. Flamand nyelv.
46. A Volga legnagyobb mellékfolyója.
47. Férfinév.
48. Női név. (Ibsen-dráma.)

REJTVÉNYSZELVÉNY.
(1939. január 8.)

Név:

Pontos cím:

Képrejtvények

Csak ugy mondom, hogy

...a »Debreczen« újévi számában megjelent rejtvények helyes megfejtése a következő:

Hogyan definiálná?
Köszöntünk minden jó barátot!
Kívánunk boldog újesztendőt!
Képrejtvények:
Óramutató, Családi kör.
Betürejtvények:
1. Kotló. 2. Asztag.

E heti jutalmaink

5x100—100 drb. névjegy.
2x2—2 drb színházjegy.
1x2 drb mozijegy.
6x1—1 kötet könyv.

Megjegyezzük, hogy a könyvjutalmakat a világirodalom leghíresebb művei közül választottuk ki!

Tudnivalók:

1. Egyetlen rejtvény helyes megfejtése elégséges.

2. E heti rejtvényeink megfejtéseinek beküldési határideje: péntek este 6 óra.

3. A megfejtések a jövő héten. A nyertesek névsorát a »Hírek« között *»Rejtvényfejtők figyelmébe«* cím alatt helyeztük el.

4. Szelvényt mellékelni kötelező.

5. könyvjutalmakat hétfőn délután 3 órától csütörtök este 6 óráig, a nap bálymely szakában átvehetők lapunk kiadóhivatalában.

SAKK

102. SZ. JÁTSZMA.

Indiai védelem.

Johner utolsó játszmája.

Az alábbi fordulatos játszmát a Németország—Svájc közötti olimpiai levelezési versenyen váltották 1938-ban. Világos színekkel — 49. lépésig — a mult év október hó 25-én 51 éves korában váratlanul elhunyt P. Johner svájci mester játszott. Johner támadó szellemű, temperamentumos játékos volt. Három évtizeden át sok sikeres küzdelemben öregbítette hírnevét. Részt vett az 1925. évi debreceni nemzetközi mesterversenyen is, melyen dr. Tartakowerrel holtversenyben második helyen végzett. A játszmát Staehelin mester fejezte be.

Világos: **P. F. Johner** és **Stachelin.** (Svájc.)

Sötét: **M. Seibold**, (Németország.)

1. d4, Hf6. 2. c4, e6. 3. Hc3, Fb4. 4. Vc2, d5. 5. cxd5, Vxd5. 6. Hf3, c5. 7. Fd2, Fxc3. 8. Fxc3, He6. 9. dxc5, Vxc5. 10. Bac1, (Johner már a megnyitásban támadó állást épít fel.) **10.... Fd7. 11. Vb1! Ve7. 12. b4! Bac8. 13. Fd2,** (Azonnali 13. b5? nem megy Hb4! és Hd5! miatt.) **13.... 0—0. 14. b5, Hb8. 15. e4, a6. 16. Bcd1!** (Ravasz húzás, fenyeget 17. Fb4!) **16.... Bfe8. 17. Fb4, Vd8. 18. a4, Ve7. 19. Fd3, c5.** (Célja a vezérszárnyat mobilizálni, vonalat nyitni a vezérfutónak és helyet teremteni a b8 huszárnak.) **20. 0—0, Fg4. 21. Be1, Vd8. 22. Bxc8, Vxc8. 23. Hfd2** (világos jobban áll. A huszár dia-ra kacsint.) **23.... axb5. 24. Be1, Vd8. 25. Fxb5, Hc6.** (Sötét gyalogáldozatra szánja el magát. 25.... Be6-ra 26. f3! Következne.) **26. Fxc6, bxc6. 27. Ve2.** (Johner feleslegesen bonyolít. Az egyszerű 27. Bxc6-ra sötét játékot kap ugyan, de az még a kiegyenlítéshez sem elegendő. A szöveglépés után sötét remek ellenjátékkal egyenlít.) **27.... Vb6. 28. Fc5,** (28. Vc5, Va6. 29. Vxc6 is előnyt biztosít, de Johner a szabadgyaloggal akarja kierőszakolni a döntést.) **28.... Va5. 29. Fd6, Fe6. 30. Hdf3, Fd7. 31. Ba1, Be6! 32. Fc5,** (32. Fa3 kevés c5! miatt. Világos a támadás érdekében gyalogot áldoz.) **32.... Hfxe4. 33. Vxe4, Vxc5. 34. a5, Be8. 35. a6, f6. 37. a7, Ba8.** (Bár a szabadgyalog erős, de sötét későbbi hibája nélkül nem volna érvényesíthető.) **37. Vb1, Vb5. 38. Va2†, Vd5. 39. Va6, Vb5. 40. Hfd2, Fe6. 41. Va3, Fd5.** (Fenyegetett: 42. Bb1!) **42. Vd6, Vb2. 43. Ba4, Vb7. 44. Va3, Fe6. 45. h3, Fd5. 46. Ve3, Kf7. 47. Ba1, Vb4. 48. Bb1, Ve7.** (A játék kiegyenlítődött.) **49. He4,** (A szöveglépés — Johner utolsó lépése — tört rejteget. Pl.: 49... Vxa7? 50. Bb7†, Vxb7. 51. Hd6† stb. Vagy 49.... Bxa7. 50. Hd6† kapcsolatban Hc8!-cal nyer.) **49.... c5?** (Kétélű lépés. 49.... Fxe4! biztosította a békés befejezést.) **50. Hc3! Fb7. 51. Hb5, Ke6?** (Elajándékozza az egységet. 51.... Fc6!-tal a játszma tartható.) **52. Bd1! Kf7.** (Fenyegetett 53. Vb3†! — 52.... Fd5-re pedig, 53. Vd3, Bd8. 54. Hc3! következett volna.) **53. Hd6†, Kf8. 54. Bb1. ás sötét feladta.** Következhetne még: 54.... Vxd6, 55. Bxb7, Vd5. 56. Bb8†, Kf7. 57. Bxa8, Vxa8. 58. Vxc5, Vb7. 59. Va5. Va8. 60. Vc7† és 61. Vb8 stb.

Ambrus Sándor.

SAKKHIREK

A magyar feladványszerzők újabb értékes eredményekef értek el nemzetközi versenyeken. A Rigascher Rundschau versenyén Páros György dr. első díjat, Feldmann és Szőghy dícséretet nyert. A British Chess Federation versenyén az első elismerést Telkes Imre kapta. A Schwalbe negyedévi versenyén Herpai Ferenc nyerte az első díjat.

Steiner Lajos Ausztráliába költözött, reméljük nem véglegesen.

A számos karácsonyi és újévi üdvözletet köszönöm. — **K. I. Berettyóújfalu, G. L. Nyíregyháza. B. T. és S. G. Debrecen. Cs. K. Budapest,** elismerő **soraikért köszönet.**

A TISZÁNTÚLI KISIPAROS

Szociális szempontok szerint bírálják el a kisiparosok kölcsönkérelmeit

A több gyermekes iparos kérését előnyben részesitik. — Megkezdődött az uj kisipari hitelek folyósitása.

Ismeretes, hogy a Magyar Nemzeti Bank a kormány szociális célkitűzéseinek előmozdítására a kisemberek részére tímillió pengőt ajánlott fel, amelyet kölcsönök formájában adnak ki. Ebből 4.5 millió pengőt vidéki kisgazdák és mezőgazdasági munkások, másfélmillió pengőt olyan

kisiparosoknak juttatnak, akik nem rendelkeznek bankszerű fedezettel ahhoz, hogy kölcsönt kapjanak.

Ebből a másfélmillió pengőből tehát a kisiparosoknak adnak kisebb összegekben hiteleket a kereskedelmi és iparkamara és a Kölcsönös Segélyző útján.

További kétmillió pengő szolgál arra a célra, hogy olyan kisiparosoknak nyujtsanak belőle hiteleket, akik már rendelkeznek bankszerű fedezettel.

Félmilliót a vitézek gazdasági célokra kapnak, egymillióval pedig az önállósítási alapot növelték, végül félmilliót a háziipari egyesületek támogatására fordítanak és kisipari exporthitelt támogatnak.

A kölcsönök folyósítása értesülésünk szerint már is megkezdődött és intézkedés történt, hogy a kisipari hiteleket lebonyolító intézetek a kölcsönöket folyósítsák.

Arról külön utasítás ment szét, hogy a kölcsönkérelmek elbírálásánál a szociális szempontokat is vegyék figyelembe, sőt a többgyermekes kisiparosok hiteligénylését előnyben részesítik.

A kisipari export 60 százalékkal emelkedett

A Kisipari Kiviteli Intézet nagybizottsága ülést tartott, amelyen beszámoltak arról, hogy megszervezték a kivitelre képes belföldi kisiparosokat, akik számára a külföldön piackutatási munkákat is végeztek. Ezáltal számottevő megrendeléseket szereztek külföldön a magyar kisiparosok részére.

A kivitelre dolgozó és külföldre szállító magyar kisiparosok részére minden lehető kedvezményt megszereztek.

Az ülésen nagyon szép eredményről számoltak be a kivitel növekedését illetőleg. Míg 1937 év folyamán 500.000 pengő volt csak a kisipari export értéke, addig 1938-ban már az év első felében 425.000 pengőt tett ki a külföldre szállított iparcikkek értéke, amely tehát az egész évben a 800.000 pengőt is felülmulja. Ez az előző évhez képest 60 százalékos javulást eredményez.

Annál értékesebb ez az eredmény, ha figyelembe veszük azt, hogy a kiszállított kisipari cikkek 83 százalékban nemes valutával fizető országokba mentek. Összesen 36 állam területére szállítottak a magyar kisiparosok. Első helyen szerepel Anglia, amely egyedül 35 százalékot jelent, de büszkén elmondhatjuk, hogy a világ minden részébe eljut már a magyar kisiparos munkájának eredménye, mert Argentina, Brazília, Jáva, India, Ausztrália Irak, Jamaika, Kuba, Mexikó, Délafrika és Venezuela is szerepelnek a vásárlóink között.

Érdekes hogy a kivitelben elsőhelyen szerepelnek a női divatcikkek, kesztyű női táska, ruha, szőrme, cipő, művirág öv, gallér, stb. Ezeket a cikkeket a világon ma már mindenütt ismert magyar ízlés miatt szeretik. Keresletvan azonban müötvösáruk, fésű, kosárfonóáruk, díszmű, játékáruk iránt is.

A szervezkedés most egyre szélesebb körre terjeszkedik ki és igyekeznek minél több elsőrangú munkát kiállító iparost bekapcsolni a kivitelbe.

A miniszter tájékoztatót küldött a polgármesterhez, hogy melyik iparos terjesztheti ki üzletkörét más iparra

A legujabb iparigazolványi törvényes rendelkezések kiadása óta az újabb iparigazolványokhoz jutást megszorították. Ezek az intézkedések iltott félreértésekre adtak okot, ezér a miniszer 32.395. II. sz. alatt valamenynyi másodfoku iparhatósághoz, — tehát Debrecenben a polgármesterhez — nagyon fontos értesítést küldött, amelyben pontosan tájékoztatja az üzletkör kiterjesztésben követendő eljárásról.

A miniszter leirata többek között a következő fontos tudnivalókat tartalmazza:

— Az egyik elsőfoku iparhaóság — igy szól a miniszteri irat — kérdést intézett hozzám, hogy az iparigazolványok és az iparengedélyek kiadásának ideiglenes felfüggesztése tárgyában kiadott 5850/1938. M. E. számú rendelet rendelkezéseire figyelemmel, az üzletkrnek más iparra való kiterjesztésére irányuló kérelmeket miként kell elintézni.

— Tájékoztatásul és az elsőfoku iparhatóságok megfelelő utasítása végett, úgyis mint kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a következőket közlöm:

— Abban az esetben,

ha az üzletkör kiterjesztéséhez új iparigazolványra nincs szükség, (az 1922. évi XII. t.-c. 15. §-ának második bekezdése) az üzletkör kiterjesztésének az említett rendelet szempontjából nincsen akadálya.

Alkalmazni kell azonban az említett rendelet rendelkezéseit, ha az üzletkör kiterjesztéséhez új iparigazolvány, vagy iparengedély szükséges. (1922. XII. t.-c. 15. §-ának utolsó bekezdése stb.) Utóbbi esetben tehát (a kereskedő)

az iparos üzletkörét csak akkor terjesztheti ki, az illetékes miniszternek az említett rendelet 2. §-a szerint kiadott engedélye alapján iparigazolványt, illetőleg iparengedélyt kapott.

— Végül megjegyzem, hogy abban az esetben, ha az üzletkörét kiterjeszteni kívánó iparos az 1922. XII. t.-c. §-a alapján képesítésének kérdésében terjeszti elő kérelmét, ezt a kérelmet magától értetődően az említett rendelet rendelkezésére tekintet nélkül el kell intézni, de az iparhatóság, ha a kérelemre az 1922. évi XII. t.-c. 24. §-ának a) pontja alapján a szakképzettség igazolását el is engedi, magát az iparigazolványt (iparengedélyt) csak az illetékes miniszter engedélyével adhatja ki.

A debreceni elsőfoku hatóság is természetesen a miniszter fentiekben körvonalozott rendelkezésének megfelelően járt el.

A nagyerdei fürdő hidegviz ellátó berendezését megcsináltatják

A polgármester nyilvános versenytárgyalást hirdet a nagyerdei fürdőtelepének helysínen termelt hidegvízzel való ellátása céljából, kútfúrási, gépi felszerelésio locsoló vezeték, tároló medence, szivattyúház, toldalék épitési munkáinak vállalatbaadására.

A közszállítás költségei szabályszerűen biztosíttattak.

A munka a jogerős odaítélés után azonnal megkezdendő és a tároló medence, locsoló vezték, toldalék építés 80 munkanap alatt, a kútfúrások, gépi felszerelések pedig 90 munkanap alatt befejezendők.

Az előírt s szabályszerűen kiállított, aláírt ajánlat összefűzve és a hátlapon cégszöveget tartalmazó, pecséttel ellátva és »Ajánlat nagyerdei fürdőtelep hidegvíz elátó berendezési munkálataira« felirattal, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban *1939 január 25-én 10 óráig* Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktató hivatalába nyujtandó be.

A beérkezett ajánlatok *ugyanaznap délelőtt 11 órakor* a városháza kis tanácstermében nyilvánosan bontatnak fel, mely eljáráson ajánlattevők, vagy meghatalmazottaik jelen lehetnek.

A kifrási műveletet, valamint a jelen kivonatos versenytárgyalási hirdetményt kiegészítő részletes versenytárgyalási feltételeket ajánlattevők Debrecen sz. kir. város műszaki ügyosztályán II Csapó utca 35. II. 19. sz. helyiségében kaphatják meg.

Részletes felvilágosítás kapható és a tervek megtekinthetők a műszaki ügyosztály 19. sz. helyiségében.

Ajánlattevő ajánlatával a végleges döntésig marad kötelezettségben.

A város fenntartja magának a jogot arra, hogy a munkákat ajánlattevők között megoszthassa, az ajánlatok közül, az árakra való tekintet nélkül teljesen szabadon választhasson, a kifrt munkánál többet, vagy kevesebbet rendelhessen, vagy a munkát az ajánlat mellőzésével, tetszése szerint más úton biztosíthassa, amiből természetszerűleg következik, hogy az ajánlatok el nem fogadása, vagy nem a legolcsóbb elfogadása a kifrtnál kevesebb, vagy több munka megrendelése miatt a város közönsége ellen semmiféle igénnyel fellépni nem lehet.

A világpolitikai helyzet erősen csökkentette az idegenforgalmat

Az egész világon nagyon sok olyan iparos van, akiknek számottevő bevételük van az idegenforgalom révén Ezeket az iparosokat európaszerte érinti az idegen forgalom nagymértékű csökkenése, még pedig szinte kivétel nélkül minden országban.

A mult évi mérleg adatait, ha átnézzük, az tűnik ki belőlük, hogy Svájcban 9.2 százalékkal esett vissza a külföldi látogatók száma. Németországban a belsőforgalom nőtt, de a külföldiek odautazása erősen csökkent. Rosszabb a helyzet Ausztriában, ahol az éjszakáikat is Ausztriában töltő idegenek száma júliusban 51, augusztusban 52 százalékkal esett vissza.

Olaszországban hasonlóképen romlott a helyzet, sőt Belgium még az előző évi rendkívüllen kedvezőtlen idegenforgalmát sem volt képes megtartani. Angliában is hónapról-hónapra rosszabb a statisztika. Franciaország az egyetlen állam, ahol fellendült az idegenforgalom, amely nemcsak az előző évi világkiállítás létszámát, hanem az 1927—28. évi konjunkturális forgalmat is felülmulta. Az egykor virágzó cseh idegneforgalom a minimumra zsugorodott össze, a magyar idegenforgalom nagymértékű visszaesést pedig még az eucharisztikus világkongresszus és a Szent István év kiemlekedő ünnepi eseményei sem tudták ellensúlyozni.

Természetesen mindenütt, de különösen nálunk az idegenforgalomra számító kisiparosok bevételét nagyon károsan befolyásolta az idegenek elmaradása, ami az általános európai politika feszültségére vezethető vissza.

A nyári kéthónapos iskolai vakációban nem lehet iparostanoncot szerződtetni

Érdekes kéréssel fordult egy apa az iparügyi miniszterhez. Azt kívánta, hogy fiát, aki a négy középiskolát elvégezte, a nyári két hónapos iskolai szünidő alatt részesítsék iparostanonc kiképzésben, de úgy, hogy szeptemberben az iskolai év megkezdésekor a fiú ismét végezhesse tovább a felsőbb iskolákat. Tehát tulajdonképen a kéthónapos szünidőkben kívánta műhelybe adni a fiát.

Az iparügyi miniszter a kérést nem tartotta teljesíthetőnek, mert az aránylag kis időtartamok nem alkalmasak megfelelő ipari szakképesítés biztosítására. Egyébként — mondja a miniszteri döntés — az ipari szakképzés komolyságát veszélyeztetné, ha a tanonc egyéb tanulmányainak végzése mellett mellékesen kísérelhetné meg az ipari szakképzés megszerzését.

Természetesen egyéb jogszabályokba is ütköznék a kérés teljesítése, mert a vonatkozó törvény »folytonos tanidőt« állapít meg, sőt megszabja ennek leghosszabb és legrövidebb tartamát is.

x Iparosok olcsón járhatnak színházba, ha kedvezményes jegyet váltanak a színházi titkárnál, erre a felhivásra hivatkozva.

x Nagy kedvezménnyel válthat színházi füzet-szelvényt a Csokonai Színház főidőszaki titkári irodájában.

TISZÁNTÚLI KISGAZDA

A kistermelés szerepe a nemzetgazdaságban

A szőlőterület 380.000 hold. — Majdnem minden lakosára az országnak négy gyümölcsfa jut

Sok szó esik mostanában a földbirtokreformvitákkal kapcsolatban arról, hogy a kistermelés és nagytermelés milyen módon veszi ki részét a nemzetgazdaságban. A kistermelési ágakról és az elért eredményekről könyv jelent meg nemrégen, melyben dr. **Gesztelyi Nagy László,** a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatója részletesen ismerteti a kérdést. Rámutatott arra, hogy Csonkamagyarországra eső lakosság száma az elmult

ötven év alatt kb. 40 százalékkal szaporodott, a termelésnek is ebben az irányban kell fejlődnie, mert a föld nem lesz több, az emberek azonban szaporodnak és hovatovább minél kevesebb földön kell megélnie egy-egy családnak.

Ezért vált szükségessé az, hogy a kormány olyan gazdaságpolitikát folytasson, amely mellett minél kisebb területen találja meg egy-egy család a maga boldogulását. Ezt jelenti Magyarországon

a baromfitenyésztés felkarolása, amely a belföldi fogyasztáson kivül az 1937. esztendőben 55 millió pengő exportot eredményezett (élő és leölt baromfi, tojás, toll, libamáj, liba hús, libazsír), továbbá a gyümölcstermelés nagyarányú felkarolása, amely különösen az utóbbi 10 esztendő alatt a kormányzatnak és a mezőgazdasági kamaráknak céltudatos politikája következtében eddig nem remélt mérvben fejlődött.

A gyümölcstermelés terén legnagyobb számmal a szilvafa szerepel, utána az alma, őszibarack, kajszinbarack, meggy, cseresznye, dió stb. Ugy, hogy

az ország minden 2 kat. holdjára több, mint 2 darab, az ország minden lakosára pedig majdnem 4 darab gyümölcsfa jut.

Különösen ki kell emelnünk itt a kecskemétvidéki sárgabarackkultúrát, amely világhírű, a budakörnyéki őszibarackkultúrát, amely nagyon magas fokon áll. Eger és Gyöngyös vidékét, amely cseresznyében, Szabolcs, Szatmár, Heves és Zala vidékét, amely almában vezet, azonkívül a diót, amely a Dunántúl van különösen elterjedve.

Az Alföld homoki területei különösen kiválóan alkalmasak gyümölcstermelésre és szőlőtermelésre, ami nagy jövőt jelent az Alföld homokos vidékeinek, egyuttal sok kisember számára ad megélhetési lehetőséget, mert

ezek a termelési ágak elsősorban kisemberek boldogulását szolgálják.

A kerti kultúra szintén kisemberek munkája. Itt elég hivatkozni a szegedi és kalocsavidéki világhírű paprikára (10.000 kat. holdon termelik), a makói és környéki világhírű hagymatermelésre (4200 kat. holdon termelik). Ezenkívül

kerti kultúra alatt áll hazánkban mintegy 140.000 kat. hold,

amelyen fölül van még a szántóföldi, tehát nagybani zöldség és főzelektermelés, mint például a saláta, paradicsom, uborka, retek stb. Vannak egész környékek, amelyek paradicsomtermeléssel, uborka- és salátatermeléssel, ismét mások, amelyek vitaminban gazdag, ú. n. csemegepaprikatermeléssel foglalkoznak. Ezek mind útmutatást nyujtanak arra, hogy az ország lélekszámának szaporodásával milyen irányban kell a magyar agrikultúrát fejleszteni, hogy az minél kisebb területen minél több ember számára nyujtson boldogulást.

Szőlőterületünk kerekszámban 380.000 kat. hold amelyből 2 kat. holdnál nagyobb szőlő gazdaságok száma mindössze 5 százalék, amely mutatja, hogy a szőlőtermelés nálunk kimondottan kistermelési ág.

A szőlő a legnagyobb munkáslétszámot foglalkoztató termelési ág ebben az országban, mintegy 45 millió munkanapot jelent és azokon a vidékeken, ahol szőlőtermelés folyik, nincs munkanélküliség. A szőlő nálunk főleg közös növényként szerepel a gyümölcsösben, ezenkívül minden szőlőben van egy kis zöldségkultúra, szamóca, zeller, ami mind nagy cikk. Ez a sokoldalú termelés már egy pár holdon is elegendő munkát és biztos megélhetést nyujt egy családnak.

A gazdasági munkásnyugdíj

A gazdasági munkások kötelező öregségi biztosításáról szóló törvény január elsejével életbe lépett. A hirdetmények megjelentek, melyeken felhívják a munkavállalókat és munkaadókat a reformtörvénnyel kapcsolatos kötelezettségekre. A hirdetmények részletesen megirják, kikre vonatkoznak az intézkedések és hogyan kell eljárni.

A törvény szerint január elsejétől minden 18-ik életévét betöltött s még a 65-ik évét el nem ért férfi gazdasági munkavállaló a biztosítási kötelezettség fennállását igazoló biztosítási könyvecskét köteles az elöljáróságnál beszerezni. Az elöljáróság azt díjmentesen szolgáltatatja ki.

A biztosítási-könyv nélkül 18 és 65 év közötti egyetlen gazdasági munkás sem állhat munkába.

A munkavállaló a munkábalépés alkalmával azt köteles munkaadójának bemutatni, a munkaadó pedig annak felmutatását kérni. Az a gazdasági munkavállaló, aki nem esik biztosítási kötelezettség alá, a községi elöljáróságtól erről szóló igazolványt kap.

A biztosítási kötelezettség azzal jár, hogy minden gazdasági munkavállaló

a munkaviszony tartama alatt hetenként és pedig naptári hetenként esedékes 20 fillér munkavállalói járulékot köteles leróni.

A járulékot az evégből rendszeresített mezőgazdasági biztosítási bélyegeknek a munkásnál lévő biztosítási könyvben elhelyezett bélyeglapra való ragasztásával kell leróni. Másfajta, tehát okmány- vagy közönséges levélbélyeggel a járulékot leróni nem lehet. Ez a biztosítási bélyeg a m. kir. postahivatalokban, postaügynökségeknél szerezhető be. A biztosítási bélyeget a bélyeglapnak abba a négyszögébe kell beragasztani, amely megfelel annak a naptári hétnek, amelyben a munkavállaló a munkát (szolgálatot) teljesítette. A bélyeglapra ragasztott bélyegeket sem átírni, sem felülbélyegezni nem szabad. A munkaviszony megkezdésének idejéül a munkábalépés napját kell tekinteni s az, az elvállalt munka elvégzéséig tart.

A munkavállalói járulékot abban az esetben, ha a munka (szolgálati) viszony legalább egy hétig tart, a munkaadó, ha pedig ennél rövidebb ideig, akkor a munkavállaló maga köteles leróni. Tehát az előbbi esetben a járulékok pontos lerovásáért a munkaadót terheli a felelősség. Az utóbbi esetben, vagyis ha a munkavállaló egy hétnél rövidebb ideig állott munkaviszonyban és a járulékot a munkavállaló rója le,

a végzett munkát a munkavállaló a munkaadóval igazoltatni tartozik.

A munkaadó azokról a munkavállalókról, akik nála egy hétnél rövidebb ideig állottak alkalmazásban és akik után így a járulékot nem rótta le, nyilvántartást köteles vezetni.

A nyilvántartást minden hónap 10-ig a munkavállaló lakóhelye szerint illetékes elöljáróságnál kell beszolgáltatni. Nyilvántartási lapokat az elöljáróság ad a gazdáknál. A biztosítás csakis gazdasági munkában eltöltött munkaviszonyra vonatkozik.

A szopos malac etetése

Ahoz, hogy a malacban a jó tulajdonságok kifejlődjenek, szükséges, hogy a szopós malacot megfelelően tartsuk és takarmányozzuk.

Az újszülött malac 2—3 hétig kizárólag az anyatejre van utalva és ezért biztositani kell a koca helyes táplálásával, hogy elegendő teje legyen. Fontos, hogy a malacok az anyjukhoz menjenek minél gyakrabban szopni. Ellés után is a kocához engedjük a malacokat, hogy minél előbb megtörténjen az első szopás. A malacok száma és a csecsbimbók fejlettsége szerint elosztani kell a malacokat és a fölös számú malacokat el kell venni a kocától. Adhatjuk dajkaságba a fölös számú malacokat, de nem érdemes a mesterséges táplálásukkal bajlódni. A kéthetes malac első takarmánya a szemes árpa. A kismalac ösztönösen szemezni kezd, ha elérkezik az idő, mikor az anyatej már nem elegendő neki. Adhatunk a kismalac elé búzát, vagy zabot is. A húsfajta malacokkal darát etetünk, melyhez fehérjedús takarmányt is keverünk.

A malacokat a kocától elkülönítve etessük, mert különben a koca takarmányába is belekóstolnak, ami pedig igen könnyen emésztési zavarokat okoz. A malacoknak a takarmányból (árpából) napjában többször, de csak annyit adjunk, amennyit jóízűen, maradék nélkül elfogyasztanak. Csak tájékoztatásul említem, hogy a szopós mangalica malacok napi szemes-árpa fejadagja rendszerint 8—10 dekával kezdve fokozatosan fél kilogramig emelkedhetik, ami a szoptatási idő alatt átlagban napi 30—35 deka árpának felel meg.

A dohos bor gyógyitása

Azokban a pincékben, ahol a hordót nem tisztották ki jól, rendesen dohos lesz a bor.

A bor dohos szagának és ízének gyógyitása faszénpor belekeverés által történhet. A hordóból vödörbe kiveszünk 6—8 liter bort, azután hektójára számítva 15—20 deka faszénport belekeverünk a hordóba úgynevezett borkeverő vassal. Ha ez megtörtént, visszaöntjük a bort a hordóba és ismét jól elkeverjük. A szénporral vegyített dohos bort hagyja nyolc napig pihenni, mely idő alatt a faszénpor magába veszi a rossz szagot, leülepedik a hordó fenekére és a bort átfejtheti óvatosan, hogy a hordófenék lerakódását fel ne kavarja, egy másik tiszta hordóba. Megtörténhet, hogy a faszénpor csökkenti a bor zamatanyagát, ízét, de ez sem baj, mert ha már elvesztette a dohos ízét, egészséges, zamatos borral felerészben elházasítva, igen kellemesizű ital lesz belőle.

Százhetvenöt millió mázsa trágyát használnak el egy évben az országban

A trágyázás fontosságáról irtunk cikkeket, kitértünk a legelők trágyázására is legutóbb. A trágyázással kapcsolatban érdekesnek tartjuk beszámolni arról, hogy mennyi trágya van az országban és mennyi kellene.

Köztudomású, hogy a növénytermelés révén hatalmas mennyiségű táperőt vonnak ki a talajból, melyet valamely módon vissza kell pótolnunk, ha a termőföldet jóerőben akarjuk tartani. A trágyaanyagok közül legősibb, legelterjedtebb és legolcsóbb, de egyúttal legnélkülözhetetlenebb az istállótrágya. Az istállótrágya nyerésének és kezelésének meg vannak a maga — sajnos, ritkán betartott — szabályai, másrészt többé-kevésbbé megfelelő szokványai, melyek különböző biológiai folyamatok felismeréséből származnak.

A korszerű mezőgazdasági tudomány általában azon az állásponton van, hogy a termelőtalajnak megfelelő elosztásban legalább annyi, jól érlelt istállótrágyát kell juttatni, mint amennyi a learatott haszontermény vegyes bruttómennyisége (beleértve ebbe a szalmát, szárat, levelet stb.)

Országos nagyállatállományunk istállótrágya produkciójának elméleti mennyisége (maximuma) kereken évi 210 millió métermázsa, a mi állatállományunknak a háborúutáni időszak átlagában rendelkezésre álló vegyes takarmánymennyiség 1.15 millió q szárazanyagából és 30 millió q alomszalmának körülbelül 25 millió q-nyi szárazanyagtartalmából származik.

Meg kell itt jegyezni, hogy ha a gyakorlati trágyaszolgáltatási egységekkel számolunk — egész állatállományunk istállótrágyatermelésére —, akkor sem kapunk többet 240 millió métermázsánál. A különbözet nem döntő jelentőségű — annál kevésbbé, mert amint tudjuk, a friss istállótrágya beéréséig, illetve felhasználásáig a legjobb kezelés mellett is 20—25 százalék súlyveszteséget szenved. *Hanyag kezelés mellett — ami hazánkban, sajnos, úgyszólván általános — ez a veszteség 40 százalékot is tehet.* Országos átlagban 25 százalékos súlycsökkenést feltételezve, a felhasználható istállótrágyamennyiség levezetésünk alapján 155—160 millió q, a gyakorlati adatokból kiindulva pedig *180 millió métermázsára* tehető.

A Debreczen rádióműsora

1939 január 8-tól január 14-ig

VASÁRNAP

JANUÁR 8.

BUDAPEST I. 8: Hanglemezek.
8.40: Hírek.
9: Ó-szláv istentisztelet a munkácsi görög katolikus plébánia templomból.
10: Egyházi ének és szentbeszéd a veszprémi székesegyházból. A szentbeszédet mise után Tóth Tihamér dr. mondja.
11.15: Evangélikus istentisztelet a Bécsikaputéri-templomból. Prédikál Irányi Kamill székesfehérvári lelkész.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Operaházi zenekar. Vezényel Rajter Lajos.
Szünetben kb. 13.05: „Egészségügyi Kalendárium." (Az Országos Közegészségügyi Intézet közleményét felolvassa Faragó Ferenc dr.)
14: Hanglemezek.
15: 1. „Fejőstehenek téli takarmányozása." Csukás Zoltán dr. gazd. akad. tanár előadása. 2. „A Felvidék mezőgazdasága." Báró Dióssseghy Ottó előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
15.45: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István.
16.30: „Jókai humora." Irta Bory István dr. (Közművelődési előadássorozat.)
17: Közvetítés a Britannia-szállóból. Heinemann Ede jazz-zenekara játszik.
17.40: Nyirő József elbeszélése. „A jobbágy."
18.10: „A magyar nyelv tisztaságáért."
18.15: Karácsonyi Margit és Szegedy Károly magyar nótákat énekel, kísér Veress Károly cigányzenekara.
19.05: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.20: A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor.
19.50: Sporteredmények.
20: „Az utolsó tekintetes úr." Vidám hangjáték két részben. Irta Büky György. Rendező Gyarmathy Sándor.
Utána kb. 21.40: Hírek, időjárásjelentés.
22: Közvetítés a Kakuk-étteremből. Lovászi Ferenc cigányzenekara muzsikál.
22.30: Hírek német és olasz nyelven.
22.40: Országos Postászenekar. Vezényel Erdőgh János.
Közben 23: Hírek angol és francia nyelven.
0.05: Hírek.

BUDAPEST II. 11.15: Hanglemezek.
15: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István.
16: „A százesztendős Torkos László ünneplése Győrött." Közvetítés a „dr. Kovách Pál Irodalmi és Közművelődési Társaság XVII. üléséről, a győri városháza dísztermében.
19.20: „Bölcsességek az újesztendőre." (Régi kalendáriumokból.) Jékely Zoltán dr. előadása.
20: Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor.
21: Hírek, ügetőversenyeredmények.
21.20: Hanglemez.
22: Időjárásjelentés.

A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS
15—16 és 1—2 óráig ad műsort.
KASSA. 8—12.10: Azonos Bp. I. műsorával.
12.15: Régi himnuszok Szent Istvánról — Thuróczy Gyula szaval.
12.30—17: Azonos Bp. I. műsorával.
17: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
17.20—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Olasz II. 15: Massenet: Werther opera a Scaláből. Olasz II. 17: Mascagni vezényel. Bukarest 20: Zierer: A svihákok, operett. Svájci rom. 22.30: Kilényi Ede zongorázik.
TÁNCZENE: Luxemburg 18.30, Riga 22.15, Oslo 22.15, Varsó 22.20, Bécs 22.30, Kalundborg 23, Luxemburg 24.

HÉTFŐ

JANUÁR 9.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek. Hanglemezek.
Utána: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Szórakoztató történetek egy százötveneves magyar ujságból." — (Felolvasás.)
10.45: „Három királyok." Irta Fónyad Ernő. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: Dömötör Tibor hegedül zongorakísérettel.
12.40: Hírek.
12.55: Erdőgh János fuvolázik zongorakísérettel.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és és vízállásjelentés.
13.30: Kiss Lajos cigányzenekar muzsikál.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája. „Magyar írók Buda elvesztésétől a bécsi békéig." Gereb László dr. előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Paneso Vladigerov zongorázik a magyar-bolgár művészcsere keretében.
17.40: „A magyar nyelv tisztaságáért."
17.45: „Az olasz korporativ állam érdekképviseleti rendszere." Regős Ferenc dr. iparügyi min. fogalmazó előadása.
18: „Nagy idők tanuja." Illyés Gyula csevegése Podmaniczky Frigyes nárról.
18.30: A rádió szalonzenekara.
19.05: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.20: Az Operaház előadásának ismertetése.
19.30: Az Operaház előadásának közvetítése. „Bohémélet." Dalmű négy képben.
II. felv. után kb. 20.50: Hírek.
III. felv. után kb. 21.35: Hírek, időjárásjelentés.
Előadás után kb. 22.30: Hírek német és olasz nyelven.
22.40: Közvetítés a Spolarich-kávéházból. Thaler Gyula és Végh Mihály jazz-zenekara játszik.
23: Hírek angol és francia nyelven.
0.05: Hírek.

BUDAPEST II. 18.30: Német nyelvoktatás.
19.10: A rádió szalonzenekara.
19.50: „Port Said." Borbély László ujleírása.
20.15: Hanglemezek.
21: Hírek.
21.20: Közvetítés a Ketter-étteremből. Lakatos Flóris és cigányzenekara muzskiál.
Közben 21.55: Időjárásjelentés.

A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS
1—2 óráig ad műsort.
KASSA. 11.10: Ifjusági előadás.
11.30: Hanlemezek.
11.40: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
12—15.25: Azonos Bp. I. műsorával.
15.25: Szilárd László népdalokat cimbalmozik.
15.50: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
16.05: Operettlemezek.
16.20: „Ruszin élet a Kárpátokban." Mészáros Gyula előadása.
16.45—19.15: Azonos Bp. I. műsorával.
19.20: Danyi Ferdinánd gordonkázik.
19.50: „A magyar-lengyel kereskedelem fénykora." Kerekes György dr. előadása.
20.10—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: München 20.50: Mesopera. Deutschlandsender 20.10: Filharmonikusok hangversenye. — Lipese 20.10: Beethoven: IX. szimfónia. Szólisták közt: Réthy Eszter.
TÁNCZENE: Olasz II. 17.15, Bécs 22.30, Olasz II. 23.15, Kalundborg 23.10, London 23.25.

KEDD

JANUÁR 10.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek. Hanglemezek.
Utána: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Nagyröce." Irta Pap Miklós. (Felolvasás.)
10.45: „Kalap, keztyü, táska, cipő." (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: Csorba Gyula, cigányzenekara muzsikál.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és és vízállásjelentés.
13.30: Rendőrzenekar. Vezényel Szöllössy Ferenc.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetés.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.10: Asszonyok tanácsadója. Arányi Mária előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Timkó Margit magyar nótákat zongorázik.
17.15: „A Nádasdy-huszárok Mária Terézia háboruiban." Markó Árpád ezredes előadása.
17.45: Orgonaavató-hangverseny. Közvetítés a Szent István Bazilikából.
19.05: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.20: „A XIX. század kedvelt táncai." (Hanglemezről.)
19.55: „A magyar nyelv tisztaságáért."
20: „Vasárnap délután." Falusi kép. Irta Kispándi József. Rendező Csanády György.
Utána kb. 20.45: Közvetítés az Ostende-kávéházból. Dénes József cigányzenekara muzsikál. Orbán Sándor énekel. — Dalok: Holdvilágos, csillagos az éjszaka (népdal); Sas: Elkerült a jószerencse; Álom volt a mi szerelmünk (népdal); Erőss Béla: Egykrajcáros levélpapir; Lehullott a cseresznyefa virága (népdal); Csóka Józsi: Kössétek meg az ugató kutyákat; Sándor Jenő: Álmodó Tiszapart; Szilágyi: Egyszer egy asszony; Dankó Pista: Páros élet a legszebb a világon; Sej, haj ne feküdj a szénaboglya tövébe; Józanságra nagy bennem az akarat (népdalok); Balázs Árpád: Elmultak a szép napok; Réten, réten; Egy asszonynak tíz leánya (népdalok); Erdélyi Mihály: Fenyő, fenyő.
21.40: Hírek, időjárásjelentés.
22: A rádió szalonzenekara. — 1. Strauss János: Asszonyháboru — nyitány. 2. Recktenwald: A nyárkirály országában — szvit. 3. Aggáhzy Károly: Magyar esték. 4. Losonczy Dezső: Ébred az erdő — idill. 7. Lányi Ernő: Mese.
Közben kb. 22.30: Hírek német és olasz nyelven.
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: Közvetítés az Emke-kávéházból. Szabó Kálmán jazzhármasa játszik.
0.05: Hírek.

BUDAPEST II. 17.40: Timkó Margit magyar nótákat zongorázik.
18: „Jobbágysors Gömörben." Ila Bálint dr. előadása.
18.30: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
19.20: Francia nyelvoktatás.
20: Hanglemezek.
21: Hírek.

A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS
1—2 óráig ad műsort.
KASSA. 11.10: Novella.
11.25: Hanglemezek.
11.40: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
12—15.25: Azonos Bp. I. műsorával.
15.25: Fischer Károly és B. Girsik Ibolya énekel zongorakísérettel.
15.50: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
16.05: A magyar Himnusz ünnepe.
16.40—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Zágráb 20: Opera. Olasz II. 21: Verdi: Álarcosbál, opera. R. Paris 21.25: Opera.
TÁNCZENE: Olasz I. 17.15, Droitwich 23.55, London 23.25, Kalundborg 23.05, Bécs 23, Olasz I. 23.15.

SZERDA

JANUÁR 11.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek. Hanglemezek.
Utána: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „A költő házassága." Irta Mohácsi Margit. (Felolvasás.)
10.45: „Egy halhatatlan szerelem árnyékában Krasznahorkán." — Irta Csányi Piroska. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artur. — 1. Virányi Jenő: Rothermere induló. 2. Thomas: Raymond — nyitány. 3. Seregi: Nálunk Budán — keringő. 4. NagyPál Béla: Marokkói hárem. 5. Kálmán Imre: Fortissimo — egyveleg. 6. Lehár: Cigánybünnepély.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája: „Egy francia középiskola." Szávay Nándor dr. előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Rádió a rádióról.
17.15: Trombini-Kazuro művésznő zongorázik a magyar-lengyel művészcsere keretében.
17.45: „Martos." (Csallóközi kép.) — Feszty Masa előadása.
18.15: „A magyar nyelv tisztaságáért."
18.20: Kurina Simi és cigányzenekara muzsikál.
19.05: Hírek.

19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.20: Az Operaház előadásának ismertetése.
19.30: Az Operaház előadásának közvetítése. „Iphigénia Aulisban." Dalmű három felvonásban. Szöveget írta Bailly du Roullet. Fordította Lányi Viktor. — Zenéjét szerezte Gluck. Átdolgozta Wagner Richárd. Vezényel Fleischer Antal. Rendezte Rékai András.
I. felv. után kb. 20.40: A rádió külügyi negyedórája.
II. felv. után kb. 21.50: Hírek, időjárásjelentés.
Előadás után kb. 22.40: Hírek német és olasz nyelven.
22.50: Hanglemezek. (Magyar nóták és csárdások.)
Közben 23: Hírek angol és francia nyelven.
0.05: Hírek.

BUDAPEST II. 18.30: Olasz nyelvoktatás.
19.05: Kurina Simi cigányzenekara muzsikál.
19.30: „Mikszáth Kálmán a kerületében." Bisztray Gyula irodalomtörténeti előadása.
20: Tánclemezek.
21: Hírek.
21.20: A rádió szalonzenekara.

A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS 1—2 óráig ad műsort.
KASSA, 11.10: Ifjusági előadás.
11.30: Hanlemezek.
11.40: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
12—15.25: Azonos Bp. I. műsorával.
15.30: Holub Ferenc tárogatózik.
15.50: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
16.05: Hanglemezek.
16.25: Szilvay Uriel ruszinnyelvű előadása.
16.45—18.40: Azonos Bp. I. műsorával.
18.40: „Fejedelmi látogatások Kassán." Wick Béla dr. előadása.
19.05—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Szófia 18.45: Tristan és Izolda, opera. Llubljana 20: Opera. Prága 20: Filharmonikusok hangversenye. Svájci olasz 20: Barabás színmű.

TÁNCZENE: Olasz III. 21.45, Stockholm 21, Boroszló 22.30, Kalundborg 23.15, London 23.25, Droitwich 24.

CSÜTÖRTÖK
JANUÁR 12.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek. Hanglemezek.
Utána: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Rimaszombat." Irta Szitnyay Jenő. (Felolvasás.)
10.45: „Hogyan öltöztessük gyermekeinket?" Irta Simon Blanka. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: Eugén Stepat balalajka-zenekara.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: A rádió szalonzenekara. — 1. Siede: Szevillában — spanyol induló. 2. Walfer: A hattyuk — induló. 3. Tóth Lajos: Gavotte. 4. Albeniz: Malaguena. 5. Kárpát Zoltán: Emlékkönyvbe. 6. P. Horváth Dezső: Szaracénok. 7. Beresényi nóátja. 8. Szirmai Albert: Andaluziai szerenád. 9. Delmas-Popy: Tavaszi ünnep Japánban. 10. Kálmán: Részletek a „Josefin császárné" című operettből.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „Ahol a hálókocsik alusznak." Közvetítés a Nyugati pályaudvarról. Beszélő Budinszky Sándor.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Sertéstenyésztési és hizlalási tanfolyam." (II. rész.) (A hizlalás előfeltételei.) Gábos Dénes dr. mezőgazdasági szakiskolai igazgató előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
17.30: Operaházi Zenekar. Vezényel Rajter Lajos.
18.35: „A magyar nyelv tisztaságáért."
18.40: Puszta Sándor és Bódás János verseiből ad elő.
19.05: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
20: „A vendég." Rádiódráma 3 felvonásban. Irta Fertsek Ferenc. Rendező Barsi Ödön. Személyek: Brunó — Csortos Gyula; Az asszony — Keresztessy Mária; A férj — Földényi László; I. férfi — Inke Rezső; II. férfi — Solymossi Sándor; III. férfi — Bodnár Jenő; IV. férfi — Matány Antal; V. férfi — Szabo Gyula; VI. férfi — Forgács Sándor; VII. férfi Losonczy Zoltán; VIII. férfi — Gyenis Ede; Miska bácsi — Szőke Sándor; Cigány Tompa Béla; Fiatalember és gondnok — Ihász László; Házmesterné — Dinnyési Juliska; Cseléd — Sándor Böske; Portás — Stella Gedeon; Rendőr — Somody Kálmán; Mentőorvos — Kallós Emil; Uj ember — Váry Zoltán.
Utána kb. 21.40: Hírek, időjárásjelentés.
22: Hanglemezek.
Közben kb. 22.30: Hírek német és olasz nyelven.
23: Hírek angol és francia nyelven.
0.05. Hírek.

BUDAPEST II. 17: Közvetítés a Gellért-szállóból. Ilniczky László jazzzenekara játszik.
18: „Egy portugál kereskedő útja a XVI. században." Léderer Emma dr. előadása.
19: Horváth Jancsi cigányzenekara muzsikál.
19.25: Angol nyelvoktatás.
20: Eyssen Irén énekel zongorakísérettel.
20.30: Hanglemezek.
21: Hírek, ügetőversenyeredmények.

A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS 1—2 óráig ad műsort.
KASSA, 11.10: Palócrajz. Mezőssy Mária felolvasása.
11.20: Szlovák és magyar népdalok hanglemezről.
11.40: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
12—15.25: Azonos Bp. I. műsorával.
15.25: A kassai katolikus legényegylet daikara.
15.50: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
16.05: Lengyel László saxofonozik.
16.20: „Magyar és szlovák romantika." Sziklay László előadása.
16.45—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Bukarest 20.15: Szimfónikus hangverseny. Boroszló 20.10: Hangverseny. R. Paris 20.30: Opera. Bruxelles fr. 21: Offenbach: Szép Heléna, operett.

TÁNCZENE: Bécs 22.45, London 23.25, Kalundborg 23, Olasz I. 23.10.

PÉNTEK
JANUÁR 13.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek. Hanglemezek.
Utána: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „A röntgenvizsgálat szerepe a csuzos betegségek felismerésében." Hrabovszky Zoltán dr. előadása. — (Felolvasás.)
10.45: „Knigge, az illendőség tudósa." Irta Hamvas József. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: Laskó Emil énekegyüttese.
12.45: Hírek.
13: Hanglemezek.
Közben 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: Reményi Józsefné mesél.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Felvidéki Irodalmi Est. Budapest Székesfőváros Népművelési Bizottsága rendezésében. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. (I. rész.) Megnyitó beszéd. Elmondja Szendy Károly polgármester. 2. Jaross Andor: A Felvidék szellemisége. 3. Rácz Pál: Isten áldása (elbeszélés). 4. Vass László: A Felvidék diákifjusága. 5. „Nemzeti szalag Késmárkon." Szombathy Viktor elbeszélése. 6. R. Simonffy Margit felvidéki költők verseiből ad elő. 7. Szerdahelyi József elbeszélése. 8. Mécs László költeményeiből ad elő.
18.20: Budai György cigányzenekara muzsikál.
Közben 19: „A magyar nyelv tisztaságáért." — Majd:
19.05: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.50: „Aquincum csalogánya." Révay József dr. csevegése.
20.20: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. — 1. Cherubini: A vízhordó — nyitány. 2. Rimszkij-Korszakov: Hópehely szvit. 3. Viski János: Két tánc. 4. Elgar: Vonós szerenád. 5. Rékai Nándor: Csürdöngölő. 6. Nagy Frigyes: Danse caprice. 7. Brahms: 2. és 7. magyar tánc. 8. Strauss János: Művészélet — keringő.
21.40: Hírek, időjárásjelentés.
22: Tánclemezek.
Közben 22.30: Hírek német és olasz nyelven.
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: A rádió szalonzenekara.
0.05: Hírek.

BUDAPEST II. 18.30: Gyorsírótanfolyam.
19.20: „Irodalmi sétak a Svábhegyen." Sötér István dr. előadása.
20.10: Tánclemezek.
21: Hírek.

A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS 1—2 óráig ad műsort.
KASSA, 11.10: Ifjusági előadás.
11.30: Hanlemezek.
11.40: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
12—15.25: Azonos Bp. I. műsorával.
15.30: „Jóka ördöge." Arany János verse. Előadja Némethy Zoltán.
15.50: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
16.05: Szlovák félóra.
16.35: A 21. h. gy. e. zenekara.
Közben 16.45—17: Azonos Bp. I. műsorával.
17.30: „Irodalmi séta Kassán." Radványi Magda előadása.
17.50: Tíz perc tánczene.
18—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Stockholm 17: Gragny Károly hegedűl. Szófia 19.15: Massenet: Manon, opera. Boroszló 19: Lipese: Magyar hangverseny Budapestről.

TÁNCZENE: Olasz II. 17.15, Königsberg 22.35, Kalundborg 23.15, Olasz I. 23.15, Luxemburg 24.

SZOMBAT
JANUÁR 14.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek. Hanglemezek.
Utána: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Pakots József elbeszéléseiből: 1. A remekmű; 2. Az egészségesek."
10.45: „Mit nézzünk meg?" A Terézvárosi plébániatemplomot ismerteti Mesterházy Jenő.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: Laskó Emil énekegyüttese.
12.45: Hírek.
13: Hanglemezek.
Közben 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: Reményi Józsefné mesél.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Felvidéki Irodalmi Est. Budapest Székesfőváros Népművelési Bizottsága rendezésében. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. (I. rész.) Megnyitó beszéd. Elmondja Szendy Károly polgármester. 2. Jaross Andor: A Felvidék szellemisége. 3. Rácz Pál: Isten áldása (elbeszélés). 4. Vass László: A Felvidék diákifjusága. 5. „Nemzeti szalag Késmárkon." Szombathy Viktor elbeszélése. 6. R. Simonffy Margit felvidéki költők verseiből ad elő. 7. Szerdahelyi József elbeszélése. 8. Mécs László költeményeiből ad elő.
18.20: Budai György cigányzenekara muzsikál.
Közben 19: „A magyar nyelv tisztaságáért." — Majd:
19.05: Hírek.
19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.50: „Aquincum csalogánya." Révay József dr. csevegése.
20.20: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. — 1. Cherubini: A vízhordó — nyitány. 2. Rimszkij-Korszakov: Hópehely szvit. 3. Viski János: Két tánc. 4. Elgar: Vonós szerenád. 5. Rékai Nándor: Csürdöngölő. 6. Nagy Frigyes: Danse caprice. 7. Brahms: 2. és 7. magyar tánc. 8. Strauss János: Művészélet — keringő.
21.40: Hírek, időjárásjelentés.
22: Tánclemezek.
Közben 22.30: Hírek német és olasz nyelven.
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: A rádió szalonzenekara.
0.05: Hírek.

BUDAPEST II. 17.30: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
18.35: Felvidéki Irodalmi est. Budapest Székesfőváros Népművelési Bizottsága rendezésében. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. (II. rész.)
19.35: Beethoven: III. szimfónia (hanglemezről).
20.25: „Ujpest százéves." Ugró Gyula ny. polgármester előadása.
21: Hírek.

A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS 21—1 óráig ad műsort.
KASSA. 11.10: „A kassai 34-esek Oroszországban." Lauschmann Otto előadása.
11.30: Hanglemezek.
11.40: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
12—15.25: Azonos Bp. I. műsorával.
15.25: Kafesák István énekel.
15.50: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
16.05: Hanglemezek.
16.25: Madách Imre verseiből szaval Schalkház Lipót.
16.45—19.20: Azonos Bp. I. műsorával.
19.20: „Éjféli látogatás." Hangjáték Irta Ásguthy Erzsébet és Simor Miklós.
20: Csiri László cigányzenekara.
21—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Kalundborg 20: Salamon: Leonora Krisztina, opera. Boroszló 20.10: Lehár: Cigányszerelem, operett.

Hirdetmény lovak és öszvérek téli állatorvosi vizsgálat tárgyában

Értesíti Debrecen szabad királyi város elsőfoku közigazgatási hatósága a város érdekelt lakosságát, hogy a m. kir. Földmívelésügyi Miniszter úr 54.107—1938. IV. B. 3. F. M. szám alatt kiadott rendelete értelmében évenként, a szeptember hó 1. napjától 10. napjáig terjedő időközben össze kell írni — az összeírás idején fennálló állapot szerint, korra való tekintet nélkül — minden nemállami tulajdonban levő lovat és öszvért. Ez az összeírás »Lóbejelentőlap— Lóvizsgálati Igazolvány« ürlapok kitöltése útján történik, amely ürlapok a városi elsőfokú közigazgatási hatóság földszint 46. számú hivatalos helyiségében az állattulajdonosok részére rendelkezésre állanak. Minden egyes lóról és öszvérről — korra való tekintet nélkül — külön ürlapot kell kitölteni. Az ürlapot a ló- vagy öszvér tulajdonosa köteles kitölteni és legkésőbb szeptember hó 10. napjáig a városi elsőfokú közigazgatási hatósághoz visszajutatni. Összeírási kötelezettség alá eső lovak és öszvérek közül azokat, amelyek az összeírás idejében legalább két éves évenként, az október hó 1. napjától november hó 30. napjáig terjedő időközben állatorvosi vizsgálatnak kell alávetni. Ez a vizsgálat elmaradt. A m. kir. Földmívelésügyi miniszter úr 105.700—1938. F. M. sz. rendeletének 2. §-a értelmében a fent említett lovakat és öszvéreket az elmaradt 1938. évi őszi vizsgálat helyett az 1939. évben január hó 7. napjától március hó 7. napjáig terjedő időközben kell állatorvosi vizsgálat alá venni. Ennek a ló- és öszvérvizsgálatok idejét és helyeit az alábbiakban közli a hatóság és felhívja a város területén levő ló- és öszvértulajdonosokat, hogy állataikat az alábbi beosztás szerint kijelölt és az az állatok tartási helyéhez legközelebb fekvő vizsgálati helyre és időre az elrendelt vizsgálat foganatosítása végett vezessék elő: 1. Január hó 9-én, hétfőn délelőtt 9—10 óráig terjedő időben az ohattelekházai 11—12 óráig terjedő időben pedig a belsőohati bérgazdaságban lesz a lóvizsga megtartva. Ezen a napon elővezetendők az ohattelekházai valamint a belsőohati bérgazdaságokban és az I. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részen tartott lovak és öszvérek. 2. Január hó 10-én, kedden délelőtt 8—12 óráig terjedő időben a Hortobágyon lévő mátai biztosi hivatalhoz. Ezen a napon elővezetendők a Tiszacsege, Tiszadorogma, Egyek, Tiszafüred, Nagyiván és Nádudvar községek határai, valamint a Hortobágy-folyó által határolt I. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. 3., 4., 5. Január hó 11-én, szerdán, 12-én csütörtökön és 13-án, pénteken délelőtt 9—13 óráig terjedő időben a kadarcsi-csárda előtti térre. 11-én az A-tól G-ig, 12-én a H-tól N-ig és 13-án pedig O-tól Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevű állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá. Ezeken a napokon elővezetendők a Balmazújváros község határa, a Hortobágy-folyó és Szoboszló megyei város, valamint Nádudvar község határai által határolt II. állategészségügyi körzetnek, valamint a III. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. 6. Január hó 14-én, szombaton délelőtt 10—14 óráig terjedő időben az u. n. Pipagödrökhöz. Ezen a napon elővezetendők az előző szakaszban részletesen körülírt II. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. 7. Január hó 17-én, kedden délelőtt 8—14 óráig terjedő időben a Csapó uccai csordaföldre. Ezen a napon elővezetendők a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyírbátori vasútvonala, Vámospéres, Nyírmártonfalva, Bagospuszta, Sámson és Hajdúbadház községek határai, valamint a Debrecen—nyíregyházai vasútvonal által határolt VI. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. 8., 9. Január hó 18-án, szerdán és 19-én csütörtökön délelőtt 8—14 óráig terjedő időben a ló- és szarvasmarhavásártérre. 18-án az A-tól K-ig, 19-én pedig az L-től Z-ig terjedő betűvel kezdodő nevü állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá. Ezeken a napokon elővezetendők a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyíregyházai, a Debrecen—büdszentmihályi vasútvonalak, valamint Hajdúböszörmény megyei város határa által határolt V. állategészségügyi körzetnek, valamint a IV. állategészségügyi körzetnek ezzel a körzettel határos részén tartott lovak és öszvérek. 10., 11. Január hó 20-án, pénteken és 21-én, szombaton délelőtt 8—14 óráig terjedő időben a volt Ghillányi-laktanya előtti térre. 20-án az A-tól K-ig, 21-én pedig az L-től Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevü állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá. Ezen a napokon elővezetendők a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyírábrányi vasútvonal, Mikepéres község határa és a Debrecen—nagylétai vasútvonal által határolt VIII. állategészségügyi körzetben, valamint a IX. állategészségügyi körzetnek ezzel a körzettel határos részén tartott lovak és öszvérek. 12., 13. Január hó 25-én, szerdán és 26-án, csütörtökön délelőtt 9—13 óráig terjedő időben a Szoboszlói úton lévő 4. számú útkaparóháztól. 25-én az A-tól K-ig, 26-án pedig az L-től Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevü állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá. Ezeken a napokon elővezetendők az előbbi szakaszban részletesen körülírt III. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. 14., 15. Január hó 27-én, pénteken és 28-án, szombaton délelőtt 9—13 óráig terjedő időben a szováti útfélen fekvő ú. n. Vecsei-féle földhöz. 27-én az A-tól K-ig, 28-án pedig az L-től Z-ig terjedő betűvel kezdő: dő nevü állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá. Ezeken a napokon elővezetendők a Debrecen—nagylétai vasútvonal, Mikepéres község és Hajdúszoboszló megyei város határai, valamint a m. kir. Államvasutak Debrecen—budapesti vasútvonala által határolt IX. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. 16. Február hó 1.-én, szerdán délelőtt 9—13 óráig terjedő időben a Szoboszlói úton levő 5. számú útkaparó házhoz. Ezen a napon elővezetendők a Debrecen—füzesabonyi vasútvonal, a Hajdúböszörményt—Szoboszlót összekötő országút, Szoboszló megyei város határa és a m. kir. Államvasutak Debrecen—budapesti vonala által határolt III. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. 17., 18. Február hó 2-án, csütörtökön és 3-án, pénteken délelőtt 8—12 óráig terjedő időben a Látókép-csárda előtti területre. 2-án az A-tól K-ig, 3-án pedig a L-től Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevü állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá. Ezen a napokon elővezetendők a fentebb részletesen körülírt III. és IV. állategészségügyi körzeteknek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tarott lovak és öszvérek. 19. Február hó 4-én, szombaton délelőtt 9—13 óráig terjedő időben a nagyecserei erdőhivatalhoz. Ezen a napon elővezetendők a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyírbátori vasútvonalnál, Vámospéres, Nyírmártonfalva, Bagospuszta, Hajdúsámson és Hajdúhadház község határai, valamint a Debrecen—nyíregyházai vasútvonal által határolt VI. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. 20. Február hó 8-án, szerdán délelőtt 9—13 óráig terjedő időben a halápi-csárda előtti téren. Ezen napon elővezetendők az előző szakaszban részletesen körülírt VII. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. 21. Február hó 9-én, csütörtökön és 10-én, pénteken délelőtt 9—13 óráig terjedő időben az ú. n. vénházi erdőőri lakáshoz (Barca-csőszház.) 9-én az A-tól K-ig, 10-én pedig az L-től Z-ig terjedő betűvel kezdődő nevü állattulajdonosok lovai és öszvérei kerülnek vizsgálat alá. Ezeken a napokon elővezetendők a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyírábrányi vonala, Vámospéres, Nagyléta, Vértes, Monostorpályi, Hosszúpályi, Hajdúbagos és Mikepéres községek határai és a Bellegelő határa által határolt VII. állategészségügyi körzetnek ehhez a vizsgáló helyhez közelebb fekvő részén tartott lovak és öszvérek. Figyelmezteti a hatóság a ló- és öszvértulajdonosokat, hogy a vizsgálatra csak azokat a lovakat és öszvéreket vezessék elő, amelyek az összeírás idejében már legalább két évesek voltak és hogy az elővezetendő lovakra és öszvérekre vonatkozó előző évi »Lóvizsgáló Igazolvány«-okat okvetlenül vigyék magukkal, mert amelyik állattulajdonos az előző évi »Lóvizsgálati Igazolvány«-t nem tudja felmutatni, az ellen a kihágás elkövetésének gyanuja miatt feljelentést kell tenni. A »Lóvizsgálati Igazolvány«-t és az ideiglenes »Lóvizsgálati Igazolvány«-t a tulajdonos köteles a) mindaddig megőrizni, amig a hatóság azokat ki nem cseréli; b) az állat elidegenítése (eladása, elcserélése, elajándékozása stb.) esetében az új tulajdonosnak átadni; c) az állat elhullása esetében 15 napon belül a ló tartási helye szerint illetékes hatóságnak beszolgáltatni; d) a vizsgálatra magával vinni s ott, vagy egyéb alkalommal a hatóság felszólítására felmutatni. A ló, illetőleg öszvér elidegenítése esetében a »Lóvizsgálati Igazolvány«-ra és az »Ideiglenes Lóvizsgálati Igazolvány«-ra vonatkozóan az előző szakaszokban megállapított kötelezettségek a marhalevél kiállításának, illetve átírásának időpontjától kezdődően az új tulajdonost terhelik. Olyan lóra vagy öszvérre, amely az 1938. -vi összeírás idejében legalább kétéves volt, de a háromeves kort még nem érte el, marhalevelet kiállítani és az ilyen lóra vonatkozó marhalevelet kezelni (tulajdojog átruházási nyilatkozattal ellátni, állategészségügyi bizonyítványt megújítani új irányítást rávezetni) az 1939. évi március hó 7. napjától május hó 7. napjáig terjedő időben — még érvényes »Ideiglenes Lóvizsgálati Igazolvány«-t is fel tud mutatni. Az 1939. évi tavaszi vizsgálat alkalmával kiállított »Ideiglenes Lóvizsgálati Igazolvány« az 1939. évi május hó 15. napjáig érvényes. Az 1939. évi tavaszi vizsgálat alkalmával záradékolt »Lóvizsgálati Igazolvány« az 1940. évi április hó 1. napjáig érvényes. A lovaknak és öszvéreknek évenkénti megvizsgálására vonatkozó rendelkezések pontos végrehajtásához fontos közérdek fűződik. A kiadott rendelkezések megtartására tehát az érdekelt állattulajdonosok figyelmét nyomatékosan felhívja a hatóság annál is inkább, mert amennyiben a cselekmény sulyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1928:XIX. tc. 100. §-a alapján pénzbüntetéssel büntetendő az, a) aki lovára vagy öszvérére vonatkozóan »Lóbejelentőlap—Lóvizsgálati Igazolvány« ürlapot nem tölt ki; b) aki lovára vagy öszvérére vonatkozóan a »Lóbejelentőlap—Lóvizsgálati Igazolvány« ürlapot a rendelkezés ellenére nem az előírt módon, nem a valóságnak megfelelően tölti ki, vagy azt a hatósághoz idejében nem juttatja vissza; c) aki lovát vagy öszvérét elő nem vezeti, elő nem vezettett, illetőleg meg nem vizsgáltatja; d) aki a »Lóvizsgálati Igazolvány«-t és az »Ideiglenes Lóvizsgálati Igazolvány«-t mindaddig meg nem őrzi, amig azokat a hatóság ki nem cseréli, vagy az állat elidegenítése esetében az új tulajdonosnak át nem adja, vagy az állati elhullása esetében 15 napon belül a ló tartási helye szerint illetékes hatóságnak be nem szolgáltatja, vagy vizsgálatra magával nem viszi, ott vagy egyéb alkalommal a hatósági felszólításra fel nem mutatja. Debrecen, 1939. január hó 2. *Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.*

57.301/1938. adó. HIRDETMÉNY az ebek bejelentéséről és az ebadó befizetéséről. A jelenleg érvényben levő 291/1934. és 336/1936. Bkgy. sz. ebtartási szabályrendelet 6. §-ára utalással felhivja a városi adóhivatal az ebtulajdonosokat, illetve ebbirtokosokat, hogy a tulajdonukban, illetve birtokukban levő ebeket 1939. évi január hó 31-ig feltétlenül jelentsék be, az ebbárcát váltsák ki és egyidejüleg a megfelelő ebadót fizessék be. Ha az eb birtokosa a bejelentést nem személyesen, hanem megbízottja által eszközli, — megbízottjának minden esetben megfelelő írásbeli meghatalmazást tartozik adni, amely a bejelentés teljesítésekor beszolgáltatandó. A bejelentést naponként a hivatalos órák alatt délelőtt 8—12 óráig a városi adóhivatal könyvelési osztályának, a lakás szerint megfelelő csoportjánál kell megtenni, amely osztály nyilvántartásba veszi és az ez alkalommal kiváltandó ebbárcáról és befizetendő adóról a vonatkozó nyugtát kiállítja s a befizetőnek átadja. A befizetés után kiszolgáltatott ebbárca és ebadónyugta a várható helyszini ellenőrzések céljából megőrzendők. Mindazon ebbirtokosok, kiknek birtokában a város belterületén magyar fajtáju eb van, az ebadó alacsonyabb díjtételét csak azon esetben igényelhetik, ha az eb a „magyar eb törzskönyv"-be be van vezetve s ezt a körülményt igazolják, ennek hiányában az ebnek a magyar fajtáját csak hatósági állatorvosi bizonyítvánnyal lehet igazolni a bejelentés alkalmával. Annak, akinek patkányfogó eb van, az eb fajtáját és azt, hogy az ebet tényleg patkányfogásra használja, megfelelőleg (állatorvosi bizonyítvány, hatósági igazolás, stb.) igazolni kell. — Pásztor eb bejelentés elfogadásának és ilyen címen igényelhető alacsonyabb adótétel alkalmazásának csak a veszettség elleni oltási bizonyítvány bemutatása ellenében lehet helye. Figyelmezteti a városi adóhivatal az ebtulajdonosokat, illetve ebbirtokosokat arra, hogy a bejelentés és az ebbárca kiváltásának elmulasztása kihágást képez s mint ilyen kerül büntetés alá. — az ebadó be nem fizetése pedig végrehajtási eljárás folyamatba tételét vonja maga után. Felkéri a városi adóhivatal az érdekelteket, hogy a tömeges torlódás elkerülése végett a bejelentést és fizetést ne halasszák az utolsó napokra. Városi adóhivatal.

x **Még a takarékos ember is járhat szinházba, ha kedvezményes füzetszelvényt vált a Csokonai Szinház földszinti titkári irodájában.**

— **Kisdedek makacs székszorulásánál és nagyobb gyermekek gyomorbélhurutjánál** reggel felkeléskor gyakran már egy negyedpohár termé„**Ferenc József**" keserűvizet is kitűnő eredménnyel adhatunk. Kérdezze meg orvosát.

Kisgazdának való regulák 1707-ből

Egy régi kalendáriumban, melyet 1797-ben adtak ki, igen böles reguláh olvashatók a akisgazdák részére. Az eredeti szöveg, mai magyar nyelven következőket mondja:

Nem az a leggazdagabb ember, akinek a legtöbb földje van, hanem az, akinek a földjén a legtöbb és a legszebb termése van.

Amit ma elvégezhetsz, sohase halaszd holnapra, mert aki későn fog a lamihez, későn végzi azt el.

Mindenkor azt végezd legelőbb, ami szükségesebb; a földművelésnél pedig az időjáráshoz és a föld természetéhez szabd magadat. Okos ember mindent ésszel csinál.

Ha a földmivelésből kívánsz meggazdagodni, úgy magad fogd meg az eke szavát és ha ezt nem hagyod el, úgy a kenyér sem hagy el téged.

Mikor, miképen folyik állapotod, ahhoz alkalmazd önön magadat.

Minden dolgaidnak folytatásában úgy iparkodj, hogy a dolognak te hághass a nyakára, ne pedig a dolog a te nyakadra. A maga feltételében állhatatos és dolgában szorgalmas ember előtt nincsen semmi lehetetlen.

A rest ember kér, de semmit sem nyer, a szerény embernek pedig minden megadatik, amit kíván.

A jó dolgosság olyan kincs, amit a tolvaj soha el nem lophat és amely mindig maga tartja jól magát.

Ami a fejében nincs meg az embernek, a két lábában kell annak megleniie és gyakran az erszényében.

Aki nem tart jó rendet a maga dolgában, annak az élete csupa pestis és az olyan ember igen ritkán boldogul valamiben.

1701/1939. aü. HIRDETMÉNY. Közhirré teszi a városi adóhivatal, hogy az 1900. évi XVI. tc. 8. §-a alapján az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézetet illető, az 1922. II. tc. alapján megállapított mezőgazdasági cselédek után járó hozzájárulási díj 1939. évi összeírási és kivetési lajstroma folyó évi január hó 9-től január hó 16-ával bezárólag 8 napi közszemlére van kitéve a városi adóhivatal 8. számú szobájában. Érdekelt munkaadók a közszemle idején a hivatalos órák alatt — hétköznapokon 8—12 óra között — a lajstromot megtekinthetik. A kivetés elleni felszólalások a közszemle letelte után 15 nap alatt Debrecen sz. kir. város polgármesteréhez címezve a városi adóhivatalnál adandók be. Egyben felhívja a városi adóhivatal az érdekelt munkaadókat és géptulajdonosokat, hogy gazdaságukban foglalkoztatott gazdasági cselédeket (szegődményes iparosokat, idény, sommás munkásokat, gépmunkásokat) biztosítás végett és a cselédváltozást átírás végett — a cselédkönyv bemutatása mellett — a munkavállaló szolgálatba lépésétől számított 15 nap alatt jelentsék be, a díjfizetési kötelezettségüknek tegyenek eleget. A bejelentés elmulasztásából eredő teljes kárért az 1902:XIV. tc. 24. §-a, illetve az 1912:VIII. tc. 5. és 12. §-ai alapján felelősséggel tartozik a munkaadó, ezen felül mulasztása a kihágási eljárás jogkövetkezményét vonja maga után. Debrecen, 1939. január hó 4. *Városi adóhivatal.*

HIRDETMÉNY. Debrecen sz. kir. város állatállományа részére lenmagpogácsát és napraforgópogácsát vásárolok. Ajánlatokat a gazdasági ügyosztályhoz (városháza, félemelet) f. évi január hó 9-től kezdve írásban, vagy szóbelileg kérem minden nap d. e. 12—2 óra között. Debrecen, 1938. január 7. *Polgármester.*

3711/1938. Vh.

Árverési hirdetményi kivonat.

Elárverezek Debrecenben, Mátyás Király u. 35. sz. a. 1939. évi január hó 13. napján d. u. 2 órakor a debreceni kir. járásbíróságnak 1938. Pk. 30.664. sz. végzése folytán néhai Kovács Izabella hagyatékához tartozó 1—209, 213—218 t. a. összeirt s 2199 P 10 f becsértékü szobabutorok, különféle ruhanemüek, edények és egyebekből álló ingóságokat.

Debrecen, 1938. december 15.

Lőrincz Endre
kir. bir. végrehajtó.

Nyilt tér

Boldogh Gyula ur üzletemből eltávozott, sem pénz felvételére, sem üzleti ügyeim intézésére nem jogosult.

Bartha Ferenc
temetkezési vállalkozó.

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

Szabó
magánnyomozó irodája Varga ucca 41. szám, a legdiszkrétebben nyomoz, megfigyel, informál. 588

Alkalmazást nyer férfi

Szabósegéd,
nőtlen, jómunkás, úriszabóságban állandó munkát kaphat, Erdős, Derecske. 417

Február 1-ére
kocsis, józanéletű, hosszú bizonyítvánnyal felvételik, Galamb ucca 10. sz. malom. 574

Ügyes
fiút, jó családból, tanulónak felveszünk, Műszaki, Hunyadi ucca 17 555

Kertész
inasi teendőkben jártas, kommencióra, tanyára, április 1-ére felvételik, Ferenc József út 6. 528

Kifutófiút
felvesz Török fűszeres, Huszárgál ucca 26. 536

Keresztény vezetőket
azonnal alkalmaz magyar biztosító intézet, Szatmár és Beregmegyei főügynökségeihez. Szakemberek ajánlataikat postafiók 35. sz., nyujtsák be. 645

Perfekt
gyorsíró férfit felveszek. Jelentkezés délután 6—8-ig, hétköznap este 7—8. Cim a kiadóban. 649

Villanyszerelő
tanulót felvesz Schätz József villanyszerelő mester, Hatvan ucca 55 664

Kifutó
azonnali belépésre felvételik, Goleneczky, Sas ucca 2. 677

Kifutófiút
felvesz Wipla műfoglaboratórium, Hatvan ucca 1. szám. Jelentkezés héttőn 8 órától. 695

Jócsaládból
való fiút, szabótanulónak felveszek. Tóth, Csapó ucca 6. 690

Alkalmazást keres férfi

Disznóölést
helyben és vidéken elvállalok, Jenei, Kossuth ucca 28. 614

Alkalmazást nyer nő

Kifutóleányt
felvesz fogtechnikus, Piac ucca 30. 626

Ápolónő
felvételik, Szőllősi tőzsde, püspöki palota. 627

Fiatal
munkáslányok felvétetnek, gombüzem, Széchenyi ucca 42. 634

Telefonhuzónők
és géphimzőnők felvétetnek, Harsányiné, — Nyil ucca 28. 650

Jobb családból
való leány, gyermek mellé, a délutáni órákra felvételik, Vigkedvü Mihály ucca 12. 524

Árvaleányt,
jó családból 15, vagy 20 év körülit, családtagnak magamhoz vennék, cseléd van. Montiezredes ucca 11. 668

Pénztárosnőt
könyvelésben jártast azonnali belépésre keresek. Ajánlatok „Fűszer" jeligére a kiadóba. 666

Svetits
gimnázium I. éves kislányomhoz, Svetits intézetbeli korrepetitort felveszek, Miklós ucca 6. szám. 664

Háztartási alkalmazott

Bejáró,
vagy bentlakó mindenes cseléd alkalmazást nyerhet. Arany János ucca 2., földszint 1. 458

Takaréktüzhely
új és használt, készen olcsón, javítását felelősséggel vállalom. — Nagy István, Széchenyi ucca 6. sz. 487 2. 6.

Megbizható
bejárónőt felvesz. Vendég u. 82. 575

Bejárónőt
keresek fiatalabb lányt hosszú bizonyítvánnyal Szücsné, Hadházi u. 30 573

Bejáró
leányt azonnalra felveszek. Timár u. 32. sz. hátsó lakás. 526

Bejárónőt
délelőttre keresek, Maróthy György ucca 24. uccai lakás. 602

Szobaleány,
jó bizonyítványokkal rendelkező 15-ére felvételik, Batthyány u. 20. szám. 618

Felveszek
bejáró kislányt, vagy asszonyt, a délutáni órákra, Széchenyi ucca 44. szám. 638

Megbizható
ügyes szobaleányt felveszek, jó bizonyítvánnyal, vasárnap délelőtt és délután, Rákóczi ucca 10., balra. 531

Takarítónőt
délelőttre felveszek, OTI bérház, III. kapu, III. emelet 51. sz. 545

Főzésbez értő
gyermekszerető bejáró mindenest keresek azonnalra. Jelentkezés 7—10 óráig, Aszmann, Batthyány ucca 16. 566

Megbizható
bejárónőt, vagy bentlakó mindenest felvszek. Arany János ucca 25., keresztépület. 673

Egy
tiszta, rendes bejárónő felvételik, Czegléd ucca 1. Boskovics. 654

Bejárónőt
azonnal felveszek, Magoss György tér 16. 610

Bejárónő
felvételik, Ferenc József út 59. földszint, egyesület. 648

Jól főző,
tiszta mindenes szakácsnőt, jan. 15-ére felveszek, Szent Anna 52 637

Bejárónő
tisztességes, komoly egész napra felvételik. Jelentkezés délután, Hüvelyes ucca 7. 651

Bejárónőt
felveszek azonnal, Kigyó ucca 53., keresztépület. 669

Önállóan
jól főző mindenest, — bentlakással azonnal felveszek, Eötvös ucca 17. 681

Alkalmazást keres nő

Német
kisasszony állást keres. Cim a kiadóban. 653

Ajánlat

Varrógép, kerékpár
vétel, csere, eladás köl csönzés. — Géprészek minden géphez. Javítások jótállással, Eisenberger, Csapó ucca 101. szám. 1379 1. 15.

Hó- és sárcipő.
javítás. Vulkanizálva is Nagy Károly, Batthyány ucca 10. 382 2. 3.

Zománcozott tüzhelyek
nagy választékban olcsón kaphatók. Öcska tüzhelyét becserélem. Hatvan ucca 70. Telefon: 12-84. 1673 1. 11.

Kocsik,
minden alakban, autófényezés, Riesz kocsigyártó, Hatvan ucca. 1828 1. 8.

Fehérnemü
varrást, hímzést, legolcsóbban, legszebben készíttessen, Kút ucca 62. alatt. 463 1. 20.

Angliában
elhelyezkedni kivánó háztartásbeli hölgyek felvilágosítást kaphatnak 3—6 óráig, Rothermere ucca 42 szám háztulajdonosnál. 680

Estélyi ruhát 5,
délutánit 4, házi ruhát 3 pengőért készít „Elit" szalon, József kir. herceg ucca 14. 647 1. 21.

Zománctüzhelyek
korcsolyák, szánkók, s hinták, kalitkák, alpakka evőeszközök, konyhamérlegek, kések, hab üstök, üstházak, krumplifüllesztők, Nagy vasüzletében, csapókanyar 661

Kivándorlóknak
biztos egzisztencia, a Champignon gomba termesztést rövid idő alatt megtanulhatja. Cim a kiadóban. 678

1 drb 80/120 perzsa alap P 5·70

1 drb 60/100 perzsa ala 50 dkgr anyaggal P 9

1 kg I. a. Irachfonal P 12

Benyáts-nál

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
finom koszt a Hungária panzióban **szobák napokra s hónapszámra,** Ferenc József út 59 szám, telefon: 23-39. 800 vv.

Élelmiszer ital

Libamáj,
3 fillértől dekája, libazsír tésztába 2 pengo kilója. Tökkáposzta, s vizesugorka kapható a csapóuccai szinházi járónál, libahúsüzletben. 1322 1. 13

Sajáttermésü
valódi nyári rózsa Ella burgonya és sertésnek való, kicsiben is eladó. Péterfia 38. 632

Prima édes étett narancs **68 fill.**
Mézédes mandarin **8ö fill.**
Batul alma **80 fill.**
GOLENCZKY Sas u. 2. Tel. 16-05

Oktatás

Angolul
tanít jó kiejtéssel beszélő úriasszony, Lakosné, Simonffy ucca 32. szám. 463

Kivándorolni
akarók szakszerű gyors átképzését vállalom, — kozmetikus, Hatvan u. 21. szám. 655

Zongorázni
tanítok kezdőket, haladókat, magyar nótákat cigányosan, jazz nótákat is, házhoz is eljárok. Eötvös ucca 48. 530

Rádió

Rádiót,
3, vagy 4 lámpást, telepes készüléket keresek megvételre. Ajánlatot „Rádió 3" jeligére a kiadóba kérem leadni. 348 vv.

Társ

Hagyma
és torma nagybani termelésére keresek egy tőkeerős bolgár kertészt. Cim a kiadóhivatalban. 544

Jól bevezetett
szaküzememhez ötezer pengővel társat keresek, Kincseshegy, — Zwingli ucca 8. 1 ajtó 603

Üzlethelyiségbe
betársulhat, Csapó ucca legforgalmasabb helyén. Jelige „Rezsicsökkentés". 605

Kenyér,
gyümölcs lerakathoz társat keresek. Cim a kiadóban. 609

Hangszer

Sunda
cimbalmot veszek. Mocsár, Oláh Károly ucca 52. sz. 599

Saxofont
keres megvételre, vagy kölcsön, Miklós ucca 4. földszint. 600

Zongora,
keresztthuros, olcsón eladó. Rothermere ucca 23., keresztépület. 660

Pianinó
és varrógép eladó Nagy erdő 4. sz. villa, Kesztheli. 659

Tüzelő anyagok

Itt az olcsó fa!
Száraz aprított akác- és tölgyfa hazaszállítva, s mázsánként 4 pengő 20 fillér és jóminőségű szenek. Kovács fakereskedő, Szent Anna ucca 36. szám. 688 1. 14

Elveszett

Apáffi
Botond, laktanya, egész a Vasváry Pál uccáig az ünnep szombatján egy borítékban fontos iratokat hagytam el. — Kérem a szíves megtalálót, Vasváry Pál ucca 6. alá juttassa el, kellő jutalomban részesül. — Ugyanott egy műszerésznek való üvegezett szekrény és egy kút eladó. 534

Bútor

Eladók
hálószoba bútorok. Értekezni: Domokos Lajos ucca 16. 559

Barna,
keményfa íróasztal, s konyhabútor, festett háló eladó. Széchenyi ucca 8. 3 ajtó. 594

Ágú, zemfÉvemfÉ

Elköltözés
végett világos háló, s ebédlőszekrény, schöberl-ágy, bőrgarnitura, dohányzóasztal, festmények, konyhaberendezés olcsón eladó. Vendég ucca 79. 640

Hármasszekrény
íróasztal, rézágy, háló félháló, sodronyok olcsón eladók. Mester u. 40. szám. 641

Gyönyörű
modern ebédlőbútor, s berkenyeháló olcsón eladó. Szepességi ucca 27 631

Uj
bútorüzlet, Dégenfeld-tér 6. Mindenféle bútorok olcsó eladása, + részletre is. 639

Eladó
egy szép nagy feketére fényezett tölgyfa ebédlő és egy fényezett szilfa hálószoba bútor. Poroszlay út 14. 691

Keményfa
háló, ebédlő, empirstilü szalon s több kisebb bútor eladó, privátnak, püspöki palota, IV. kapu, III. em. 26 561

Vegyes

Intelligens
magános nő, háza van, nyugdíjasnak gondozója lenne. Cim a kiadóban. 564

Grafológusnő
mindenről felvilágosít, tanácsot ad. Fogad: Széchenyi ucca 43. 551

Talált
tarka német vizslakölyök átvehető, Jókai ucca 5. alatt. 595

Autó, motor, kerékpár

Motorkerékpár
eladó. Homok ucca 19. 587

Autó
eladó, két üléses, Fiat, Balilla, kitünő karban, Böszörményi út 19. 523

Egy
jókarban levő kisebb motorkerékpár eladó. Megtekinthető Simonyi ucca 2. C. alatt, házmesternél. 635

Üzlet, mühely, raktárhelyiség

Üzlethelyiség,
lakással, február 1-ére kiadó. Érdeklődés a tulajdonosnál, Vigkedvü Mihály ucca 25. 521

Kiadó
egy szép kis üzlethelyiség, akár azonnal, Ajtó ucca 26. 522

Mühely-
helyiség kiadó. Piac u. 75. alatt. 584

Kovácsmühely
berendezés eladó, mühely kiadó. Zápolya u. 10. szám. 579

Fűszerüzlet,
berendezéssel, esetleg lakással kiadó. Ugyanott eladó egy kisebb Wertheim-szekrény, Virág ucca 11 604

Főútvonalon
kisebb üzlethelyiség, — cipészmühelynek igen alkalmas kiadó. Cim a kiadóban. 693

Átadó üzlet, vendéglő

Nagyforgalmú
jogfolytonos italmérés központban, berendezéssel együtt más vállalkozás miatt átadó — Megbizott Pesti János, Piac ucca 36. 657

Fűszerüzlet,
1300 pengő havi forgalommal, betegség miatt olcsón kiadó. Cim a kiadóban. 621

Jól
bevezetett tisztítóüzlet eladó. Hatvan ucca 2. 656

Kiadó
elsőrangú bodega, s kocsmahelyiség, szobával, gáz, villany bevezetve, Pétérfia 48 692

Kiadó lakás egyszobás

Egy szoba,
előszoba, konyha kiadó Sas ucca 2. Megtekinthető: 10—3. Felvilágosítás a házmesternél. 607

Egy
udvari szoba, konyha, február 1-ére kiadó. — Miklós ucca 32. 624

Uccai
szoba, konyha, mellékhelyiségek, február hó elsejére kiadó. Csillag ucca 69. 596

Egyszobás,
konyhás udvari lakás piac közelében, villanybevezetve kiadó, Monti ezredes ucca 11. 667

Kiadó lakás kétszobás

Magoss György 1. szám
alatt kétszoba, konyha, kézikamara, fáskamara, pince és külön padlás helyiségekből álló lakás február 1-re kiadó. 538

Két
szoba mellékhelyiségekből álló lakás áthelyezés miatt azonnal kiadó. Monti ezredes utca 13. sz. 424

Kiadó
két szoba mellékhelyiséggel, Domokos Lajos u. 16. sz. 558

Kétszobás
napfényes száraz lakás kiadó, egyetemhez öt perenyire. Poroszlay út 71. 563

Kettő
szoba, előszoba, konyha, spájz, február 1-ére kiadó. Ótmalom ucca 1 662

Két
udvari szoba, előszoba, konyha, spájz, minden órán kiadó Rothermere ucca 39. 612

Kiadó
Piac ucca legszebb helyén két egymásbanyiló gőzfütéses, főlépcsőházi bejáratú uccai szoba. Üzleti irodának, — vagy orvosi rendelőnek kiválóan alkalmas. Cim a kiadóban. 623

Kiadó
azonnalra két szoba, s előszoba, minden mellékhelyiségekből álló lakás. Böszörményi út 5. szám. 687

Uccai
két nagyszobás, konyhás lakás, azonnal kiadó. Csapó ucca 90. 686

Kiadó lakás háromszobás

Bikabérházban,
3 szobás, központifütéses lakás azonnalra is kiadó. Bármikor megtekinthető, kulcs a házfelügyelőnél. 455

Háromszobás,
hallos, parkettes, fürdő szobás, elsőemeleti uccai lakás, lépcsőházi bejárattal. Hungária palotában februárra kiadó. 576

Háromszobás,
parkettás, fürdőszobás, kertes modern lakás, gáz, viz, villannyal, Poroszlay út 26. sz. alatt, május elsejére kiadó. Értekezni: Tóth és Sebestyén Részvénytársaságnál, Fürdő ucca 2. 597

Azonnal
kiadó földszinti uccai háromszobás I. emeleti udvari háromszobás lakások, Baltazár Dezső ucca 12. 652

Kiadó lakás nagyobb

Simonyi út 4. sz.
házban négyszobás és minden mellékhelyiséggel, valamint központi fütéssel felszerelt első emeleti lakás május hó elsejétől kiadó. Megtekinthető délelőtt 11—1 óráig, délután 4—5 óráig. 485

Négyszobás,
uccai lakás, május 1-re kiadó. Miklós ucca 4. 691

Lakást keres

Májusra
háromszobás komfortos lakást keresek. Árajánlatot „Nyugdíjas Thaly Kálmán 12." kérek. 539

Május
1-től bérelnék villát a Széchenyi kertben. — Cim a kiadóhivatalban. 553

Butorozott szoba

Különbejáratú
csinosan bútorozott szoba olcsón kiadó. — Arany János ucca 29. kereszténület. 479 vv

Különbejáratú
uccai csinosan bútorozott szoba kiadó, házaspárnak is, Miklós ucca 22. 580

Különbejáratú
uccai csinosan bútorozott szoba kiadó. József kir. herceg ucca 8. emelet, balra. 541

Bútorozott
elegáns berendezésü uccai különbejáratú parkettás nagy szoba kiadó. Werbőczy ucca 3. szám. 550

Kiadó
uccai csinosan bútorozott parkettás szoba. Széchenyi ucca 21. 589

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba. előszobával kiadó. Busi ucca 3. Péterfia közelében. 590 vv.

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba, belvárosban olcsón kiadó. Garay ucca 20. 629

Különbejáratú
bútorozott szoba. kétszemélyre is kiadó. — Hatvan ucca 2. II. em. 628

Különbejáratú
bútorozott szoba. egy, vagy két egyénnek kiadó. Kishegyesi út 17. 613

Különbejáratú
bútorozott szoba, fürdőszobával kiadó. József kir. herceg ucca 35 I. e. 630

Bútorozott
szoba kiadó. Magoss György tér 16. Megtekinthető: 12—15 óra között. 610

Csinosan
bútorozott szoba kiadó. Kölcsey ucca 1. 646

Bútorozott
uccai szoba, belvárosban, esetleg ellátással, azonnal kiadó. Domb ucca 14. 636

Különbejáratú
kicsi bútorozott szoba kiadó. Rákóczi ucca 35. 663

Elegánsan
bútorozott, légfütéses szoba fürdőszobával kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 694 694

Uccai
parkettes bútorozott szoba, katonatisztnek s tisztviselőnek kiadó, — Péterfia 21. 683

Uccai
bútorozott szoba, 2—3 személynek, a központban kiadó. Rothermere ucca 42. sz. háztulajdonos. 679

Ingóságvétel

Nyolcelőerős
motort keresek. Ugyancsak lemezes fényképezőgépet (legalább F. 4,5 Compour stb.) Kiss Imre, Vigkedvü 50. 620

Tiszti
köpenyt, csizmát, jó állapotban veszek. Cim a kiadóban. 569

Melegágyi
ablakokat, használtat, kifogástalan, jó állapot ban levőt keresek. — Batthyány ucca 20. 619

Ingóság eladás

Kétaknás folytonégő
„Perpetum" salgótarjáni kőszénkályha, jó állapotban, nagyobb lakások, szobák fütésére igen alkalmas, eladó. Párja megtekinthető a kiadóhivatalban. 1679 vv.

Működesolya,
kiváló acél, kerekorrú, 42-es cipőre szerelve, cipővel együtt 25 pengőért eladó. Domokos Lajos ucca 6. 1909

Fekete
zakó, csíkos nadrággal eladó. Böszörményi út 11. A. Farkas. 231

Asztalosok
24 személyes asztal kihuzó szerkezete eladó. Domokos Lajos ucca 6 1234

Barna
nutria leánybunda sapka és muff eladó. Bundi u. 9. 586

Alig
használt szmoking magas termetre eladó. Vigkedvü Mihály u. 12. sz 525

Szmoking
kifogástalan, jutányosan eladó, Nyomtató u. 5. jobbra. 546

Üzemképes
nikkelező berendezés eladó. Deutsch Miklós, Nyíregyháza, Rákóczi utca 7. 29

Jó
állapotban levő asztalkonyha eladó. Erzsébet u. 20. 529

Natúrnaleassa,
alighasznált eladó. Cim a kiadóban. 606

Kocsibunda,
lópokróc, priccsnyereg bőrönd, ponyva, gépszíj, gyermekkocsi, s kard, Glück, Bádogos ucca. 617

Singer,
varrógép süllyesztős, alighasznált eladó, — Kossuth ucca 41. szám, kereszténület. 622

Jó állapotban
levő szmoking eladó. Wesselényi ucca 95. sz. 615

Ebédlőszőnyeg,
futószőnyeg, rézágy, s szilbunda, szmoking, székek, konyhabútor, Arany János ucca 28. 644

Dióháló,
ebédló, félhálók, asztalok, székek, sodronyok, ingaórák, varrógépek, kerékpár, öltönyök, kabátok, fehérneműek olcsón eladók. Csapó ucca 6. 642

Eladó
használt fekete szilskin bunda és fekete ruhák, Faragó ucca 7. 3 ajtó. 671

Frakk
egészen új, magasabb alakra, olcsón eladó. Teleki ucca 98. 676

Eladó
női rövid mormota bunda, olcsón, Bethlen ucca 25., keresztépület. 674

Használt
bútorok, varrógép, háló szoba, zongora, pénzelkassza, irodaberendezés, vegyes bútorok eladók, Andrássó, Csapó ucca 16. 665

Gazdasági eszközök

Egy
teljesen jókarban levő sárga vászonfedeles kocsi eladó. Honvédtemető ucca 6. 95 vv.

Eladó
szántalp, gyalúpad, darálókövek, Engelné, Hunyadi malom, — Diószegi út 32. 554

Kútszivattyúk
eladók, kútfúrást, vízvezetékszerelést, javítást vállal, Kiss Lajos kútfúró, vízvezetékszerelő, Nyil ucca 117. 527

Háromszáz
vegyes hasított tölgyfadonga, olcsón eladó. Piac ucca 56. borpincészet. 685

Eladó házhely

Eladó
Horthy Miklós úton 280 négyszögöles telek termő szőlővel s gyümölcsfával. Érdeklődni: Poroszlay út 14. 696

1 kiló	
narancs	68
gesztenye	68
Törökbalint alma	68
Szentjánoskenyér	68

a Déligyümölcscsarnokban
Arany Bika mellett és a Hungária palotában

Eladó
Poroszlay út 14. számú szép fekvésü sarok telek, épülettel. 696

Eladó ház

Péterfia
31. számú ház, három lakással jutányosan eladó. 513

Egyetemi sportpályával szemben, kedvező feltételek mellett eladó egy villatelek. Aszfaltos út mentén. Közelebbi felvilágosítást ad a Kölcsönös Segélyző Egylet, Kossuth ucca 8. 104+

Nagyszerű
üzletet csinál, aki a város forgalmas, nagy fejlődés előtt álló helyén azt a házat megveszi, amelyikben 2 szobás, 4 egyszobás lakás és 1 üzlethelyiséggel szobával bíró lakás van. A havi jövedelem 130 pengő. A ház a vételár felével már átvehető. Címet a kiadóhivatal mondja meg. 14 A +

Három utcára szóló
nagyszerű házat vehet a Nap utca, Attila tér, Baross utca által határolt telken. A ház a Nap utca 22. szám alatt van. Az alápincézett épületben szépen berendezett vendéglő magában véve is jó jövedelmet biztosít. Négyszobás urilakás parkettes, fürdőszobás, víz, villany, gázvezetékkel, virágos udvar, szőlőlugas, fák. Most hat százalékos kamat jövedelmet hajt. A ház most olcsón és kellemes feltételek mellett megvehető. 23+

A lakbérből
kifizetheti az egész ház árát, ha megveszi a most ujjáépített, Vargakertben fekvő házat. Lakbérekből havi 97 P folyik be. Előnyös feltételekkel a ház azonnal átadó. Cím a kiadóban. 20 A +

Önmagát kifizeti
két év alatt egy havi 290 pengőt jövedelmező ház. Ügynökkel nem tárgyalok. Cím a kiadóban. 19 A +

Kevés pénzzel
átadó 54 pengő havi bérjövedelmet hozó ház 115 négyszögöl telek, két szoba-konyhás lakás, más kislakás és két pincehelyiség is van benne. Alkalmi vétel Salétrom utcán fekszik. Cím a Debreczennél. 17 A +

56 pengőt
hoz havonta egy 133 □-öles telken fekvő ház, több kislakás van rajta. Alkalmi vétel. Jól jár aki megveszi. Cím a kiadóban. 13 A +

Eladó
ház a város szívében 4 lakással, mindegyikhez fürdőszoba, évi 4000 P bérjövedelemmel — 366 négyszögöl területen. Szép virágoskert, ötven darab termő gyümölcsfa, baromfiudvar, sempernova front. Elsőrendű tőkebefektetés, Rákóczi utca 35. szám. Értekezni 2-ik lépcső, a tulajdonosnál. 101+

Hallatlan olcsón
eladó egy nagy jövedelmet hozó ház: a Vendég utca 54. sz. Hat lakás van benne, a vízvezeték az udvarban. Végső ára 4900 pengő, de lakbérlekötéssel is most megvásárolható. 9

Ugyszólván ingyen
juthat most házhoz az, aki megveszi a Hétvezér utca 47. számú házat, mert a vételára: lakbérlekötéssel, részletekben kifizetheti, tehát amit a háztulajdonosnak fizetne lakbérként, azt saját háza árába fizeti. Nagyon szép konyhakert, két szivattyus kut van a 700 négyszögöles telken. Hosszú tornác, több lakás, istálló van a házban. Jól jár, aki megveszi. 4+

Kertségben
csinos ház igen olcsón eladó. A Bozzay telepen, 384 négyszögöl telek, 3 kislakás. Az átvételhez alig kell valamennyi pénz. Felvilágosítást a Debreczen kiadóhivatalában. 16 A +

Előnyös vétel.
Aki jó üzletet akar csinálni, vásárolja meg a Hatvan utca egyik modern házát. Nagy, 591 négyszögöles telek, több lakás van rajta: 4 szobás, 4 háromszobás, 7 kétszobás és 7 szobakonyhás lakás, de még ezen kívül 3 üzlethelyiség is bérbe van adva. A ház havi jövedelme most 909 pengő. A tulajdonos előnyös feltételekkel eladná a házát. Címe megtudható a Debreczen kiadóhivatalában. 15 A +

Masszív-sarokház
vásártéren, a város legforgalmasabb központján, régi bevezetett jómenetelü fűszerüzlettel és italméréssel, a tulajdonosok visszavonulása miatt, jutányos árban eladó. **Kitünő tőke befektetés.** Cim a kiadóban. 107+

Kitűnő
jövedelmet biztosít magának, ha sürgősen eladó házamat megveszi. A mult hónapban 111 pengő lakbért kaptam. 4 lakás és egy üzlethelyiség után. Címem a Debreczen kiadóhivatalában van. 21 A +

3 pengőért házhely
négyszögöle, mint ritka alkalmi vétel most megvásárolható. A telek a sámsoni kövesúttól 1 percnyire, az Apponyi utca 48. szám alatt fekszik. Megbizható egyén részletfizetésre is megkaphatja. 2

Földek, házak,

telkek eladása, vétele, bérlete ügyében forduljon bizalommal

Dienes József O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához Debrecen, Bethlen u. 21.

Nagy Sándor

ingatlanirodájának hírdetése
(Csapó ucca 27.)

Nyil u. 126. Háromlakásos, kevés költséggel családi házzá alakítható. Mellékhelyiségekkel, közművekkel. Teljesen jókarban! Árpád-téri villamoshoz néhány percnyire. Családi okok miatt sürgősen — nyolcezerért eladó!

Csillag utcában két alkalmi vételü ház olcsón, kedvező feltételekkel!

Vendég u. 79. Háromszobás, mellékhelyiségekkel, két utcára telekkel — négyezerötszázért. Irodámban lefoglalózható!

Vasútasok! Nagyállomásnál vehetnek egy új, száraz, egészséges, kertes családi házat négyszáz, ötszáz pengővel, havi negyven pengős, kamatnélküli törlesztéssel! Aki megvásárolja, örökké áld érte!

Árpád térnél, belvárosban háromezernyolcszázért adok kétszobás házat, minden mellékhelyiséggel, közművekkel.

Csapókertben, adómentes szoba, konyha, kamara, nyárikonyha, stb. családi ház — háromezerért eladom. — Megvehető három négyszáz pengővel, havi hatszonöt pengős törlesztéssel.

Sámsoni ut mellett több kisebb családi ház olcsón, előnyös fizetési feltételekkel!

Építtetők! Belvárosban, villamosnál, egészséges fekvésü, két utcára nyiló 180 öles telek négyezerötszázért. Közművek vannak! Eladom szétválasztva is!

Fentieken kívül bérházak, kisebb-nagyobb belvárosi, kertségi házakra van eladási megbizásom, olcsó árakban, előnyös feltételekkel.

FÖLDEK:
Hajdúszováton ötven holdas tanyás. Nagyhegyesen, Elepen 49, 40, 32, 25, 12 h. Ebesen 30 h. tanyával, 8, 4 h. tanyátlanok. Nagycserén, Pacon, Bánkon, Halápon kisebbek, nagyobbak nagy választékban! Egyelőre tőkebefektetésre 17 h. elsőosztályú feketeföld, épületekkel, 82 esztendős haszonélvezővel — 17.000 P. Aki meg, az nyer! Ma ezért haszonélvező nélkül 28.000 pengőt fizetnének!

Felvilágosítást díjtalanul nyujtok. Csapó u. 27. szám alatti irodámban!

Mindenféle adásvételi ügyben forduljon bizalommal **Nagy Sándor** ingatlanirodájához! — Törvényes közvetítő díjam csakis vételkor fizetendő.

Gyümölcsösnek
kiválóan alkalmas homokföld, vágóhid villamos végállomáshoz három percre, részletre is eladó. A terület házhelyeknek is parcellázva van. Bihari ucca 4. 102 +

Eladó állatok

Liba,
keresztezett magnak — vagy tölteni kapható. Kossuth ucca 54. 415

150—160 kg.
zsírsertés eladó. Csigekert ucca 9. 443

Eladó
együtt két darab hízott sertés, 120 kilós. Rakovszky ucca 30. 532

Prima
zsírsertések 160 kg-sok eladók, Jánosi ucca 32 A). sz. 533

11 hónapos,
130 kilós zsírsertés eladó. Dobozi ucca 9. sz. 535

Két darab
sertés, 180 kilós, eladó. Jánosi ucca 3. 489

Eladó
négy darab fiatal hizott sertés, Maróthy György ucca 11 szám 540

Egy darab
107 kilós fiatal kövér sertés eladó Móric ucca 1. szám. 684

Eladó
egy kövér sertés, kihasítva, félbe, Vendég u. 32. szám. 682

Eladó
két mangalica, 150 kg. Késes ucca 73. 689

Három darab
125 kilós zsírsertés eladó. Kertész ucca 3. 543

Három
darab fiatal ótengerivel hizlalt 120—130 kilós zsírsertés eladó. Gólya ucca 9. sz. 542

Hét darab
angol tenyészkoca eladó, Keresztesi ucca 12 578

Két darab
80 kilós disznó élve, vagy kihasítva eladó. Bujdosó ucca 30. 584

Eladó
egy darab 165 kilós hizó, Boldogkert, Uszó ucca 9. sz. 585

Eladó
két darab prima zsírsertés, Honvéd ucca 83 második ajtó 582

Egy
prima zsírsertés eladó, Nap ucca 17. 583

Eladó
sertések, 100, 150, 200 kilósak, Kerekestelep, Kerekes ucca 27. 548

Négy darab
nehézsertés eladó. Szoboszlói út 19. 549

Eladó
egy darab 125 kilós zsírsertés Rákóczi ucca 44. szám. 552

D. K. W,
Meisterklasse 4 üléses, Balilla 4 üléses és motorkerékpárok eladók. Szoboszlay, Széchenyi ucca 24. szám.

Két
darab kövér sertés 80—90 kilósak eladók. Tócóskert, Szondi ucca 18. szám. 591

Egy
hízott sertés eladó, — Csapó ucca 19. sz., házfelügyelő. 601

Eladó
két darab héthónapos süldő, Kigyó ucca 4. 593

Kövér
sertés 120 kilós eladó. Sámsoni út 3. 598

110 kilós
mangalica és két 60 kilós malac eladó. Bruckner ucca 5. 547

Kettő
hízott sertés, 150—120 kilós eladó. Arany János ucca 53. 565

Prima sertés
170 kilós eladó. Gyár ucca 5. 567

Eladó
3 darab kövér sertés Zwingli ucca 5. szám. (Dembinszki ucca folytatása). 568

Egy
darab fiatal 120 kilós kövér sertés eladó. Szeder ucca 20 B). 570

Eladó
120 kilós fiatal prima zsórsertés, Apaffi ucca 4. szám. 670

Eladó
két darab 100 kilós fiatal zsírsertés, Szekfű ucca 36. 672

Eladó
egy 130 kilós zsírsertés Csap ucca 19. 653

Hízott
sertések eladók. 130—200 kilós. Böszörményi út 32. 592

Eladó
egy 120 kilós zsírsertés Székelyhadosztály ucca 10. szám. 608

120 kilós
zsírsertés eladó. Gyár ucca 9. B. 611

Eladó
250 kilós fiatal zsírsertés, több 120 kilós Bocz ucca 17. 616

Eladó
egy darab éves, 130 kg mangalica zsírsertés, Nagyvárad ucca 19. 615

Prima,
zsírsertés eladó. Nyilas telep, Emerich ucca 4. 633

Kettő
darab 110 kilós sertés eladó. Lóránt ucca 28. 643

Egy darab
120 kilós zsírsertés eladó, Nógrádi Mátyás ucca 2. 675

Három igaz szó, Gödény áru jó

1 kg mandarin	86
1 kg narancs	68
1 kg csemege alma	58

Csapó u. 7. Szilágyság mellett.

Eladó föld

Magyarhomoroghoz
egy kilométerre ötven hold jó búzatermő földet eladok. Cim a kiadóhivatalban. 512

Ondód,
Szoboszlói úton, vasútállomás közelében 27, Nagyeserén 31 holdas tanyásföldek eladók. Telefon: 21-25 577

Szerkesztésért felelős:
PÁLFY JÓZSEF
Kiadja és nyomja a TISZÁNTÚLI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kiadásért felelős:
ID. SZIGETHY GYULA igazgató.